જિનભક્તિ

સંકલન • સંપાદન

સવિતાબહેન મણિલાલ મહેતા

જિનભક્તિ

સંકલન • સંપાદન

સવિતાબહેન મણિલાલ મહેતા

Jinbhakti

Complied By :

Savitaben Manibhai Mehta

11403, Tortuge St.

Cypress

Calif-90630

U.S.A.

First Edition, 1998

Published by :

Anukampa Trust

Ahmedabad

Printer .

Bhagwati Offset

16, Bansidhar Mill Compound, Ahmedabad.

Phone : 387510

અર્પણ

માતા-પિતાની

પ્રેરક

પુણ્યસ્મૃતિમાં

ભવાનલાલ ચતુરદાસ મહેતા

ચંપાબહેન ભવાનલાલ મહેતા

* મણિલાલ મહેતા *

તમારી વિશાળ વડલા જેવી

સ્નેહ-છાયા આજે ય સાંપડે છે

તેવા માતા-પિતાને

ચંદુલાલ છગનલાલ શાહ

લીલાબહેન ચંદુલાલ શાહ

* સવિતા મહેતા *

PREFACE

The deep-rooted religious culture that I have been taught as a child has become an enlightening passion in adulthood. The Journey began with the teachings of my family and village. As with most immigrants, acculturation sometimes means losing a part of your heritage. However, years of work with my husband, Manibhai Mehta, have given us the ability to help, revive and strengthen that religious culture. Together, our work with the Jain Center of Southern California and JAINA has been a sincere joy.

Continuing to educate others about "Ahimsa" and Jain principles are now part of the driving principles of our life.

As part of the educational activities at the Jain Center of Southern California, the Derasar (Temple) utilized Stutis and Stavans often. That tempted me to collect the more commonly used Stutis and Stavans into a single book. This book on Jin-Bhakti is a result of that collection.

It is my sincere belief that multiple generations and cultures embrace Jainism and Jin-Bhakti. The book has been published in Gujarati, Hindi and English. The English version is especially meant for the younger generations.

In the quest for spiritul undersatanding and enlightenment, one must have the support of Bhakti or worship. It is my sincere hope that this book will provide support for your own religious endeavors. The collection and publication of these Stutis and Stavans was a spiritually rewarding undertaking for myself

Jai Jindera !

Savita Mehta

અનુક્રમણિકા

નવકાર મંત્ર ૫

મંગલોત્તમ શરણ પાઠ ૭

સ્તુતિ ૯

મંગલ સ્તુતિઓ ૧૫

રત્નાકર પચ્ચીસી ૧૯

મંગલકારી ચાર શરણા ૩૫

પ્રભુદર્શન કરતી વખતે બોલવાના દુહા ૩૮

સમરો મંત્ર ભલો ૪૧

પવિત્ર ઝરણું ૪૩

હે કરુણાના કરનારા ૪૫

જનારું જાય છે જીવન ૪૮

પ્રભુ મહાવીરને પત્ર ૫૦

પ્રભુ ! રાખજે ઉઘાડાં દ્વાર ૫૪

આતમ ઝંખે છુટકારો ૫૬

માતા મરુદેવીના નંદ ૫૯

શેત્રુંજા ગઢના વાસી રે ૬૨

આદિ જિણંદ ૬૬

ગિરનારના ડુંગરા સૂના ૭૧

શ્રી ઋષભદેવનું સ્તવન ૭૪

મહાવીર પોઢે રે ૭૬

મહાવીરનો પરચો ૭૯

ખીલા ઠોકાણા વીરના કાનમાં ૮૧

બોલો મારા વ્હાલા ૮૪

ત્રિશલાનંદન જય જયકાર ૮૬

સોળ સતીઓને વંદના ૮૯

મેરી ભાવના ૯૧

મહાવીર સ્વામી માહરા ૯૮

અબ સૌંપ દિયા ઈસ જીવનકો...................... ૧૦૦

ચેત, ચેત, નર ચેત ૧૦૩

મંગલ મંદિર ખોલો ૧૦૬

ચાર દિવસના ચાંદરણા પર........................ ૧૦૭

હે પ્રભુ ! તારા ચરણકમળમાં ૧૧૦

માનવનો જન્મ મળ્યો ૧૧૨

"કેટલું કમાણા" ૧૧૫

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું સ્તવન ૧૧૮

પંખીડા ! તું ઊડી જાજે ૧૨૦

સેવો ભવિયાં વિમલ જિણેસર...................... ૧૨૩

પથ્થરને પારસ કરનારા ૧૨૫

હે શંખેશ્વરના વાસી ૧૨૮

પાર્શ્વપ્રભુનું સ્તવન ૧૩૧

મી ભરેલી નજર્યું રાખો ૧૩૪

ઊંચા ઊંચા રે, દાદા ! તારા ડુંગરા ૧૩૭

ચંદનબાળા-વિનંતિ ૧૩૯

ટીલડી રે... .... ૧૪૪

ભક્તિમાં ભીંજાણાં રે... .... ૧૪૬

ધૂન ૧૪૯

અવધૂ ક્યા માંગૂં ગુનહીના ૧૫૨

અબ હમ અમર ભયે, ન મરેંગે....................... ૧૫૪

શ્રી કુંથુનાથ ભગવાનનું સ્તવન...................... ૧૫૬

ભાવ-ભીની વન્દના ૧૬૧

શ્રી આદિજિન આરતી ૧૬૩

શ્રી મંગળ દીવો ૧૬૪

દેરાસરમાં પ્રવેશની વિધિ ૧૬૫

નવકાર મંત્ર

નમો અરિહંતાણં
નમો સિદ્ધાણં
નમો આયરિયાણં
નમો ઉવજ્ઝાયાણં
નમો લોએ સવ્વસાહૂણં
એસો પંચ નમુક્કારો,
સવ્વપાવપ્પણાસણો,
મંગલાણં ચ સવ્વેસિં,
પઢમં હવઈ મંગલં ।

नवकार मंत्र

नमो अरिहंताणं
नमो सिद्धाणं
नमो आयरियाणं
नमो उवज्झायाणं
नमो लोए सव्वसाहूणं
एसो पंच नमुक्कारो,
सव्वपावप्पणासणो,
मंगलाणं च सव्वेसिं,
पढमं हवई मंगलं ।

navakāra mantra

namō arihaṁtāṇaṃ

namō siddhāṇaṃ

namō āyariyāṇaṃ

namō uvajjhāyāṇaṃ

namō lōē savvasāhūṇaṃ

ēsō pañca namukkārō,

savvapāvappaṇāsaṇō,

maṅgalāṇaṃ ca savvēsiṃ,

paḍhamaṃ havaī maṅgalaṃ.

❑

પ્રભુનાં દર્શન કરવાથી થતો લાભ

પ્રભુ અઢાર દૂષણોથી રહિત અને સર્વ ગુણો સહિત છે. તેથી તેમનાં દર્શન કરવાથી આપણો આત્મા તેમના તરફ વળે છે. દોષો જતા રહે છે અને ગુણો પ્રગટ થાય છે. સંક્ષેપમાં, પ્રભુનાં દર્શન કરવાથી પ્રભુમાં જેવા ગુણો છે તેવા ગુણો આપણામાં આવે છે અને આપણામાં રહેલા દોષો જતા રહે છે.

મંગલોત્તમ શરણ પાઠ

ચત્તારિ મંગલમ્, અરિહંતા મંગલમ્, સિદ્ધા મંગલમ્,
સાહૂ મંગલમ્, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો મંગલમ્ ॥૧॥

ચત્તારિ લોગુત્તમા, અરિહંતા લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા,
સાહૂ લોગુત્તમા, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો લોગુત્તમો ॥૨॥

ચત્તારિ શરણં પવજ્જામિ, અરિહંતે શરણં પવજ્જામિ,
સિદ્ધે શરણં પવજ્જામિ, સાહૂ શરણં પવજ્જામિ,
કેવલિપન્નત્તં ધમ્મં શરણં પવજ્જામિ ॥૩॥

મંગલં ભગવાન વીરો, મંગલં ગૌતમ પ્રભુ,
મંગલં સ્થૂલિભદ્રાદ્યા, જૈન ધર્મોસ્તુ મંગલં ॥૪॥

ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાન્તિ, છિદ્યન્તે વિઘ્નવલ્લયઃ
મનઃ પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે ॥૫॥

સર્વમંગલ માંગલ્યં, સર્વ કલ્યાણ કારણમ્,
પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥૬॥

मंगलोत्तम शरण पाठ

चत्तारि मंगलम्, अरिहंता मंगलम्, सिद्धा मंगलम्,
साहू मंगलम्, केवलिपण्णत्तो धम्मो मंगलम् ॥१॥

चत्तारि लोगुत्तमा, अरिहंता लोगुत्तमा, सिद्धा लोगुत्तमा,
साहू लोगुत्तमा, केवलिपण्णत्तो धम्मो लोगुत्तमो ॥२॥

चत्तारि शरणं पवज्जामि, अरिहंते शरणं पवज्जामि,

सिद्धे शरणं पवज्जामि, साहू शरणं पवज्जामि,
केवलिपण्णत्तं धम्मं शरणं पवज्जामि ॥३॥

मंगलं भगवान वीरो, मंगलं गौतम प्रभु
मंगलं स्थूलिभद्राद्या, जैन धर्मोस्तु मंगलं ॥४॥

उपसर्गाः क्षयं यान्ति, छिद्यन्ते विघ्नवल्लयः
मनः प्रसन्नतामेति, पूज्यमाने जिनेश्वरे ॥५॥

सर्वमंगल मांगल्यं, सर्व कल्याण कारणम् ,
प्रधानं सर्व धर्माणां, जैनं जयति शासनम् ॥६॥

maṅgalottam śaraṇ pāṭh

cattāri maṅgalaṃ, arihantā maṅgalaṃ, siddhā maṅgalaṃ,
sāhū maṅgalaṃ, kēvalipannattō dhammō maṅgalaṃ. 1

cattāri lōguttamā, arihantā lōguttamā, siddhā lōguttamā
sāhū lōguttamā, kēvalipannattō dhammō lōguttamō. 2

cattāri śaraṇaṃ pavajjāmi, arihantē śaraṇaṃ pavajjāmi,
siddhē śaraṇaṃ pavajjāmi, sāhū śaraṇaṃ pavajjāmi,
kēvalipannattaṃ dhammaṃ śaraṇaṃ pavajjāmi. 3

maṅgalaṃ bhagavāna vīrō, maṅgalaṃ gautama prabhu
maṅgalaṃ Sthūlibhadrādyā, jaina dharmōstu maṅgalaṃ. 4

upasargāḥ kṣayaṃ yānti, chidyantē vighnavallayaḥ
manaḥ prasannatāmēti, pūjyamānē jinēśvarē. 5

sarvamaṅgala māṅgalyaṃ, sarva kalyāṇa kāraṇaṃ
pradhānaṃ sarva dharmāṇāṃ, jainaṃ jayati śāsanaṃ. 6

❑

સ્તુતિ

૧ વીરઃ સર્વસુરા સુરેન્દ્ર મહિતો, વીરં બુધા સંશ્રિતા
વીરેણાભિહતઃ સ્વકર્મ નિચયો, વીરાય નિત્યં નમઃ ।।
વીરાત્ તીર્થમિદં પ્રવૃત્તમતુલં, વીરસ્ય ઘોરં તપો
વીરે શ્રી ધૃતિ કીર્તિ કાંતિ નિચયો, શ્રી વીર ભદ્રં દિશ ।।

૨ દર્શનં દેવદેવસ્ય દર્શનં પાપનાશનમ્
દર્શનં સ્વર્ગસોપાનં દર્શનં મોક્ષસાધનમ્ ।।

૩ તુભ્યં નમસ્ત્રિભુવનાર્તિહરાય નાથ ।
તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિતલામલભૂષણાય ।
તુભ્યં નમઃ સ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય ।
તુભ્યં નમો જિન ! ભવોદધિશોષણાય ।।

૪ આવ્યો શરણે તમારા જિનવર ! કરજો આશ પૂરી અમારી,
નાવ્યો ભવપાર મારો તુમ વિણ જગમાં સાર લે કોણ મારી ?
ગાયો જિનરાજ ! આજે હરખ અધિકથી પરમ આનંદકારી,
પાયો તુમ દર્શનાસે ભવભય ભ્રમણા નાથ ! સર્વે અમારી.

૫ પૂર્ણાનંદમયં મહોદયમયં કૈવલ્યચિદ્દ્ગ્મયં
રૂપાતીતમયં સ્વરૂપરમણં સ્વાભાવિકી શ્રીમયં ।
જ્ઞાનોદ્યોતમયં કૃપાલસમયં સ્યાદ્વાદવિદ્યાલયં
શ્રી સિદ્ધાચલ-તીર્થરાજમનિશં વંદેહમાદીશ્વરમ્ ।।

૬ જે દૃષ્ટિ પ્રભુદર્શન કરે તે દૃષ્ટિને પણ ધન્ય છે,
જે જીભ જિનવરને સ્તવે તે જીભને પણ ધન્ય છે ;
પીયે મુદા વાણી સુધા તે કર્ણયુગને ધન્ય છે,
તુજ નામ મંત્ર વિશદ ધરે તે હૃદયને નિત ધન્ય છે.

૭ છે પ્રતિમા મનોહારિણી, દુઃખ હરી શ્રી વીરજિણંદની,
ભક્તોને છે સર્વદા સુખકરી, જાણે ખીલી ચંદની;
આ પ્રતિમાના ગુણ ભાવ ધરીને, જે માણસો ગાય છે;
પામી સઘળાં સુખ તે જગતનાં, મુક્તિ ભણી જાય છે.

૮ દેખી મૂર્તિ પાર્શ્વજિનની, નેત્ર મારાં ઠરે છે,
ને હૈયું આ ફરી ફરી પ્રભુ ! ધ્યાન તારું ધરે છે,
આત્મા મારો પ્રભુ ! તુજ કને, આવવા ઉલ્લસે છે,
આપો એવું બળ હૃદયમાં માહરી આશા એ છે.

૯ દાદા ! તારી મુખમુદ્રાને અમીય નજરે નિહાળી રહ્યો,
તારાં નયનોમાંથી ઝરતું દિવ્ય તેજ હું ઝીલી રહ્યો;
ક્ષણભર આ સંસારની માયા તારી ભક્તિમાં ભૂલી ગયો,
તારી મૂર્તિમાં મસ્ત બનીને આત્મિક આનંદ માણી રહ્યો.

धम्मो मंगलमुक्किट्ठं, अहिंसा संजमो तवो ।
देवा वि तं नमंसंति जस्स धम्मे सया मणो ॥

ધર્મ ઉત્કૃષ્ટ મંગળ છે. અહિંસા, સંયમ અને તપ એનાં લક્ષણો છે. જેનું મન ધર્મમાં હંમેશાં રમ્યા કરે છે તેને દેવો પણ નમે છે.

स्तुति

१ वीरः सर्वसुरा सुरेन्द्र महितो, वीरं बुधा संश्रिता
वीरेणाभिहतः स्वकर्म निचयो, वीराय नित्यं नमः
वीरात् तीर्थमिदं प्रवृत्तमतुलं, वीरस्य घोरं तपो
वीरे श्री धृति कीर्ति कांति निचयो, श्री वीर भद्रं दिश ॥

२ दर्शनं देवदेवस्य दर्शनं पापनाशनम्
दर्शनं स्वर्गसोपानं दर्शनं मोक्षसाधनम् ॥

३ तुभ्यं नमस्त्रिभुवनार्तिहराय नाथ ।
तुभ्यं नमः क्षितितलामलभूषणाय ।
तुभ्यं नमः स्त्रिजगतः परमेश्वराय ।
तुभ्यं नमो जिन ! भवोदधिशोषणाय ॥

४ आव्यो शरणे तमारा जिनवर ! करजो आश पूरी अमारी,
नाव्यो भवपार मारो तुम विण जगमां सार ले कोण मारी ?
गायो जिनराज ! आजे हरख अधिकथी परम आनंदकारी
पायो तुम दर्शनासे भवभय भ्रमणा नाथ ! सर्वे अमारी.

५ पूर्णानंदमयं महोदयमयं कैवल्यचिद्दृंमयं
रूपातीतमयं स्वरू परमणं स्वाभाविकी श्रीमयं ।
ज्ञानोद्योतमयं कृपालसमयं स्याद्वादविद्यालयं
श्री सिद्धाचल-तीर्थराजमनिशं वंदेहमादीश्वरम् ॥

६ जे दृष्टि प्रभु दर्शन करे ते दृष्टिने पण धन्य छे,
जे जीभ जिनवरने स्तवे ते जीभने पण धन्य छे;
पीये मुदा वाणी सुधा ते कर्णयुगने धन्य छे,
तुज नाम मंत्र विशद धरे ते हृदयने नित धन्य छे.

७ छे प्रतिमा मनोहारिणी, दुःख हरी श्री वीरजिणंदनी,
भक्तोने छे सर्वदा सुखकरी, जाणे खीली चंदनी;
आ प्रतिमाना गुण भाव धरीने, जे माणसो गाय छे;
पामी सघळां सुख ते जगतनां, मुक्ति भणी जाय छे.

८ देखी मूर्ति पार्श्वजिननी, नेत्र मारां ठरे छे,
ने हैयुं आ फरी फरी प्रभु ! ध्यान तारुं धरे छे,
आत्मा मारो प्रभु ! तुज कने, आववा उल्लसे छे,
आपो एवुं बळ हृदयमां माहरी आशा ए छे.

९ दादा ! तारी मुखमुद्राने अमीय नजरे निहाळी रह्यो,
तारां नयनोमांथी झरतुं दिव्य तेज हुं झीली रह्यो;
क्षणभर आ संसारनी माया तारी भक्तिमां भूली गयो,
तारी मूर्तिमां मस्त बनीने आत्मिक आनंद माणी रह्यो.

દેરાસરમાં દાખલ થતાં ત્રણ વાર નિસિહી બોલવામાં આવે છે અને પ્રભુ નજરે પડે ત્યારે બે હાથ જોડીને "નમો જિણાણં" બોલવું.

stuti

1 vīraḥ sarvasurā surēndra mahitō, vīraṃ budhā saṃśritā
vīrēṇābhihataḥ svakarma nicayō, vīrāya nityaṃ namaḥ
vīrāt tīrthamidaṃ pravṛttamatulaṃ, vīrasya ghōraṃ tapō
vīrē śrī dhṛti kīrti kānti nicayō, śrī vīra bhadraṃ diśa.

2 darśanaṃ dēvadēvasya darśanaṃ pāpanāśanaṃ
darśanaṃ svargasōpānaṃ darśanaṃ mōkṣasādhanaṃ.

3 tubhyaṃ namastribhuvanārtiharāya nātha,
tubhyaṃ namaḥ kṣititalāmalabhūṣaṇāya.
tubhyaṃ namaḥ strijagataḥ paramēśvarāya.
tubhyaṃ namō jina ! bhavōdadhiśōṣaṇāya.

4 āvyō śaraṇē tamārā jinavara ! karajō āśa pūrī amārī,
nāvyō bhavapāra mārō tuma viṇa jagamāṃ sāra lē kōṇa mārī ?
gāyō jinarāja ! ājē harakha adhikathī parama ānandakārī
pāyō tuma darśanāsē bhavabhaya bhramaṇā nātha ! sarvē amarī.

5 pūrṇānandamayaṃ mahōdayamayaṃ kaivalyacidhīmmayaṃ
rūpātītamayaṃ svarūparamaṇaṃ svābhāvikī śrīmayaṃ.
jñānōdyōtamayaṃ kṛpālasamayaṃ syādvādavidyālayaṃ
śrī siddhācala-tīrtharājamaniśaṃ vandēhamādīśvaraṃ.

6 jē dṛṣṭi prabhu darśana karē tē dṛṣṭinē paṇa dhanya chē,
jē prabha jinavaranē stavē tē jībhanē paṇa dhanya chē;
pīyē mudā vāṇī sudhā tē karṇayuganē dhanya chē,
tuja nāma maṃtra viśada dharē tē hṛdayanē nita dhanya chē.

7 chē pratimā manōhāriṇī, duḥkha harī śrī vīrajinandanī,
bhaktōnē chē sarvadā sukhakarī, jāṇē khīlī caṃdanī;
ā pratimānā guṇa bhāva dharīnē, jē māṇasō gāya chē;
pāmī saghaḷāṃ sukha tē jagatanāṃ, mukti bhaṇī jāya chē.

8 dēkhī mūrti pārśvajinanī, nētra mārāṃ ṭharē chē,
nē haiyuṃ ā pharī pharī prabhu ! dhyāna tāruṃ dharē chē,
ātmā mārō prabhu tuja kanē, āvavā ullasē chē,
āpō ēvuṃ baḷa hṛdayamāṃ māharī āśā ē chē.

9 dādā ! tārī mukhamudrānē amīya najarē nihāḷī rahyō,
tārāṃ nayanōmāṃthī jharatuṃ divya tēja huṃ jhīlī rahyō
kṣaṇabhara ā saṃsāranī māyā tārī bhaktimāṃ bhūlī gayō,
tārī mūrtimāṃ masta banīnē ātmika ānaṃda māṇī rahyō.

❑

મંગલ સ્તુતિઓ

મંગલં ભગવાન વીરો, મંગલં ગૌતમ પ્રભુ,
મંગલં સ્થૂલિભદ્રાદ્યા, જૈન ધર્મોસ્તુ મંગલં.

ૐકાર બિંદુ સંયુક્તં, નિત્યં ધ્યાયન્તિ યોગિનઃ
કામદં મોક્ષદં ચૈવ, ૐકારાય નમોનમઃ

અન્યથા શરણં નાસ્તિ, ત્વમેવ શરણં મમ
તસ્માત્ કારુણ્ય ભાવેન, રક્ષ રક્ષ જિનેશ્વર.

અર્હન્તો ભગવંત ઇન્દ્રમહિતાઃ સિદ્ધાશ્ચ સિદ્ધિસ્થિતા;
આચાર્યા જિનશાસનોન્નતિકરાઃ પૂજ્યા ઉપાધ્યાયકા;
શ્રી સિદ્ધાન્તસુપાઠકા મુનિવરા, રત્નત્રયારાધકાઃ
પંચૈઃ તે પરમેષ્ઠિનઃ પ્રતિદિનં કુર્વન્તુ વો મંગલમ્.

સહુ આમના શિરદાર હે જગદીશ ! તું એક જ સદા,
મુજને મળ્યો તું સકલ મનને દષ્ટિ આપે સંપદા;
હે નાથ ! નિજ સેવક ગણી મુજને સ્વીકારો સ્નેહથી,
તુલના ધરું હું તાહરી ઉત્કર્ષ પામું જેહથી.

અદ્ય મે સફલં જન્મ, અદ્ય મે સફલા ક્રિયા;
અદ્ય મે સફલં ગાત્રં, જિનેન્દ્ર ! તવ દર્શનાત્.

અન્યથા શરણં નાસ્તિ, તત્વમેવ શરણં મમ ।
તસ્માત્ કારુણ્ય-ભાવેન, રક્ષ રક્ષ જિનેશ્વર ॥

કમઠે ધરણેન્દ્રે ચ, સ્વોચિતં કર્મ કુર્વતિ ।
પ્રભુસ્તુલયમનોવૃત્તિ, પાર્શ્વનાથ શ્રિયેસ્તુ વઃ ॥

આદિમં પૃથિવીનાથ-માદિમં નિષ્પરિગ્રહમ્ ।
આદિમં તીર્થનાથં ચ, ઋષભસ્વામિનં સ્તુભઃ ॥

मंगल स्तुतिओ

मंगलं भगवान वीरो, मंगलं गौतम प्रभु,
मंगलं स्थूलिभद्राद्या, जैन धर्मोस्तु मंगलं.

ॐकार बिंदु संयुक्तं, नित्यं ध्यायन्ति योगिनः
कामदं मोक्षदं चैव, ॐकाराय नमोनमः

अन्यथा शरणं नास्ति, त्वमेव शरणं मम
तस्मात् कारुण्य भावेन, रक्ष रक्ष जिनेश्वर.

अर्हन्तो भगवंत इन्द्रमहिताः सिद्धाश्च सिद्धिस्थिता,
आचार्या जिनशासनोन्नतिकराः पूज्या उपाध्यायका;
श्री सिद्धान्तसुपाठका मुनिवरा, रत्नत्रयाराधकाः
पंचैः ते परमेष्ठिनः प्रतिदिनं कुर्वन्तु वो मंगलम्.

सहु आसना शिरदार हे जगदीश ! तुं एक ज सदा,
मुजने मळ्यो तुं सकल मनने दृष्टि आपे संपदा;
हे नाथ ! निज सेवक गणी मुजने स्वीकारो स्नेहथी,
तुलना धरुं हुं ताहरी उत्कर्ष पामुं जेहथी.

अद्य मे सफलं जन्म, अद्य मे सफला क्रिया;
अद्य मे सफलं गात्रं, जिनेन्द्र ! तव दर्शनात्.

अन्यथा शरणं नास्ति, त्वमेव शरणं मम ।
तस्मात् कारुण्य-भावेन, रक्ष रक्ष जिनेश्वर ॥

कमठे धरणेन्द्रे च, स्वोचितं कर्म कुर्वति ।
प्रभुस्तुल्यमनोवृत्ति, पार्श्वनाथ श्रियेस्तु वः ॥
आदिमं पृथिवीनाथ-मादिमं निष्परिग्रहम् ।
आदिमं तीर्थनाथं च, ऋषभस्वामिनं स्तुभः॥

maṅgala stutiō

maṅgalaṃ bhagavāna vīrō, maṅgalaṃ gautama prabhu,
maṅgalaṃ Sthūlibhadrādyā, jaina dharmōstu maṅgalaṃ.

OMkāra bindu saṃyuktaṃ, nityaṃ dhyāyanti yōginaḥ
kāmadaṃ mōkṣadaṃ caiva, OMkārāya namōnamaḥ

anyathā śaraṇaṃ nāsti, tvāmēva śaraṇaṃ mama
tasmāt kāruṇyabhāvēna, rakṣa rakṣa jinēśvara.

arhantō bhagavanta īṃdramahitāḥ siddhāśca siddhiḥsthitā,
ācāryā jinaśāsanōnnatikarāḥ pūjyā upādhyāyakā;
śrī siddhāṃtasupāṭhakā munivarā, ratnatrayārādhakāḥ
pañcaiḥ tē paramēṣṭhinaḥ pratidinaṃ kurvantu vō maṅgalam.

sahu āptanā śiradāra hē jagadīśa ! tuṃ ēka ja sadā,
mujanē maḷyō tuṃ sakala mananē dṛṣṭi āpē sampadā;
hē nātha ! nija sēvaka gaṇī mujanē svīkārō snēhathī,
tulanā dharuṃ huṃ tāharī utkarṣa pāmuṃ jēhathī.

adya mē saphalaṃ janma, adya mē saphalā kriyā;
adya mē saphalaṃ gātraṃ, jinēndra! tava darśanāt.

anyathā śaraṇaṃ nāsti, tvamēva śaraṇaṃ mama;
tasmāt kāruṇya-bhāvēna, rakṣa rakṣa jinēśvara.

kamaṭhē dharaṇēndrē ca, svōcitaṃ karma kurvati;
prabustulayamanōvṛtti, pārśvanātha śriyēstu vaḥ.

ādimaṃ pṛthivīnātha-mādimaṃ niṣparigraham;
ādimaṃ tīrthanāthaṃ ca, ṛṣabhasvāminaṃ stubhaḥ.

❑

રત્નાકર પચ્ચીસી

(હરિગીત છંદ)

મંદિર છો મુક્તિ તણા, માંગલ્ય ક્રીડાના પ્રભુ !
તે ઈન્દ્ર નર ને દેવતા, સેવા કરે તારી વિભુ !
સર્વજ્ઞ છો સ્વામી વળી, શિરદાર અતિશય સર્વના
ઘણું જીવ તું ઘણું જીવ તું, ભંડાર જ્ઞાનકળા તણા. ...૧

ત્રણ જગતના આધારે અવતાર હે ! કરુણા તણા
વળી વૈદ્ય! હે દુર્વાર આ, સંસારનાં દુઃખો તણા
વીતરાગ વલ્લભ વિશ્વના, તુજ પાસ અરજી ઉચ્ચરું
જાણો છતાં પણ કહી અને, આ હૃદય હું ખાલી કરું. ...૨

શું બાળકો મા-બાપ પાસે, બાળક્રીડા નવ કરે ?
ને મુખમાંથી જેમ આવે, તેમ શું નવ ઉચ્ચરે ?
તેમજ તમારી પાસ તારક, આજ ભોળા ભાવથી,
જેવું બન્યું તેવું કહું, તેમાં કશું ખોટું નથી. ...૩

મેં દાન તો દીધું નહિ, ને શિયળ પણ પાળ્યું નહિ
તપથી દમી કાયા નહિ, શુભભાવ પણ ભાવ્યો નહિ
એ ચાર ભેદે ધર્મમાંથી, કાંઈ પણ પ્રભુ ! મેં નવ કર્યું
મારું ભ્રમણ ભવસાગરે, નિષ્ફળ ગયું ! નિષ્ફળ ગયું ! ...૪

હું ક્રોધ અગ્નિથી બળ્યો, વળી લોભ સર્પ ડસ્યો મને
ગળ્યો માનરૂપી અજગરે, હું કેમ કરી ધ્યાવું તને ?
મન મારું માયાજાળમાં, મોહન ! મહા મૂંઝાય છે
ચડી ચાર ચોરો હાથમાં, ચેતન ઘણો ચગદાય છે. ...૫

મેં પરભવે કે આ ભવે પણ હિત કાંઈ કર્યું નહિ
તેથી કરી સંસારમાં સુખ અલ્પ પણ પામ્યો નહિ
જન્મો અમારા જિનજી, ભવ પૂર્ણ કરવાને થયા
આવેલ બાજી હાથમાં, અજ્ઞાનથી હારી ગયા. ...૬

અમૃત ઝરે તુજ મુખરૂપી, ચંદ્રથી તો પણ પ્રભુ !
ભીંજાય નહિ મુજ મન અરેરે ! શું કરું હું તો વિભુ ?
પથ્થર થકી પણ કઠણ મારું મન ખરે ! ક્યાંથી દ્રવે ?
મર્કટ સમા આ મન થકી, હું તો પ્રભુ ! હાર્યો હવે. ...૭

ભમતા મહા ભવસાગરે પામ્યો પસાયે આપના
જે જ્ઞાનદર્શન ચરણરૂપી, રત્નત્રય દુષ્કર ઘણાં
તે પણ ગયા પ્રમાદના વશથી પ્રભુ ! કહું છું ખરું
કોની કને કિરતાર ! આ પોકાર જઈને હું કરું ? ...૮

ઠગવા પ્રભુ ! આ વિશ્વને, વૈરાગ્યના રંગો ધર્યા
ને ધર્મના ઉપદેશ રંજન લોકને કરવા કર્યા
વિદ્યા ભણ્યો હું વાદ માટે કેટલી કથની કહું ?
સાધુ થઈને બહારથી, દાંભિક અંદરથી રહું. ...૯

મેં મુખને મેલું કર્યું, દોષો પરાયા ગાઈને
ને નેત્રને નિંદિત કર્યાં, પરનારીમાં લપટાઈને
વળી ચિત્તને દોષિત કર્યું, ચિંતી નઠારું પરતણું
હે નાથ ! મારું શું થશે ? ચાલાક થઈ ચૂક્યો ઘણું. ...૧૦

કરે કાળજાને કતલ પીડા, કામની બિહામણી
એ વિષયમાં બની અંધ હું, વિટંબણા પામ્યો ઘણી
તે પણ પ્રકાશ્યું આજ લાવી, લાજ આપ તણી કને,
જાણી સહુ તેથી કહું, કર માફ મારા વાંકને. ...૧૧

નવકાર મંત્ર વિનાશ કીધો, અન્ય મંત્રો જાણીને
કુશાસ્ત્રનાં વાક્યો વડે, હણી આગમોની વાણીને
કુદેવની સંગત થકી, કર્મો નકામાં આચર્યાં
મતિભ્રમ થકી રત્નો ગુમાવી, કાચ કટાકા મેં ગ્રહ્યા. ...૧૨

આવેલ દૃષ્ટિ માર્ગમાં મૂકી મહાવીર ! આપને
મેં મૂઢધીયે હૃદયમાં, ધ્યાયા મદનના ચાપને
નેત્ર બાણો ને પયોધર, નાભિ ને સુંદર કટિ
શણગાર સુંદરીઓ તણા, છટકેલ થઈ જોયા અતિ. ...૧૩

મૃગનયણી સમ નારી તણાં, મુખચંદ્ર નિરખવા વતી
મુજ મન વિષે જે રંગ લાગ્યો, અલ્પ પણ ગૂઢો અતિ
તે શ્રુતરૂપ સમુદ્રમાં, ધોયા છતાં જાતો નથી
તેનું કહો કારણ તમે, બચું કેમ હું આ પાપથી ! ...૧૪

સુંદર નથી આ શરીર કે સમુદાય ગુણ તણો નથી
ઉત્તમ વિલાસ કળા તણી, દેદીપ્યમાન પ્રભા નથી
પ્રભુતા નથી તો પણ પ્રભુ ! અભિમાનથી અક્કડ ફરું
ચોપાટ ચાર ગતિ તણી, સંસારમાં ખેલ્યા કરું. ...૧૫

આયુષ્ય ઘટતું જાય તો પણ, પાપ બુદ્ધિ નવ ઘટે
આશા જીવનની જાય તો પણ, વિષયાભિલાષા નવ મટે
ઔષધ વિષે કરું યત્ન પણ, હું ધર્મને તો નવ ગણું,
બની મોહમાં મસ્તાન હું પાયા વિનાનાં ઘર ચણું. ...૧૬

આત્મા નથી પરભવ નથી, વળી પુણ્ય-પાપ કશું નથી
મિથ્યાત્વીની કટુ વાણી મેં ધરી કાન પીધી સ્વાદથી
રવિસમ હતા જ્ઞાને કરી, પ્રભુ આપશ્રી તો પણ અરે !
દીવો લઈ કૂવે પડ્યો ધિક્કાર છે મુજને ખરે ! ...૧૭

મેં ચિત્તથી નહિ દેવની કે, પાત્રની પૂજા ચહી,
ને શ્રાવકો કે સાધુઓનો, ધર્મ પણ પાળ્યો નહીં
પામ્યો પ્રભુ નરભવ છતાં, રણમાં રડ્યા જેવું થયું
ધોબી તણા કૂત્તા સમું મમ જીવન સહુ એળે ગયું. ...૧૮

હું કામધેનુ કલ્પતરુ, ચિંતામણિના પ્યારમાં
ખોટા છતાં ઝંખ્યો ઘણું, બની લુબ્ધ આ સંસારમાં
જે પ્રગટ સુખ દેનાર તારો ધર્મ તે, સેવ્યો નહિ
મુજ મૂર્ખ ભાવોને નિહાળી, નાથ કર કરુણા કંઈ. ...૧૯

મેં ભોગ સારા ચિંતવ્યા, તે રોગ સમ ચિંતવ્યા નહિ
આગમન ઈચ્છ્યું ધન તણું, પણ મૃત્યુને પ્રીછ્યું નહિ
નહિ ચિંતવ્યું મેં નર્ક, કારાગૃહ સમી છે નારીઓ
મધુબિંદુની આશા મહીં, ભયમાત્ર હું ભૂલી ગયો. ...૨૦

હું શુદ્ધ આચારો વડે, સાધુ હૃદયમાં નવ રહ્યો
કરી કામ પર ઉપકારનાં યશ પણ ઉપાર્જન નવ કર્યો
વળી તીર્થના ઉદ્ધાર આદિ, કોઈ કાર્યો નવ કર્યાં
ફોગટ અરે! આ લક્ષચોરાસી તણા ફેરા ફર્યા. ...૨૧

ગુરુવાણીમાં વૈરાગ્ય કેરો, રંગ લાવ્યો નહિ અને
દુર્જનતણાં વાક્યો મહીં, શાંતિ મળે ક્યાંથી મને ?
તરું કેમ હું સંસાર આ, અધ્યાત્મ તો છે નહિ જરી,
તૂટેલ તળિયાનો ઘડો, જળથી ભરાયે કેમ કરી ? ...૨૨

મેં પરભવે નથી પુણ્ય કીધું, ને નથી કરતો હજી
તો આવતા ભવમાં કહો, ક્યાંથી થશે હે નાથજી!
ભૂત, ભાવિ ને સાંપ્રત ત્રણે ભવ, નાથ ! હું હારી ગયો
સ્વામી ! ત્રિશંકુ જેમ હું, આકાશમાં લટકી રહ્યો ! ...૨૩

અથવા નકામું આપ પાસે, નાથ શું બકવું ઘણું
હે દેવતાના પૂજ્ય, આ ચરિત્ર મુજ પોતાતણું,
જાણો સ્વરૂપ ત્રણ લોકનું, તો મારું શું માત્ર આ ?
જ્યાં ક્રોડનો હિસાબ નહિ, ત્યાં પાઈની તો વાત ક્યાં !..૨૪

તારાથી ન સમર્થ અન્ય દીનનો ઉદ્ધારનારો પ્રભુ !
મારાથી નહિ અન્ય પાત્ર, જગમાં જોતાં જડે હે વિભુ !
મુક્તિ મંગલ સ્થાન તોય મુજને, ઈચ્છા ન લક્ષ્મી તણી
આપો સમ્યગ્ રત્ન શ્યામ જીવને, તો તૃપ્તિ થાયે ઘણી. ..૨૫

॥ શ્રી રત્નાકર પચ્ચીશી સમાપ્ત ॥

रत्नाकर पच्चीसी

(हरिगीत छंद)

मंदिर छो मुक्ति तणा, मांगल्य क्रीडाना प्रभु !
ते इन्द्र नर ने देवता, सेवा करे तारी विभु !
सर्वज्ञ छो स्वामी वळी, शिरदार अतिशय सर्वना
घणुं जीव तुं घणुं जीव तुं, भंडार ज्ञानकळा तणा. ...१

त्रण जगतना आधारे अवतार हे ! करुणा तणा
वळी वैद्य! हे दुर्वार आ, संसारनां दुःखो तणा
वीतराग वल्लभ विश्वना, तुज पास अरजी उच्चरुं
जाणो छतां पण कही अने, आ हृदय हुं खाली करुं. ...२

शुं बाळको मा-बाप पासे, बाळक्रीडा नव करे ?
ने मुखमांथी जेम आवे, तेम शुं नव उच्चरे ?
तेमज तमारी पास तारक, आज भोळा भावथी,
जेवुं बन्युं तेवुं कहुं, तेमां कशुं खोटुं नथी. ...३

में दान तो दीधुं नहि, ने शियळ पण पाळ्युं नहि
तपथी दमी काया नहि, शुभ भाव पण भाव्यो नहि
ए चार भेदे धर्ममांथी, कांई पण प्रभु ! में नव कर्युं
मारुं भ्रमण भवसागरे, निष्फळ गयुं ! निष्फळ गयुं ! ...४

हुं क्रोध अग्निथी बळ्यो, वळी लोभ सर्प डस्यो मने
गळ्यो मानरूपी अजगरे, हुं केम करी ध्यावुं तने ?
मन मारुं मायाजाळमां, मोहन ! महा मूंझाय छे
चडी चार चोरो हाथमां, चेतन घणो चगदाय छे. ...५

में परभवे के आ भवे पण हित कांई कर्युं नहि
तेथी करी संसारमां सुख अल्प पण पाम्यो नहि
जन्मो अमारा जिनजी, भव पूर्ण करवाने थया
आवेल बाजी हाथमां, अज्ञानथी हारी गया. ...६

अमृत झरे तुज मुखरूपी, चंद्रथी तो पण प्रभु !
भींजाय नहि मुज मन अरेरे ! शुं करुं हुं तो विभु ?
पथ्थर थकी पण कठण मारुं मन खरे ! क्यांथी द्रवे ?
मर्कट समा आ मन थकी, हुं तो प्रभु ! हार्यो हवे. ...७

भमता महा भवसागरे पाम्यो पसाये आपना
जे ज्ञानदर्शन चरणरूपी, रत्नत्रय दुष्कर घणां
ते पण गया प्रमादना वशथी प्रभु ! कहुं छुं खरुं
कोनी कने किरतार ! आ पोकार जईने हुं करुं. ...८

ठगवा प्रभु ! आ विश्वने, वैराग्यना रंगो धर्या
ने धर्मना उपदेश रंजन लोकने करवा कर्या
विद्या भण्यो हुं वाद माटे केटली कथनी कहुं
साधु थईने बहारथी, दांभिक अंदरथी रहुं.

में मुखने मेलुं कर्युं, दोषो पराग्य गाईने
ने नेत्रने निंदित कर्यां, परनारीमां लपटाईने
वळी चित्तने दोषित कर्युं, चिंती नठारुं परतणुं
हे नाथ! मारुं शुं थशे ? चालाक थई चूक्यो घणुं. ...१०

करे काळजाने कतल पीडा, कामनी बिहामणी
ए विषयमां बनी अंध हुं, विटंबणा पाम्यो घणी
ते पण प्रकाश्युं आज लावी, लाज आप तणी कने,
जाणी सहु तेथी कहुं, कर माफ मारा वांकने. ...११

नवकार मंत्र विनाश कीधो, अन्य मंत्रो जाणीने
कुशास्त्रनां वाक्यो वडे, हणी आगमोनी वाणीने
कुदेवनी संगत थकी, कर्मो नकामां आचर्यां,
मतिभ्रम थकी रत्नो गुमावी, काच कटका में ग्रह्या. ...१२

आवेल दृष्टि मार्गमां मूकी महावीर ! आपने
में मूढधीये हृदयमां, ध्याया मदनना चापने
नेत्र बाणो ने पयोधर, नाभि ने सुंदर कटि
शणगार सुंदरीओ तणा, छटकेल थई जोया अति. ...१३

मृगनयणी सम नारी तणां, मुखचंद्र निरखवा वती
मुज मन विषे जे रंग लाग्यो, अल्प पण गूढो अति
ते श्रुतरूप समुद्रमां, धोया छतां जातो नथी
तेनुं कहो कारण तमे, बचुं केम हुं आ पापथी ! ...१४

सुंदर नथी आ शरीर के समुदाय गुण तणो नथी
उत्तम विलास कळा तणी, देदीप्यमान प्रभा नथी
प्रभुता नथी तो पण प्रभु ! अभिमानथी अक्कड फरुं
चोपाट चार गति तणी, संसारमां खेल्या करुं. ...१५

आयुष्य घटतुं जाय तो पण, पाप बुद्धि नव घटे
आशा जीवननी जाय तो पण, विषयाभिलाषा नव मटे
औषध विषे करुं यत्न पण, हुं धर्मने तो नव गणुं,
बनी मोहमां मस्तान हुं पाया विनानां घर चणुं. ...१६

आत्मा नथी परभव नथी, वळी पुण्य-पाप कशुं नथी
मिथ्यात्वीनी कटु वाणी में धरी कान पीधी स्वादथी
रविसम हता ज्ञाने करी, प्रभु ! आपश्री तो पण अरे!
दीवो लई कूवे पड्यो धिक्कार छे मुजने खरे ! ...१७

में चित्तथी नहि देवनी के, पात्रनी पूजा चही,
ने श्रावको के साधुओनो, धर्म पण पाळ्यो नहीं
पाम्यो प्रभु नरभव छतां, रणमां रड्या जेवुं थयुं
धोबी तणा कूत्ता समुं मम जीवन सहु एळे गयुं. ...१८

हुं कामधेनु कल्पतरु, चिंतामणिना प्यारमां
खोटा छतां झंख्यो घणुं, बनी लुब्ध आ संसारमां
जे प्रगट सुख देनार तारो धर्म ते, सेव्यो नहि
मुज मूर्ख भावोने निहाळी, नाथ कर करुणा कंई. ...१९

में भोग सारा चिंतव्या, ते रोग साम चिंतव्या नहि
आगमन ईच्छ्युं धन तणुं, पण मृत्युने प्रीछ्युं नहि
नहि चिंतव्युं में नर्क, कारागृह समी छे नारीओ
मधुबिंदुनी आशा महीं, भयमात्र हुं भूली गयो. ...२०

हुं शुद्ध आचारो वडे, साधु हृदयमां नव रह्यो
करी काम पर उपकारनां यश पण उपार्जन नव कर्यो
वळी तीर्थना उद्धार आदि, कोई कार्यो नव कर्यां
फोगट अरे ! आ लक्षचोरासी तणा फेरा फर्या. ...२१

गुरुवाणीमां वैराग्य केरो, रंग लाव्यो नहि अने
दुर्जनतणां वाक्यो महीं, शांति मळे क्यांथी मने ?
तरुं केम हुं संसार आ, अध्यात्म तो छे नहि जरी,
तूटेल तळियानो घडो, जळथी भराये केम करी ? ...२२

में परभवे नथी पुण्य कीधुं, ने नथी करतो हजी
तो आवतां भवमां कहो, क्यांथी थशे हे नाथजी !
भूत, भावि ने सांप्रत त्रणे भव, नाथ ! हुं हारी गयो
स्वामी ! त्रिशंकु जेम हुं, आकाशमां लटकी रह्यो ! ...२३

अथवा नकामुं आप पासे, नाथ शुं बकवुं घणुं
हे देवताना पूज्य, आ चरित्र मुज पोतातणुं,
जाणो स्वरूप त्रण लोकनुं, तो मारुं शुं मात्र आ ?
ज्यां क्रोडनो हिसाब नहि, त्यां पाईनी तो वात क्यां ! ...२४

तारथी न समर्थ अन्य दीननो उद्धारनारो प्रभु !
माराथी नहि अन्य पात्र, जगमां जोतां जडे हे विभु !
मुक्ति मंगल स्थान तोय मुजने, इच्छा न लक्ष्मी तणी
आपो सम्यग् रत्न श्याम जीवने, तो तृप्ति थाये घणी. ...२५

॥ श्री रत्नाकर पच्चीशी समाप्त ॥

ratnākara paccīsī

maṃdira chō mukti taṇā, māṃgalya krīḍānā prabhu !
tē īṃdra nara nē dēvatā, sēvā karē tārī vibhu !
sarvajña chō swāmī vaḷī, śiradāra atiśaya sarvanā
ghaṇuṃ jīva tuṃ ghaṇuṃ jīva tuṃ, bhaṃḍāra jñānakaḷā taṇā...1

traṇa jagatanā ādhāran avatāra hē! karuṇā taṇā
vaḷī vaidya ! hē durvāra ā, saṃsāraṇāṃ duḥkhō taṇāṃ
vītarāga vallabha viśvanā, tuja pāsa arajī uccaruṃ
jāṇō chatāṃ paṇa kahī anē, ā hṛdaya huṃ khālī karuṃ ...2

śuṃ bāḷakō mā-bāpa pāsē, bāḷakrīḍā nava karē ?
nē mukhamāṃthī jēma āvē, tēma śuṃ nava uccarē ?
tēmaja tamārī pāsa tāraka, āja bhōḷā bhāvathī,
jēvuṃ banyuṃ tēvuṃ kahuṃ, tēmāṃ kaśuṃ khōṭuṃ nathī...3

mēṃ dāna tō dīdhuṃ nahi, nē śiyaḷa paṇa pāḷyuṃ nahi
tapathī damī kāyā nahi, śubha bhāva paṇa bhāvyō nahi
ē cāra bhēdē dharmamānthī, kāṃī paṇa prabhu ! mēṃ nava karyuṃ
māruṃ bhramaṇa bhavasāgarē, niṣphaḷa gayuṃ! niṣphaḷa gayuṃ !..4

huṃ krōdha agnithī baḷyō, vaḷī lōbha sarpa ḍasyō manē
gaḷyō mānarūpī ajagarē, huṃ kēma karī dhyāvuṃ tanē ?
mana māruṃ māyājāḷamāṃ, mōhana! mahā mūṃjhāya chē
caḍī cāra cōrō hāthamāṃ, cētana ghaṇō cagadāya chē...5

mēṃ parabhavē kē ā bhavē paṇa hita kāṃī karyuṃ nahi
tēthī karī saṃsāramāṃ sukha alpa paṇa pāmyō nahi
janmō amārā jinajī, bhava pūrṇa karavā nē thayā
āvēla bājī hāthamāṃ, ajñānathī hārī gayā...6

amṛta jharē tuja mukharūpī, caṃdrathī tō paṇa prabhu !
bhīṃjāya nahi muja mana arērē ! śuṃ karuṃ huṃ tō vibhu?
paththara thakī paṇa kaṭhaṇa māruṃ mana kharē! kyāṃthī dravē?
markaṭa samā ā mana thakī, huṃ tō prabhu hāryō havē....7

bhamatā mahā bhavasāgarē pāmyō pasāyē āpanā
jē jñānadarśana caraṇarūpī, ratnatraya duṣkara ghaṇāṃ
tē paṇa gayā pramādanā vaśathī prabhu! kahuṃ chuṃ kharuṃ
kōnī kanē kiratāra! ā pōkāra jaīnē huṃ karūṃ ?...8

ṭhagavā prabhu ! ā viśvanē, vairāgyanā raṅgō dharyā
nē dharmanā upadēśa raṃjana lōkanē karavā karyā
vidyā bhaṇyō huṃ vāda māṭē kēṭalī kathanī kahuṃ
sādhu thaīnē bahārathī, dāṃbhika aṃdarathī rahuṃ....9

mēṃ mukhanē mēluṃ karyuṃ, dōṣō parāyā gāīnē
nē nētranē niṃdita karyāṃ, paranārīmāṃ lapaṭāīnē
vaḷī cittanē dōṣita karyuṃ, cīntī naṭhāruṃ parataṇuṃ
hē nātha! māruṃ śuṃ thaśē ? cālāka thaī cūkyō ghaṇuṃ ...10

karē kāḷajānē katala pīḍā, kāmanī bihāmaṇī
ē viṣayamāṃ banī aṃdha huṃ, viṭaṃbanā pāmyō ghaṇī
tē paṇa prakāśyuṃ āja lāvī, lāja āpa taṇī kanē,
jāṇi sahu tēthī kahuṃ, kara māpha mārā vāṃkanē...11

navakāra maṃtra vināśa kīdhō, anya maṃtrō jāṇīnē
kuśāstranāṃ vākyō vaḍē, haṇī āgamōnī vāṇīnē
kudēvanī saṃgata thakī, karmō nakāmāṃ ācaryāṃ
matibhrama thakī ratnō gumāvī, kāca kaṭākā mēṃ grahyā...12

āvēla dṛṣṭi mārgamāṃ mūkī mahāvīra ! āpanē
mēṃ mūḍhadhīyē hṛdayamāṃ, dhyāyā madananā cāpanē
nētra bāṇōnē payōdhara, nābhī nē suṃdara kaṭī
śaṇagāra suṃdarīō taṇāṃ, chaṭakēla thaī jōyā ati...13

mṛganayaṇī sama nārī taṇāṃ, mukhacaṃdra nirakhavā vatī
muja mana viṣē jē raṃga lāgyō, alpa paṇa gūḍhō ati
tē śrutarūpa samudramāṃ, dhōyā chatāṃ jātō nathī
tēnuṃ kahō kāraṇa tamē, bacuṃ kēma huṃ ā pāpathī !...14

suṃdara nathī ā śarīra kē samudāya guṇa taṇō nathī
uttama vilāsa kaḷā taṇī, dēdīpyamāna prabhā nathī
prabhutā nathī tō paṇa prabhu ! abhimānathī akkaḍa pharuṃ
cōpāṭa cāra gati taṇī, saṃsāramāṃ khēlyā karuṃ...15

āyuṣya ghaṭatuṃ jāya tō paṇa, pāpa buddhi nava ghaṭē
āśā jīvananī jāya tō paṇa, viṣayābhilāṣā nava maṭē
auṣadha viṣē karuṃ yatna paṇa, huṃ dharmanē tō nava gaṇuṃ,
banī mōhamāṃ mastāna huṃ pāyā vinānā ghara caṇuṃ...16

ātmā nathī parabhava nathī, vaḷī puṇya-pāpa kaśuṃ nathī
mithyātvīnī kaṭu vāṇī mēṃ dharī kāna pīdhī svādathī
ravisama hatā jñānē karī, prabhu āpaśrī tō paṇa arē !
dīvō laī kūvē paḍyō dhikkāra chē mujē kharē !...17

mēṃ cittathī nahi dēvanī kē, pātranī pūjā cahī,
nē śrāvakō kē sādhuōnō, dharma paṇa pāḷyō nahīṃ
pāmyō prabhu narabhava chatāṃ, raṇamāṃ raḍyā jēvuṃ thayuṃ
dhōbī taṇā kūttā samuṃ mama jīvana sahu ēḷē gayuṃ...18

huṃ kāmadhēnu kalpataru, cintāmaṇīnā pyāramāṃ
khōṭā chatāṃ jhaṅkhyō ghaṇuṃ, banī lubdha ā saṃsāramāṃ
jē pragaṭa sukha dēnāra tārō dharma tē sēvyō nahi
muja mūrkha bhāvōnē nihāḷī, nātha kara karuṇā kaṃī...19

mēṃ bhōga sārā ciṃtavyā, tē rōga sāma cintavyā nahi
āgamana īcchyuṃ dhana taṇuṃ, paṇa mṛtyunē prīchyuṃ nahi
nahi cintavyuṃ mēṃ narka, kārāgṛha samī chē nārīō
madhubiṃdunī āśā mahīṃ, bhayamātra huṃ bhūlī gayō...20

huṃ śuddha ācārō vaḍē, sādhu hṛdayamāṃ nava rahyō
karī kāma para upakāranāṃ yaśa paṇa upārjana nava karyō
vaḷī tīrthanā uddhāra ādi, kōī kāryō nava karyāṃ
phōgaṭa arē! ā lakṣacōrāsī taṇāṃ phērā pharyā...21

guruvāṇīmāṃ vairāgya kērō, raṅga lāvyō nahi anē
durjanataṇāṃ vākyō mahīṃ, śānti malē kyāṃthi manē?
taruṃ kēma huṃ saṃsāra ā, adhyātma tō chē nahi jarī,
tūṭēla taḷiyānō ghaḍō, jaḷathī bharāyē kēma karī ?...22

mēṃ parabhavē nathī puṇya kīdhuṃ, nē nathī karatō hajī
tō āvatāṃ bhavamāṃ kahō, kyānthī thaśē hē nāthajī !
bhūta, bhāvi nē sāmprata traṇē bhava, nātha ! huṃ hārī gayō
swāmī triśaṃku jēma huṃ, ākāśamāṃ laṭakī rahyō !...23

athavā nakāmuṃ āpa pāsē, nātha śuṃ bakavuṃ ghaṇuṃ
hē dēvatānā pūjya, ā caritra muja pōtātaṇuṃ,
jāṇō svarūpa traṇa lōkanuṃ, tō maruṃ śuṃ mātra ā ?
jyāṃ krōḍanō hisāba nahi, tyāṃ pāīnī tō vāta kyāṃ !...24

tārāthī na samartha anya dīnanō uddhāranārō prabhu !
mārāthī nahi anya pātra, jagamāṃ jōtāṃ jaḍē hē vibhu
mukti maṃgala sthāna tōya mujanē, īcchā na lakśmī taṇī
āpō samyag ratna śyāma jīvanē, tō tṛpti thāyē ghaṇī...25

હે આત્મન્ ! જો તું આગામી
ભવમાં સુખ ઇચ્છે છે તો આટલું કર !

મહારાજા શ્રેણિકની જેમ દરરોજ જિનપૂજા કર !
મહારાજા શ્રેયાંસકુમારની જેમ સુપાત્રમાં દાન દે !
શેઠ શ્રી સુદર્શનની જેમ શીલનું પાલન કર !
ભગવાન શ્રી ઋષભદેવની જેમ ભાવના ભાવ !
મહારાજા ભરત ચક્રવર્તીની જેમ ભાવના ભાવ !
શ્રાવક શ્રી કામદેવની જેમ ધર્મમાં દૃઢ થા !

મંગલકારી ચાર શરણા

અરિહા શરણં સિદ્ધા શરણં, સાહૂ શરણં વરિયે,
ધમ્મો શરણં પામી વિનયે, જિન આજ્ઞા શિર ધરિયે.
અરિહા શરણં મુજને હોજો, આતમશુદ્ધિ કરવા,
સિદ્ધા શરણં મુજને હોજો, રાગદ્વેષને હણવા.
સાહૂ શરણં મુજને હોજો, સંયમશૂરા બનવા,
ધમ્મો શરણં મુજને હોજો, ભવોદધિથી તરવા.
મંગળમય ચારેનું શરણું સઘળી આપદા ટાળે,
આ સેવકની ડૂબતી નૈયા, ભવજલ પાર ઉતારે.
શક્તિ મળો તો મુજને મળજો જિનશાસન સેવા સારુ,
ભક્તિ મળો તો મુજને મળજો જિનશાસન લાગે પ્યારું.

દયા સિંધુ દયા સિંધુ દયા કરજે દયા કરજે;
મને આ જંજીરોમાંથી હવે જલ્દી છૂટો કરજે.
નથી આ તાપ સહેવાતો, ભભૂકી કર્મની જ્વાળા;
વરસાવી પ્રેમની ધારા હૃદયની આગ બુઝાવજે.

જિને ભક્તિ જિને ભક્તિ જિને ભક્તિ દિને દિને
સદા મેડસ્તુ સદા મેડસ્તુ સદા મેડસ્તુ ભવે ભવે ॥

मंगलकारी चार शरणा

अरिहा शरणं सिद्धा शरणं, साहू शरणं वरिये,
धम्मो शरणं पामी विनये, जिन आज्ञा शिर धरिये.
अरिहा शरणं मुजने होजो, आतमशुद्धि करवा,
सिद्धा शरणं मुजने होजो, रागद्वेषने हणवा.
साहू शरणं मुजने होजो, संयमशूरा बनवा,
धम्मो शरणं मुजने होजो, भवोदधिथी तरवा.
मंगळमय चारेनुं शरणुं सघळी आपदा टाळे,
आ सेवकनी डूबती नैया, भवजल पार उतारे.
शक्ति मळो तो मुजने मळजो जिनशासन सेवा सारु.
भक्ति मळो तो मुजने मळजो जिनशासन लागे प्यारुं.

दया सिंधु दया सिंधु, दया करजे दया करजे;
मने आ जंजीरोमांथी हवे जल्दी छूटे करजे.
नथी आ ताप सहेवातो, भभूकी कर्मनी ज्वाळा;
वरसावी प्रेमनी धारा हृदयनी आग बुझावजे.

जिने भक्ति जिने भक्ति जिने भक्ति दिने दिने
सदा मेऽस्तु सदा मेऽस्तु सदा मेऽस्तु भवे भवे ॥

mangalkari car sarana

arihā śaraṇaṃ siddhā śaraṇaṃ, sāhū śaraṇaṃ variyē,
dhammō śaraṇaṃ pāmī vinayē, jīna ājñā śira dhariyē.
arihā śaraṇaṃ mujanē hōjō, ātama śuddhi karavā,
siddhā śaraṇaṃ mujanē hōjō, rāgadvēṣ,nē haṇavā,
sāhū śaraṇaṃ mujanē hōjō, saṃyamaśūrā banavā,
dhammō śaraṇaṃ mujanē hōjō, bhavōdadhithī taravā
maṅgaḷamaya cārēnuṃ śaraṇuṃ saghaḷī āpadā ṭāḷē,
ā sēvakanī ḍūbatī naiyā, bhavajala pāra utārē.
śakti maḷō tō mujanē maḷajō jinaśāsana sēvā sāru
bhakti maḷō tō mujanē maḷajō jinaśāsana lāgē pyāru.

dayā sindhu dayā sindhu, dayā karajē dayā karajē;
manē ā jaṅjīrōmānthī havē jaldī chūṭō karajē.
nathī ā tāpa sahēvātō bhabhūkī karmanī jvāḷā;
varasāvī prēmanī dhārā hṛdayanī āga bujhāvajē.

jinē bhakti jinē bhakti jinē bhakati dinē dinē
sadā mē'stu sadā mē'stu sadā mē'stu bhavē bhavē.

પ્રભુદર્શન કરતી વખતે બોલવાના દુહા

પ્રભુ દરિશન સુખ સંપદા, પ્રભુ દરિશન નવ નિધ;
પ્રભુ દરિશનથી પામીએ, સકળ પદારથ સિદ્ધ.

ભાવે જિનવર પૂજીએ, ભાવે દીજે દાન;
ભાવે ભાવના ભાવીએ, ભાવે કેવળજ્ઞાન.

જીવડાં જિનવર પૂજીએ, પૂજાનાં ફળ હોય;
રાજા નમે પ્રજા નમે, આણ ન લોપે કોય.

ફૂલડાં કેરા બાગમાં, બેઠા શ્રી જિનરાજ;
જેમ તારામાં ચંદ્રમા, તેમ શોભે મહારાજ.

વાડી ચંપો મોરીયે, સોવન પાંખડીએ;
પાસ જિનેશ્વર પૂજીએ, પાંચે આંગળીએ.

ત્રિભુવન નાયક તું ધણી, મહી મોટો મહારાજ;
મોટે પુણ્યે પામિયો, તુમ દરિશન હું આજ.

આજ મનોરથ સવિ ફળ્યા, પ્રગટ્યાં પણ્ય કલ્લોલ;
પાપ કરમ દૂરે ટળ્યાં, નાઠાં દુઃખ દંદોલ.

પંચમ કાળે પામવો, દુલહો પ્રભુ દેદાર;
તો પણ તેહના નામનો, છે મોટો આધાર.

પ્રભુ નામની ઔષધિ, ખરા ભાવથી ખાય;
રોગશોક આવે નહિ, સવિ સંકટ દૂર જાય.

શાન્તિનાથજી સોળમા, જગ શાન્તિ સુખકાર;
શાન્ત ભાવે ભક્તિ કરે, તરત તરે ભવ પાર.

प्रभुदर्शन करती वखते बोलवाना दुहा

प्रभु दरिशन सुख संपदा, प्रभु दरिशन नव निध;
प्रभु दरिशनथी पामीए, सकळ पदारथ सिद्ध.

भावे जिनवर पूजीए, भावे दीजे दान;
भावे भावना भावीए, भावे केवळज्ञान.

जीवडां जिनवर पूजीए, पूजानां फळ होय,
राजा नमे प्रजा नमे, आण न लोपे कोय.

फूलडां केरा बागमां, बेठा श्री जिनराज;
जेम तारामां चंद्रमा, तेम शोभे महाराज.

वाडी चंपो मोरीये, सोवन पांखडीए;
पास जिनेश्वर पूजीए, पांचे आंगळीए.

त्रिभुवन नायक तुं धणी, मही मोटो महाराज;
मोटे पुण्ये पामियो, तुम दरिशन हुं आज.

आज मनोरथ सवि फळ्या, प्रगट्यां पुण्य कल्लोल;
पाप करम दूरे टळ्यां, नाठां दुःख दंदोल.

पंचम काळे पामवो, दुलहो प्रभु देदार;
तो पण तेहना नामनो, छे मोटो आधार.

प्रभु नामनी औषधि, खरा भावथी खाय;
रोगशोक आवे नहि, सवि संकट दूर जाय.

शान्तिनाथजी सोळमा, जग शान्ति सुखकार;
शान्त भावे भक्ति करे, तरत तरे भव पार.

prabhu darśana karatī vakhatē bōlavānā duhā

prabhu dariśana sukha sampadā, prabhu dariśana nava nidha;
prabhu dariśanathī pāmīē, sakaḷa padāratha siddha.

bhāvē jinavara pūjīē, bhāvē dījē dāna;
bhāvē bhāvanā bhāvīē, bhāvē kēvaḷajñāna.

jīvaḍā jinavara pūjīē, pūjānāṃ phaḷa hōya,
rājā namē prajā namē, āṇa na lōpē kōya.

phulaḍāṃ kērā bāgamāṃ, bēṭhā śrī jinarāja;
jēma tārāmāṃ candramāṃ, tēma śōbhē mahārāja.

vāḍī campō mōrīyē, sōvana pāṅkhaḍīē;
pāsa jinēśvara pūjīē, pāñcē āṃgaḷīē.

tribhuvana nāyaka tuṃ dhaṇī, mahī mōṭō mahārāja;
mōṭē punyē pāmīyō, tuma dariśana huṃ āja.

āja manōratha savi phaḷyā, pragaṭyāṃ punya kallōla;
pāpa karama dūrē ṭaḷyāṃ, nāṭhāṃ duḥkha dandōla.

pañcama kāḷē pāmavō, dulahō prabhu dēdāra;
tō paṇa tēhanā nāmanō, chē mōṭō ādhāra.

prabhu nāmanī auṣadhi, kharā bhāvathī khāya;
rōgaśōka āvē nahi, savi saṅkaṭa dūra jāya.

śāntināthajī sōḷamā, jaga śānti sukhakāra;
śānta bhāvē bhakti karē, tarata tarē bhava pāra.

u

સમરો મંત્ર ભલો

સમરો મંત્ર ભલો નવકાર, એ છે ચૌદ પૂરવનો સાર;
એના મહિમાનો નહિ પાર, એનો અર્થ અનંત અપાર....સમરો.

સુખમાં સમરો, દુઃખમાં સમરો, સમરો દિવસ ને રાત;
જીવતાં સમરો, મરતાં સમરો, સમરો સૌ સંગાથ. ...સમરો.

યોગી સમરે ભોગી સમરે, સમરે રાજા રંક;
દેવો સમરે દાનવ સમરે, સમરે સૌ નિઃશંક. ...સમરો.

અડસઠ અક્ષર એના જાણો, અડસઠ તીરથ સાર;
આઠ સંપદાથી પરમાણો, અડસિદ્ધિ દાતાર. ...સમરો.

નવપદ એના નવનિધિ આપે, ભવોભવનાં દુઃખ કાપે;
વીર વચનથી હૃદયે સ્થાપે, પરમાતમ પદ આપે. ...સમરો.

समरो मंत्र भलो

समरो मंत्र भलो नवकार, ए छे चौद पूरवनो सार;
एना महिमानो नहि पार, एनो अर्थ अनंत अपार. ...समरो.

सुखमां समरो, दुःखमां समरो, समरो दिवस ने रात;
जीवतां समरो, मरतां समरो, समरो सौ संगाथ. ...समरो.

योगी समरे भोगी समरे, समरे राजा रंक;
देवो समरे दानव समरे, समरे सौ निःशंक. ...समरो.

अडसठ अक्षर एना जाणो, अडसठ तीरथ सार;
आठ संपदाथी परमाणो, अडसिद्धि दातार. ...समरो.

नवपद एना नवनिधि आपे, भवोभवनां दुःख कापे ;
वीर वचनथी हृदये स्थापे, परमातम पद आपे. ...समरो.

samarō mantra bhalō

samarō maṇtra bhalō navakāra, ē chē cauda pūravanō sāra;
ēnā mahimānō nahi pāra, ēnō artha ananta apāra. ..samarō.

sukhamāṃ samarō, duḥkhamāṃ samarō, samarō divasa nē rāta;
jīvatāṃ samarō, maratāṃ samarō, samarō sau saṅgātha...samarō.

yōgī samarē bhōgī samarē, samarē rājā raṅka;
dēvō samarē dānava samarē, samarē sau niḥśaṅka. ..samarō.

aḍasaṭha akṣara ēnā jāṇō, aḍasaṭha tīratha sāra;
āṭha sampadāthī paramāṇō, aṭhasiddhi dātāra ...samarō.

navapada ēnā navanidhi āpē, bhavōbhavanāṃ dukkha kāpē;
vīra vacanathī hṛdayē sthāpē, paramātama pada āpē ...samarō.

❑

પવિત્ર ઝરણું

મૈત્રી ભાવનું પવિત્ર ઝરણું મુજ હૈયામાં વહ્યા કરે,
શુભ થાઓ આ સકળ વિશ્વનું એવી ભાવના નિત્ય રહે...(૨)
ગુણથી ભરેલા ગુણીજન દેખી હૈયું મારું નૃત્ય કરે ...(૨)
એ સંતોના ચરણકમલમાં મુજ જીવનનું અર્ઘ્ય રહે ...(૨)
દીન, ક્રૂર ને ધર્મવિહોણા દેખી દિલમાં દર્દ રહે ...(૨)
કરુણાભીની આંખોમાંથી અશ્રુનો શુભ સ્રોત વહે ...(૨)
માર્ગ ભૂલેલા જીવનપથિકને માર્ગ ચીંધવા ઊભો રહું ...(૨)
કરે ઉપેક્ષા એ મારગની તોયે સમતા ચિત્ત ધરું ...(૨)
ચિત્રભાનુની ધર્મભાવના, હૈયે સૌ માનવ લાવે ...(૨)
વેરઝેરનાં પાપ તજીને, મંગલ ગીતો એ ગાવે ...(૨)
મૈત્રી ભાવનું પવિત્ર ઝરણું...

पवित्र झरणुं

मैत्री भावनुं पवित्र झरणुं मुज हैयामां वह्या करे,
शुभ थाओ आ सकळ विश्वनुं एवी भावना नित्य रहे ...(२)
गुणथी भरेला गुणीजन देखी हैयुं मारुं नृत्य करे ...(२)
ए संतोना चरणकमलमां मुज जीवननुं अर्घ्य रहे ...(२)
दीन, क्रूर ने धर्मविहोणा देखी दिलमां दर्द रहे ...(२)
करुणाभीनी आंखोमांथी अश्रुनो शुभ स्रोत वहे ...(२)
मार्ग भूलेला जीवनपथिकने मार्ग चींधवा ऊभो रहुं ...(२)

करे उपेक्षा ए मारगनी तोये समता चित्त धरुं ...(२)

चित्रभानुनी धर्मभावना, हैये सौ मानव लावे ...(२)

वेरझेरनां पाप तजीने, मंगल गीतो ए गावे ...(२)

मैत्री भावनुं पवित्र झरणुं...

pavitra jharaṇuṃ

maitrī bhāvanuṃ pavitra jharaṇuṃ muja haiyāmāṃ vahyā karē,

śubha thāō ā sakaḷa viśvanuṃ ēvī bhāvanā nitya rahē...2

guṇathī bharēlā guṇījana dēkhī haiyuṃ māruṃ nṛtya karē...2

ē santōnā caraṇa kamalamāṃ muja jīvananuṃ arghya rahē..2

dīna, krūra nē dharmavihōṇā dēkhī dilamāṃ darda rahē...2

karūṇābhīnī āṃkhōmānthī aśrunō śubha śrōta vahē...2

mārga bhūlēlā jīvana pathikanē mārga cīndhavā ūbhō rahuṃ..2

karē upēkṣā ē māraganī tōyē samatā citta dharuṃ...2

citrabhānunī dharma bhāvanā, haiyē sau mānava lāvē...2

vērajhēranāṃ pāpa tajīnē, maṅgala gītō ē gāvē...2

maitrī bhāvanuṃ pavitra jharaṇuṃ...

☐

અમીય ભરી મૂર્તિ રચી રે, ઉપમા ન ઘટે કોય,
શાંત સુધારસ ઝીલતી રે, નિરખત તૃપ્તિ ન હોય.

- અવધૂતયોગી આનંદઘનજી

હે કરુણાના કરનારા

હે કરુણાના કરનારા, તારી કરુણાનો કોઈ પાર નથી!
હે સંકટના હરનારા, તારી કરુણાનો કોઈ પાર નથી...!

મેં પાપો કર્યાં છે એવાં, હું ભૂલ્યો તારી સેવા...
મારી ભૂલોના ભૂલનારા... તારી કરુણાનો કોઈ પાર નથી.

હું અંતરમાં થઈ રાજી, ખેલ્યો છું અવળી બાજી...
અવળીને સવળી કરનારા ... તારી કરુણાનો કોઈ પાર નથી.

હે પરમ કૃપાળુ વ્હાલા ! મેં પીધા વિષના પ્યાલા...
વિષને અમૃત કરનારા ... તારી કરુણાનો કોઈ પાર નથી.

કુ છોરું કછોરું થાયે... તું માવિતર કહેવાયે...
શીળી છાયાના દેનારા... તારી કરુણાનો કોઈ પાર નથી.

મને જડતો નથી કિનારો, મારો ક્યાંથી આવે આરો ?
મારા સાચા ખેવનહારા... તારી કરુણાનો કોઈ પાર નથી.

છે મારું જીવન ઉદાસી... તું શરણે લે અવિનાશી.
મારા દિલમાહીં રમનારા... તારી કરુણાનો કોઈ પાર નથી !

हे करुणाना करनारा

हे करुणाना करनारा, तारी करुणानो कोई पार नथी!
हे संकटना हरनारा, तारी करुणानो कोई पार नथी...!

में पापो कर्यां छे एवां, हुं भूल्यो तारी सेवा...
मारी भूलोना भूलनारा... तारी करुणानो कोई पार नथी.

हुं अंतरमां थई राजी, खेल्यो छुं अवळी बाजी...
अवळीने सवळी करनारा...तारी करुणानो कोई पार नथी.

हे परम कृपाळु व्हाला ! में पीधा विषना प्याला...
विषने अमृत करनारा ... तारी करुणानो कोई पार नथी.

कदी छोरुं कछोरुं थाये... तुं मावितर कहेवाये...
शीळी छायाना देनारा... तारी करुणानो कोई पार नथी.

मने जडतो नथी किनारो, मारो क्यांथी आवे आरो ?
मारा साचा खेवनहारा... तारी करुणानो कोई पार नथी.

छे मारुं जीवन उदास... तुं शरणे ले अविनाशी.
मारा दिलमाहीं रमनारा... तारी करुणानो कोई पार नथी !

hē karūṇānā karanārā

hē karūṇānā karanārā, tārī karūṇānō kōī pāra nathī!
hē saṅkaṭanā haranārā, tārī karūṇānō kōī pāra nathī...!

mēṃ pāpō karyāṃ chē ēvāṃ, huṃ bhūlyō tārī sēvā...
mārī bhūlōnā bhūlanārā... tārī karūṇānō kōī pāra nathī.

huṃ aṃtaramāṃ thaī rājī, khēlyō chuṃ avaḷī bājī...
avaḷīnē savaḷī karanārā... tārī karūṇānō kōī pāra nathī.

hē parama kṛpāḷu vhālā ! mēṃ pīdhā viṣanā pyālā...

viṣanē amṛta karanārā... tārī karūṇānō kōī pāra nathī.

kadī chōruṃ kachōruṃ thāyē... tuṃ māvitara kahēvāyē...
śīḷī chāyānā dēnārā... tārī karūṇānō kōī pāra nathī.

manē jaḍatō nathī kinārō, mārō kyānthī āvē ārō ?
mārā sācā khēvanahārā... tārī karūṇānō kōī pāra nathī.

chē mārūṃ jīvana udāsī... tuṃ śaraṇē lē avināśī.
mārā dilamāhīṃ ramanārā...tārī karūṇānō kōī pāra nathī!

❑

સાત વ્યસન

જૈન ધર્મમાં સાત વ્યસનોનો અવશ્ય ત્યાગ કરવાનું કહ્યું છે. વ્યસન એટલે જીવને આ ભવમાં અને પરભવમાં દુ:ખ આપનારી ભયંકર કુટેવો. સાત વ્યસનો આ પ્રમાણે છે : (૧) જુગાર રમવો (૨) માંસ ખાવું (૩) દારૂ પીવો (૪) પરસ્ત્રી સાથે સંગ કરવો (૫) વેશ્યાનો સંગ કરવો (૬) ચોરી કરવી (૭) શિકાર કરવો.

જનારું જાય છે જીવન

જનારું જાય છે જીવન; જરા જિનવરને જપતો જા,
હૃદયમાં રાખી જિનવરને, પુરાણાં પાપ ધોતો જા.
બનેલો પાપથી ભારે, વળી પાપો કરે શીદને ?
સળગતી હોળી હૈયાની, અરે જાલિમ બૂઝવતો જા...
દયા સાગર પ્રભુ પારસ, ઉછાળો જ્ઞાનની છોળો,
ઉતારી વાસનાવસ્ત્રો, અરે પામર, તું ન્હાતો જા...
જિગરમાં ડંખતાં દુઃખો, થયાં પાપો પિછાણીને,
જિણંદવર ધ્યાનની મસ્તી વડે એને ઉડાવતો જા...
અરે આતમ બની શાણો, બતાવી શાણપણ તારું,
હઠાવી જૂઠી જગમાયા, ચેતન જ્યોતિ જગવતો જા...
ખીલ્યાં જે ફૂલડાં આજે, જરૂર તે કાલ કરમાશે,
અખંડ આતમ કમળ લબ્ધિ, તણી લય દિલ લગાતો જા...

जनारुं जाय छे जीवन

जनारुं जाय छे जीवन, जरा जिनवरने जपतो जा,
हृदयमां राखी जिनवरने, पुराणां पाप धोतो जा.
बनेलो पापथी भारे, वळी पापो करे शीदने ?
सळगती होळी हैयानी, अरे जालिम बूझवतो जा...
दया सागर प्रभु पारस, उछाळो ज्ञानने छोळो,
उतारी वासना वस्त्रो, अरे पामर, तुं न्हातो जा...
जिगरमां डंखतां दुःखो, थयां पापो पिछाणीने,

जिणंदवर ध्याननी मस्ती वडे एने उडावतो जा...

अरे आतम बनी शाणो, बतावी शाणपणं तारुं,
हठावी जूठी जगमाया, चेतन ज्योति जगवतो जा...

खील्यां जे फूलडां आजे, जरूर ते काल करमाशे,
अखंड आतम कमळ लब्धि, तणी लय दिल लगातो जा...

janāruṃ jāya chē jīvana

janāruṃ jāya chē jīvana, jarā jīnavaranē japatō jā,
hṛdayamāṃ rākhī jinavaranē, purāṇā pāpa dhōtō jā.

banēlō pāpathī bhārē, vaḷī pāpō karē śīdanē ?
saḷagatī hōḷī haiyānī, arē jālima būjhavaō jā...

dayā sāgara prabhu pārasa, uchāḷō jñānanī chōḷō,
utārī vāsanā vastrō, arē pāmara, tuṃ nhātō jā...

jigaramāṃ ḍaṅkhatāṃ duḥkhō, thayāṃ pāpō pichāṇīnē,
jiṇandavara dhyānanī mastī vaḍē ēnē uḍātō jā...

arē ātama banī śāṇō, batāvī śāṇapaṇa tāruṃ,
haṭhāvī juṭhī jagamāyā, cētana jyōti jagavatō jā...

khīlyāṃ jē phulaḍāṃ ājē, jarūra tē kāla karamāśē,
akhaṇḍa ātama kamaḷa labdhi, taṇī laya dila lagātō jā...

❑

પ્રભુ મહાવીરને પત્ર

પત્ર લખ્યો પ્રભુ મહાવીરને, પહોંચે મોક્ષપુરીને દ્વાર,
કૃપા કરીને વાંચજો, ધ્યાન દઈને એને લગાર...
પત્ર લખ્યો...

શું લખવું એની સૂઝ પડે ના, શોધું છતાં પણ શબ્દો જડે ના,
લખ્યા વિના હું રહી શકું ના, અંતરમાં ઊઠે પોકાર....
પત્ર લખ્યો...

શાસન તમારું સૂનું પડ્યું છે, આસન એનું ખાલી રહ્યું છે,
કોઈ લાયક નાયક વિના એ, જીર્ણ અને છિન્નભિન્ન પડ્યું છે.
આંટા પડ્યા છે ગચ્છભેદના, સહુ સહુના છે અનોખા પ્રકાર...
પત્ર લખ્યો...

હિંસાનો અતિરેક થયો છે, અસત્યનો વેપાર વધ્યો છે,
ચોરી, કૂડ, કપટ ને જૂઠથી, જાણે આ સંસાર ભર્યો છે.
પ્રભુ કે પાપની ભીતિ રહી ના, અનીતિનો જ રહ્યો છે પ્રચાર...
પત્ર લખ્યો...

ધર્મને સ્થાને પ્રતિષ્ઠા ધનની, શોભા રહી ગઈ કેવળ તનની,
જીવનની ઘટમાળ એવી કે, કિંમત કંઈ ના રહી વચનની.
કીર્તિ કાજે દાનપુણ્યની, ચાલી રહી જાણે વણઝાર...
પત્ર લખ્યો...

શું શું લખવું, શું ના લખવું, લખીને હૈયું ખાલી કરવું,
ડૂબ્યા છીએ ઊંડી ગર્તામાં, કેમ કરીને હવે ઊગરવું ?
દુનિયા આખી ઝંખી રહી છે, તમ જેવાનો ફરી અવતાર...
પત્ર લખ્યો...

થોડું લખ્યું તે ઝાઝું વાંચજો, હે પ્રભુ ! સન્મતિ સહુને આપજો,
તકલીફ કરજો માફ તાતજી, બાળકના છે ઝાઝા જુહાર...
પત્ર લખ્યો...

प्रभु महावीरने पत्र

पत्र लख्यो प्रभु महावीरने, पहोंचे मोक्षपुरीने द्वार,
कृपा करीने वांचजो, ध्यान दईने एने लगार...
पत्र लख्यो...

शुं लखवुं एनी सूझ पडे ना, शोधुं छतां पण शब्दो जडे ना,
लख्या विना हुं रही शकुं ना, अंतरमां ऊठे पोकार....
पत्र लख्यो...

शासन तमारुं सूनुं पड्युं छे, आसन एनुं खाली रह्युं छे,
कोई लायक नायक विना ए, जीर्ण अने छिन्नभिन्न पड्युं छे.
आंटा पड्या छे गच्छभेदना, सहु सहुना छे अनोखा प्रकार...
पत्र लख्यो...

हिंसानो अतिरेक थयो छे, असत्यनो वेपार वध्यो छे,
चोरी, कूड, कपट ने जूठथी, जाणे आ संसार भर्यो छे.
प्रभु के पापनी भीति रही ना, अनीतिनो ज रह्यो छे प्रचार...
पत्र लख्यो...

धर्मने स्थाने प्रतिष्ठा धननी, शोभा रही गई केवळ तननी,
जीवननी घटमाळ एवी के, किंमत कंई ना रही वचननी.
कीर्ति काजे दानपुण्यनी, चाली रही जाणे वणझार...
पत्र लख्यो...

शुं शुं लखवुं, शुं ना लखवुं, लखीने हैयुं खाली करवुं,
डूब्या छीए ऊंडी गर्तामां, केम करीने हवे ऊगरवुं ?
दुनिया आखी झंखी रही छे, तम जेवानो फरी अवतार...

पत्र लख्यो...

थोडुं लख्युं ते झाझुं वांचजो, हे प्रभु ! सन्मति सहुने आपजो,
तकलीफ करजो माफ तातजी, बाळकना छे झाझा जुहार...

पत्र लख्यो...

prabhu mahāvīranē patra

patra lakhyō prabhu mahāvīranē, pahōñcē mōkṣapurīnē dvāra,
kṛpā karīnē vāñcajō, dhyāna daīnē ēnē lagāra...

patra lakhyō...

śuṃ lakhavuṃ ēnī sūjha paḍē nā, śōdhuṃ chatāṃ paṇa śabdō jaḍē nā,
lakhyā vinā huṃ rahī śakuṃ nā, aṃtaramāṃ ūṭhē pōkāra....

patra lakhyō...

śāsana tamāruṃ sūnuṃ paḍyuṃ chē, āsana ēnuṃ khālī rahyuṃ chē,
kōī lāyaka nāyaka vinā ē, jīrṇa anē chinnabhinna paḍyuṃ chē.
āṃṭā paḍyā chē gacchabhēdanā, sahu sahunā chē anōkhā prakāra...

patra lakhyō...

hiṃsānō atirēka thayō chē, asatyanō vēpāra vadhyō chē,
cōrī, kūḍa, kapaṭa nē jūṭhathī, jāṇē ā saṃsāra bharyō chē,
prabhu kē pāpanī bhīti rahī nā, anitinō ja rahyō chē prakāra...

patra lakhyō...

dharmanē sthānē pratiṣṭhā dhananī, śōbhā rahī gaī kēvaḷa tananī,
jīvananī ghaṭamāḷa ēvī kē, kiṃmata kamī nā rahī vacananī,
kīrti kājē dānapuṇyanī, cālī rahī jāṇē vaṇajhāra...
patra lakhyō...

śuṃ śuṃ lakhavuṃ, śuṃ nā lakhavuṃ, lakhīnē haiyuṃ khālī karavuṃ,
ḍūbyā chīē ūṃḍī gartāmāṃ, kēma karīnē havē ūgaravuṃ?
duniyā ākhī jhaṅkhī rahī chē, tama jēvānō pharī avatāra...
patra lakhyō...

thōḍuṃ lakhyuṃ tē jhājhuṃ vāñcajō, hē prabhu! sanmati sahunē āpajō,
takalīpha karajō māpha tātajī, bāḷakanā chē jhājhā juhāra...
patra lakhyō...

❒

૧. સવારમાં કરાતા પ્રતિક્રમણને રાઇય પ્રતિક્રમણ
૨. સાંજે કરાતા પ્રતિક્રમણને દેવસિક પ્રતિક્રમણ
૩. પંદર દિવસે કરાતા પ્રતિક્રમણને પાક્ષિક પ્રતિક્રમણ
૪. ચાર મહિને કરાતા પ્રતિક્રમણને ચૌમાસી પ્રતિક્રમણ
૫. દર વર્ષે સંવત્સરીના દિવસે કરાતા પ્રતિક્રમણને સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ કહેવાય છે.

પ્રભુ ! રાખજે ઉઘાડાં દ્વાર

પ્રભુ ! રાખજે ઉઘાડાં દ્વાર, તારાં બાળકડાંને કાજે...(૨)
કોઈ પ્રભુ પ્રભુ કરતો આવે...(૨) કોઈ પાર્શ્વની ધૂન મચાવે,
કરુણા કરજે હે કિરતાર... તારાં બાળકડાંને કાજે...

કોઈ ભાવે પુષ્પે પૂજે...(૨) કોઈ પ્રેમે દીપક પ્રગટાવે,
રક્ષા કરજે તારણહાર... તારાં બાળકડાંને કાજે...
કોઈ ટળવળતાં સુખ માટે...(૨) કોઈ રોતાં હૈયાફાટે,
તમથી કેમ જોયું જાય ?... તારાં બાળકડાંને કાજે...
પ્રભુ પારસનાથ અમારા...(૨) અમને પ્રાણ થકી છો પ્યારા,
મોક્ષ મારગના દેનારા... તારાં બાળકડાંને કાજે...

प्रभु ! राखजे उघाडां द्वार

प्रभु! राखजे उघाडां द्वार, तारां बाळकडांने काजे...(२)
कोई प्रभु प्रभु करतो आवे...(२) कोई पार्श्वनी धून मचावे,
करुणा करजे हे किरतार... तारां बाळकडांने काजे...

कोई भावे पुष्पे पूजे...(२) कोई प्रेमे दीपक प्रगटावे,
रक्षा करजे तारणहार... तारां बाळकडांने काजे...
कोई टळवळतां सुख माटे...(२) कोई रोता हैयाफाटे,
तमथी केम जोयुं जाय ?... तारां बाळकडांने काजे...
प्रभु पारसनाथ अमारा...(२) अमने प्राण थकी छो प्यारा,
मोक्ष मारगना देनारा... तारां बाळकडांने काजे...

prabhu ! rākhajē ughāḍāṃ dvāra

prabhu ! rākhajē ughāḍāṃ dvāra, tārāṃ bāḷakaḍāṃnē kājē...(2)
kōī prabhu prabhu karatō āvē...(2) kōī pārśvanī dhūna macāvē,
karuṇā karajē hē kiratāra... tārāṃ bāḷakaḍāṃnē kājē...

kōī bhāvē puṣpē pūjē...(2) kōī prēmē dīpaka pragaṭāvē,
rakṣā karajē tāraṇahāra... tārāṃ bāḷakaḍāṃnē kājē...
kōī ṭaḷavaḷatāṃ sukha māṭē...(2) kōī rōtāṃ haiyāphāṭē,
tamathī kēma jōyuṃ jāya ?.. tārāṃ bāḷakaḍāṃnē kājē...
prabhu pārasanātha amārā...(2)amanē prāṇa thakī cō pyārā,
mōkṣa māraganā dēnārā... tārāṃ bāḷakaḍāṃnē kājē...

અત્યંત મંગલ ગણાતા અષ્ટમંગલનાં નામ આ પ્રમાણે છે. (૧) દર્પણ (૨) ભદ્રાસન (૩) વર્ધમાન (૪) શ્રી વત્સ (૫) મીનયુગલ (૬) કળશ (૭) સ્વસ્તિક (૮) નંદાવર્ત

આતમ ઝંખે છુટકારો

(તર્જ : ચંદન સા બદન)

બંધન બંધન ઝંખે મારું મન, પણ આતમ ઝંખે છુટકારો,
મને દહેશત છે આ ઝઘડામાં, થઈ જાય પૂરો ના જન્મારો,
બંધન બંધન...

મધુરાં, મીઠાં ને મનગમતાં, પણ બંધન અંતે બંધન છે,
લઈ જાય જનમના ચકરાવે, એવું દુઃખદાયી આલંબન છે,
હું લાખ મનાવું મનડાને પણ એક જ એનો 'ઊંહકારો',
બંધન બંધન...

અકળાયેલો આતમ કહે છે, મને મુક્ત ભૂમિમાં ભમવા દો,
ના રાગ રહે ના દ્વેષ રહે, એવી કક્ષામાં મને રમવા દો,
મિત્રાચારી આ તનડાની બે-ચાર ઘડીનો ચમકારો,
બંધન બંધન...

વરસો વીત્યાં વીતે દિવસો, આ બે શક્તિના ઘર્ષણમાં,
મને શું મળશે વિષ કે અમૃત ? આ ભવસાગરના મંથનમાં,
ક્યારે પંખી આ પિંજરાનું, કરશે મુક્તિનો ટહુકારો ?
બંધન બંધન...

आतम झंखे छुटकारो

(तर्ज : चंदन सा बदन)

बंधन बंधन झंखे मारुं मन, पण आतम झंखे छुटकारो,
मने दहेशत छे आ झघडामां, थई जाय पूरो ना जन्मारो,
बंधन बंधन...

मधुरां, मीठां ने मनगमतां, पण बंधन अंते बंधन छे,
लई जाय जनमना चकरावे, एवुं दुःखदायी आलंबन छे,
हुं लाख मनावुं मनडाने पण एक ज एनो ऊंहकारो',
बंधन बंधन...

अकळायेलो आतम कहे छे, मने मुक्त भूमिमां भमवा दो,
ना राग रहे ना द्वेष रहे, एवी कक्षामां मने रमवा दो,
मित्राचारी आ तनडानी, बे-चार घडीनो चमकारो,
बंधन बंधन...

वरसो वीत्यां वीते दिवसो, आ बे शक्तिना घर्षणमां,
मने शुं मळशे विष के अमृत ? आ भवसागरना मंथनमां,
क्यारे पंखी आ पिंजरानुं, करशे मुक्तिनो टहुकारो ?
बंधन बंधन...

ātama jhaṅkhē chūṭakārō

(tarja : candana sā badana)

bandhana bandhana jhaṅkhē mārūṃ mana,
paṇa ātama jhaṅkhē chūṭakārō,
manē dahēśata chē ā jhagaḍāmāṃ,
thaī jāya pūrō nā janmārō, bandhana bandhana...

madhurāṃ, mīṭhāṃ nē managamatāṃ,
paṇa bandhana aṃtē bandhana chē,
laī jāya janamanā cakarāvē,
ēvuṃ duḥkhadāyī ālambana chē,
huṃ lākha manāvuṃ manaḍānē
paṇa ēka ja ēnō uṃhakārō, bandhana bandhana...

akaḷāyēlō ātama kahē chē,
manē muktabhūmimāṃ bhamavā dō,
nā rāga rahē nā dvēṣa rahē
ēvī kakṣāmāṃ manē ramavā dō,
mitrācārī ā tanaḍānī
bē cāra ghaḍīnō camakārō,bandhana bandhana...

varasō vītyāṃ vītē divasō,
ā bē śaktinā gharṣaṇamāṃ,
manē śuṃ maḷaśē viṣa kē amṛta,
ā bhavasāgaranā maṃthanamāṃ
kyārē paṅkhī ā piñjarānuṃ,
karaśē muktinō ṭahukārō ? bandhana bandhana...

માતા મરુદેવીના નંદ

માતા મરુદેવીના નંદ ! દેખી તાહરી મૂરતિ,
મારું મન લોભાણુંજી, મારું દિલ લોભાણુંજી. દેખી.. ૧

કરુણાનાગર કરુણાસાગર, કાયા કંચનવાન,
ધોરી લંછન પાઉલે કાંઈ, ધનુષ્ય પાંચસેં, માન. માતા.. ૨

ત્રિગડે બેસી ધર્મ કહંતા, સુણે પર્ષદા બાર,
જોજન-ગામિની વાણી મીઠી વરસંતી જળધાર. માતા.. ૩

ઉર્વશી રૂડી અપછરા ને, રામા છે મનરંગ,
પાયે નેપુર રણઝણે કાંઈ, કરતી નાટારંભ. માતા.. ૪

તું હી બ્રહ્મા, તું હી વિધાતા, તું હી જગ તારણહાર,
તુજ સરીખો નહીં દેવ જગતમાં, અરવડીઆ આધાર. માતા.. ૫

તું હી ભ્રાતા તું હી ત્રાતા, તું હી જગતનો દેવ,
સુરનર કિન્નર વાસુદેવા, કરતા તુજ પદ સેવ. માતા.. ૬

શ્રી સિદ્ધાચલ તીર્થંકિરો, રાજા ઋષભ જિણંદ,
કીર્તિ કરે 'માણેકમુનિ' તાહરી, ટાળો ભવભય ફંદ. માતા.. ૭

माता मरुदेवीना नंद

माता मरुदेवीना नंद ! देखी ताहरी मूरति,
मारुं मन लोभाणुंजी, मारुं दिल लोभाणुंजी. देखी.. १

करुणानागर करुणासागर, काया कंचनवान,

धोरी लंछन पाउले कांई, धनुष्य पांचसें मान. माता.. २

त्रिगडे बेसी धर्म कहंता, सुणे पर्षदा बार,

जोजन-गामिनी वाणी मीठी वरसंती जळधार. माता.. ३

उर्वशी रूडी अपछरा ने, रामा छे मनरंग,

पाये नेपुर रणझणे कांई, करती नाटारंभ. माता.. ४

तुं ही ब्रह्मा, तुं ही विधाता, तुं ही जग तारणहार,

तुज सरीखो नहीं देव जगतमां, अरवडीआ आधार. माता.. ५

तुं ही भ्राता तुं ही त्राता, तुं ही जगतनो देव,

सुरनर किन्नर वासुदेवा, करता तुज पद सेव. माता.. ६

श्री सिद्धाचल तीर्थंकेरो, राजा ऋषभ जिणंद,

कीर्ति करे 'माणेकमुनि' ताहरी, टळो भवभय फंद. माता.. ७

mātā marudēvinā nanda

mātā marudēvanā nanda, dēkhi tāhari mūrati

mārūṃ mana lōbhāṇūñji, mārūṃ dila lōbhāṇuñji. dēkhi.. 1

karūṇānāgara karūṇāsāgara, kāyā kañcanavān,

dhōri lañchana pāulē kāṃi, dhanuṣya pāñcasē māna. mātā.. 2

trigaḍē bēsi dharma kahantā, suṇē parṣadā bāra,

jōjana-gāmini vāṇi miṭhi varasanti jaḷadhāra. mātā.. 3

urvaśī rūḍī apacharā nē, rāmā chē manaraṅga,

pāyē nēpura raṇajhaṇē kāmī, karatī nāṭārambha. mātā.. 4

tuṃ hī brahmā, tuṃ hī vidyātā, tuṃ hī jaga tāraṇahāra,

tuja sarīkhō nahīṃ dēva jagatamāṃ, aravaḍīā ādhāra. mātā.. 5

tuṃ hī bhrātā tuṃ hī trātā, tuṃhī jagatanō dēva,

suranara kinnara vāsudēvā, karata tuja pada sēva. mātā.. 6

śrī siddhācala tīrthakērō, rājā ṛṣabha jiṇanda,

kīrti karē 'māṇēkamuni' tāharī, ṭāḷō bhavabhaya phandamātā.. 7

□

નવાંગી પૂજાનો ક્રમ

(૧) જમણો અંગુઠો / ડાબો અંગુઠો (૨) જમણો ઢીંચણ / ડાબો ઢીંચણ (૩) જમણા કાંડે / ડાબા કાંડે (૪) જમણા ખભે / ડાબા ખભે (૫) મસ્તક શીખાએ (૬) લલાટે (૭) કંઠે (૮) હૃદયે (૯) નાભિએ. (કુલ અંગ - ૯, કુલ તિલક - ૧૩)

શેત્રુંજા ગઢના વાસી રે

શેત્રુંજા ગઢના વાસી રે, મુજરો માનજો રે લોલ,
સેવકની સુણી વાતો રે, દિલમાં ધારજો રે લોલ,
પ્રભુ ! મેં દીઠો તુમ દેદાર, આજ મને ઊપજ્યો હર્ષ અપાર...
સાહિબાની સેવા રે ભવદુઃખ ભાંગશે રે લોલ,
દાદાજીની સેવા રે, શિવસુખ આપશે રે... ૧

એક અરજ અમારી રે, દિલમાં ધારજો રે લોલ,
ચોર્યાશી લાખ ફેરા રે, દૂર નિવારજો રે લોલ,
પ્રભુ ! મને દુર્ગતિ પડતો રાખ, દરિશન વહેલેરું દાખ...
સાહિબાની સેવા રે...
દાદાજીની સેવા રે... ૨

દોલત સવાઈ રે, સોરઠ દેશની રે;
બલિહારી હું જાઉં રે, પ્રભુ ! તારા વેશની રે.
પ્રભુ ! તારું રૂડું દીઠું રૂપ, મોહ્યા સુર-નર-વૃંદ ને ભૂપ;
સાહિબાની સેવા રે...
દાદાજીની સેવા રે... ૩

તીરથ કો નહીં રે, શત્રુંજય સારિખું રે;
પ્રવચન પેખી રે, કીધું મેં પારખું રે.
ઋષભને જોઈ જોઈ હરખે જેહ, ત્રિભુવન લીલા પામે તેહ;
સાહિબાની સેવા રે...
દાદાજીની સેવા રે... ૪

ભવોભવ માંગું રે, પ્રભુ ! તારી સેવના રે;
ભાવઠ ન ભાંગે રે, જગમાં તે વિના રે.
પ્રભુ ! મારા પૂરો મનના કોડ, એમ કહે ઉદયરત્ન કર જોડ;
સાહિબાની સેવા રે...
દાદાજીની સેવા રે... ૫

शेत्रुंजा गढना वासी रे

शेत्रुंजा गढना वासी रे, मुजरो मानजो रे लोल,
सेवकनी सुणी वातो रे, दिलमां धारजो रे लोल,
प्रभु ! में दीठो तुम देदार, आज मने उपज्यो हर्ष अपार...
साहिबानी सेवा रे भवदुःख भांगशे रे लोल,
दादाजीनी सेवा रे, शिवसुख आपशे रे... १

एक अरज अमारी रे, दिलमां धारजो रे लोल,
चोर्याशी लाख फेरा रे, दूर निवारजो रे लोल,
प्रभु ! मने दुर्गति पडतो राख, दरिशन वहेलेरुं दाख...
साहिबानी सेवा रे
दादाजीनी सेवा रे... २

दोलत सवाई रे, सोरठ देशनी रे;
बलिहारी हुं जाउं रे, प्रभु ! तारा वेशनी रे.
प्रभु ! तारुं रुडुं दीठुं रुप, मोह्या सुर-नर-वृंद ने भूप;
साहिबानी सेवा रे...
दादाजीनी सेवा रे... ३

तीरथ को नहीं रे, शत्रुंजय सारिखुं रे;
प्रवचन पेखी रे, कीधुं में पारखुं रे.
ऋषभने जोई जोई हरखे जेह, त्रिभुवन लीला पामे तेह;
साहिबानी सेवा रे...
दादाजीनी सेवा रे... ४

भवोभव मांगुं रे, प्रभु ! तारी सेवना रे;
भावठ न भांगे रे, जगमां ते विना रे.
प्रभु ! मारा पूरो मनना कोड, एम कहे उदयरत्न कर जोड;
साहिबानी सेवा रे...
दादाजीनी सेवा रे... ५

śētruñjā gaḍhanā vāsī rē

śētruñjā gaḍhanā vāsī rē, mujarō mānajō rē lōla,
sēvakanī suṇī vātō rē, dilamāṃ dhārajō rē lōla,
prabhu ! mēṃ dīṭhō tuma dēdāra, āja mana ūpajyō harṣa apāra...
sāhibānī sēvā rē bhavaduḥkha bhāṅgaśē rē lōla,
dādājīnī sēvā rē, śivasukha āpaśē rē... 1

ēka araja amārī rē, dilamāṃ dhārajō rē lōla,
cōryāśī lākha phērā rē, dūra nivārajō rē lōla,
prabhu ! manē durgati paḍatō rākha, dariśana vahēlērum dākha...
sāhibānī sevā rē ...
dādājīnī sevā rē... 2

dōlat savaī rē, sōrath dēshnī rē;

balihārī jāuṃ rē, prabhu ! tārā vēshnī rē.

prabhu ! tāruṃ rūd rūduṃ dīthuṃ rūpa,

mōhya sura-nara- vruṃdanē bhupa;

sāhibānī sevā rē ...

dādājīnī sevā rē... 3

tīratha kō nahi rē, shantruṃjaya sarikhuṃ rē;

pravacena pēkh ī rē, kīdhuṃ mēṃ parkhuṃ rē.

ṛūshabhanē jōī jōī harkhē jēha,

tribhuvana līlā pamē tēha;

sāhibānī sevā rē ...

dādājīnī sevā rē... 4

bhabhō bhava maṃguṃ rē, prabhu ! tarī sevanā rē;

bhāvatha na bhāṃgē rē, jagamāṃ tē vinā rē.

prabhu ! mārā pūrō mananā kōda,

ēma kahē udayaratna kara jōda

sāhibānī sevā rē ...

dādājīnī sevā rē... 5

આદિ જિણંદ

આદિ જિણંદ, આદિ જિણંદ, ભરત બતાવો આજ
મરુદેવી માતા પૂછે, ક્યાં છે મારો લાલ ?
તું તો રંગમહેલમાં મોજ કરે છે,
મારો ઋષભ તો વનમાં ફરે છે,
કોઈ લાવો, કોઈ લાવો એના સમાચાર ...મરુદેવી...૧

થરથર કંપાવતી ઠંડી પડે છે,
ઘરમાં રહ્યે પણ ઠંડી ચડે છે,
એવી ઠંડી કેમ સહેશે મારો કોમળ બાળ ? ... મરુદેવી...૨

ગરમીના તાપથી અંગારા ઝરે છે,
ઝાડી ને જંગલો એમાં બળે છે,
એહવામાં કોણ લે મુજ નંદની સંભાળ ? ...મરુદેવી...૩

વરસાદનાં વાદળાંઓ ધૂમ ચડે છે,
વાયુ વંટોળથી પહાડો પડે છે,
મેઘ તૂટે વીજ કરે આકાશે ચમકાર ...મરુદેવી...૪

રડી રડીને આંસુ સુકાણાં,
આંખોનાં તેજ તો એમાં સમાણાં,
પળેપળ જાય હવે વરસ સમાન ...મરુદેવી...૫

સમવસરણ ત્યાં દેવો રચે છે,
બાર પરિષદાની ધૂમ મચે છે,
ભરત કહે ચાલો માતા, પ્રભુજી આવ્યા દ્વાર ...મરુદેવી...૬

ગજવર અંબાડીએ માતાજી આવે,
મારો ઋષભ તો ના રે બોલાવે,
મેં જે ધર્યો ફોગટનો પુત્ર-રાગ અપાર ...મરુદેવી...૭

પુત્રવિયોગથી આંસુ હું સારતી,
રસિક જ્ઞાનની વાણી સંભારતી,
કોણ માતા, કોણ પુત્ર, સ્વારથિયો સંસાર ...મરુદેવી ...૮

આતમ જ્ઞાનના ઊપજ્યા વિચારો,
ક્ષપક શ્રેણીએ ચડી કર્યા પ્રહારો,
મરુદેવી માતા પામ્યા પંચમ કેવળજ્ઞાન ...મરુદેવી...૯

आदि जिणंद

आदि जिणंद, आदि जिणंद, भरत बतावो आज;
मरुदेवी माता पूछे, क्यां छे मारो लाल ?
तुं तो रंगमहेलमां मोज करे छे,
मारो ऋषभ तो वनमां फरे छे,
कोई लावो, कोई लावो एना समाचार ...मरुदेवी ...१

थरथर कंपावती ठंडी पडे छे,
घरमां रह्यो पण ठंडी चडे छे,
एवी ठंडी केम सहेशे मारो कोमळ बाळ ? ... मरुदेवी...२

गरमीना तापथी अंगारा झरे छे,
झाडी ने जंगलो एमां बळे छे,
एहवामां कोण ले मुज नंदनी संभाळ ? ...मरुदेवी...३

वरसादनां वादळांओ धूम चडे छे,
वायु वंटेळथी पहाडो पडे छे,
मेघ तूटे वीज करे आकाशे चमकार ...मरुदेवी...४

रडी रडीने आंसु सुकाणां,
आंखोनां तेज तो एमां समाणां
पळेपळ जाय हवे वरस समान ...मरुदेवी...५

समवसरण त्यां देवो रचे छे,
बार परिषदानी धूम मचे छे,
भरत कहे चालो माता, प्रभुजी आव्या द्वार ...मरुदेवी...६

गजवर अंबाडीए माताजी आवे,
मारो ऋषभ तो ना रे बोलावे,
में जे धर्यो फोगटनो पुत्र-राग अपार ...मरुदेवी...७

पुत्रवियोगथी आंसु हुं सारती,
रसिक ज्ञानंनी वाणी संभारती,
कोण माता, कोण पुत्र, स्वारथियो संसार ...मरुदेवी...८

आतमज्ञानना ऊपज्या विचारो,
क्षपक श्रेणीए चडी कर्या प्रहारो,
मरुदेवी माता पाम्या पंचम केवळज्ञान ...मरुदेवी...९

ādi jiṇanda

ādi jiṇanda, ādi jiṇanda, bharata batāvō āja
marūdēvī mātā pūchē, kyāṃ chē mārō lāla?

tuṃ tō raṅga mahēlamāṃ mōja karē chē,
mārō ṛṣabha tō vanamāṃ pharē chē,
kōī lāvō, kōī lāvō ēnā samācāra ...marudēvī...1

tharathara kampāvatī ṭhaṇḍī paḍē chē,
gharamāṃ rahyē paṇa ṭhaṇḍī caḍē chē,
ēvī ṭhaṇḍī kēma sahēśē mārō kōmaḷa bāḷa ? ... marudēvī...2

garamīnā tāpathī aṃgārā jharē chē,
jhāḍī nē jaṅgalō ēmāṃ baḷē chē,
ēhavāmāṃ kōṇa lē muja nandanī sambhāḷa ? ...marudēvī...3

varasādanāṃ vādaḷāṃō dhūma caḍē chē,
vāyu vaṇṭōḷathī pahāḍō paḍē chē,
mēgha tūṭē vīja karē ākāśē camakāra ...marudēvī...4

raḍī raḍīnē āṃsu sukāṇāṃ,
āṃkhōnāṃ tēja tō ēmāṃ samāṇāṃ
paḷē paḷa jāya havē varasa samāna ...marudēvī...5

samavasaraṇa tyāṃ dēvō racē chē,

bāra pariṣadānī dhūma macē chē,

bharata kahē cālō mātā, prabhujī āvyā dvāra ...marudēvī...6

gajavara aṃbāḍīē mātājī āvē,

mārō ṛṣabha tō nā rē bōlāvē,

mēṃ jē dharyō phōgaṭanō putra-rāga apāra ...marudēvī...7

putraviyōgathī āṃsu huṃ sāratī,

rasika jñānanī vāṇī sambhāratī,

kōṇa mātā, kōṇa putra, svārathiyō saṃsāra ...marudēvī...8

ātama jñānanā ūpajyā vicārō,

kṣapaka śrēṇīē caḍī karyā prahārō,

marudēvī mātā pāmyā pañcama kēvaḷajñāna ...marudēvī...9

❑

Teachings of Mahavir

It is the essential characteristic of a wiseman that he does not kill any living being. One Should know than non-killing and equality of all living beings are the main principles of religion.

ગિરનારના ડુંગરા સૂના

(રાગ : કેસરિયો રંગ મને લાગ્યો)

ગિરનારના ડુંગરા સૂના હો નેમજી, ગિરનારના ડુંગરા સૂના રે લોલ.

સૂના મૂકીને ક્યાં ગ્યા'તા હો નેમજી, રાજુલ પરણવા ગ્યા'તા રે લોલ.

પશુડાએ પોકાર કીધો હો નેમજી, કરુણા દિલમાં આવી રે લોલ.

સંયમનો રંગ ત્યાં લાગ્યો હો નેમજી, રથડો પાછો વાળ્યો રે લોલ.

ગિરનાર ગિરિવરિયે ચઢિયા હો નેમજી, ત્યાં જઈ સંયમ લીધો રે લોલ.

રાજુલે વાત જ્યાં જાણી હો નેમજી, પીવા યે ના રહ્યાં પાણી રે લોલ.

રાજુલ શરણે આવ્યા હો નેમજી, સંયમ ગ્રહ્યું તેણી વારે રે લોલ.

લગ્નની વરમાળા તૂટી હો નેમજી, મુક્તિની વરમાળા પહેરી રે લોલ.

આઠ આઠ ભવની પ્રીતડી હો નેમજી, નવમે વિસારી દીધી રે લોલ.

ગિરનાર ધામ ઘણું મોટું હો નેમજી, દર્શન કરવાને જઈએ રે લોલ.

સોના તે સરખું ધામ છે હો નેમજી, રૂપા તે સરખી તળેટી રે લોલ.

મોટા મોટા ડુંગરા આવે હો નેમજી, કેડે તે હાથ દઈ ચઢજો રે લોલ.

ત્રીજી તે ટૂંકે વસિયા હો નેમજી, ભક્તોને દર્શન આપે રે લોલ.

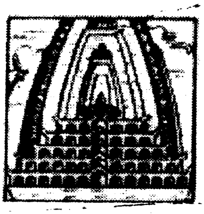

गिरनारना डुंगरा सूना

(राग : केसरियो रंग मने लाग्यो)

गिरनारना डुंगरा सूना हो नेमजी, गिरनारना डुंगरा सूना रे लोल.

सूना मूकीने क्यां ग्या'ता हो नेमजी, राजुल परणवा ग्या'ता रे लोल.

पशुडाए पोकार कीधो हो नेमजी, करुणा दिलमां आवी रे लोल.

संयमनो रंग त्यां लाग्यो हो नेमजी, रथडो पाछो वाळ्यो रे लोल.

गिरनार गिरिवरिये चढिया हो नेमजी, त्यां जई संयम लीधो रे लोल.

राजुले वात ज्यां जाणी हो नेमजी, पीवा ये ना रह्यां पाणी रे लोल.

राजुल शरणे आव्या हो नेमजी, संयम ग्रह्युं तेणी वारे रे लोल.

लग्ननी वरमाळा तूटी हो नेमजी, मुक्तिनी वरमाळा पहेरी रे लोल.

आठ आठ भवनी प्रीतडी हो नेमजी, नवमे विसारी दीधी रे लोल.

गिरनार धाम घणुं मोटुं हो नेमजी, दर्शन करवाने जईए रे लोल.

सोना ते सरखुं धाम छे हो नेमजी, रूपा ते सरखी तळेटी रे लोल.

मोटा मोटा डुंगरा आवे हो नेमजी, केडे ते हाथ दई चढजो रे लोल.

त्रीजी ते टूंके वसिया हो नेमजी, भक्तोने दर्शन आपे रे लोल.

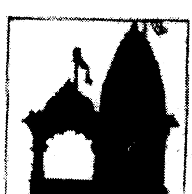

giranāranā ḍuṅgarā sūnā

(rāga : kēsariyō raṅga manē lāgyō)

giranāranā ḍuṅgarā sūnā hō nēmajī, giranāranā ḍuṅgarā sūnā rē lōla.
sūnā mūkīnē kyāṃ gyā'tā hō nēmajī, rājula paraṇavā gyā'tā rē lōla.
paśuḍāē pōkāra kīdhō nēmajī, karuṇā dilamāṃ āvī rē lōla.
saṃyamanō raṅga tyāṃ lāgyō hō nēmajī, rathaḍō pāchō vāḷyō rē lōla.
giranāra girivariyē caḍhiyā hō nēmajī, tyāṃ jaī saṃyama līdhō rē lōla.
rājulē vāta jyāṃ jāṇī hō nēmajī, pīvā yē nā rahyāṃ pāṇī rē lōla.
rājula śaraṇē āvyā hō nēmajī, saṃyama grahyuṃ tēṇī vārē rē lōla.
lagnanī varamāḷā tūṭī hō nēmajī, muktinī varamāḷā pahērī rē lōla.
āṭha āṭha bhavanī prītaḍī hō nēmajī, navamē visārī dīdhī rē lōla.
giranāra dhāma ghaṇuṃ mōṭuṃ hō nēmajī, darśana karavānē jaīē rē lōla.
sōnā tē sarakhuṃ dhāma chē hō nēmajī, rūpā tē sarakhī taḷēṭī rē lōla.
mōṭā mōṭā ḍuṅgarā āvē hō nēmajī, kēḍē tē hātha daī caḍhajō rē lōla.
trījī tē ṭūṅkē vasiyā hō nēmajī, bhaktōnē darśana āpē rē lōla.

❑

પરમાત્માની પ્રદક્ષિણા વ્યક્તિના ડાબા હાથના દરવાજેથી શરૂ થાય છે અને જમણા હાથે પૂરી થાય છે. એ રીતે ગોળ ફરતા પરમાત્મા આપણી જમણી બાજુ રહે છે.

શ્રી ઋષભદેવનું સ્તવન

ઋષભ જિનેશ્વર પ્રીતમ માહરો રે, ઓર ન ચાહું રે કંત,
રીઝ્યો સાહેબ સંગ ન પરિહરે રે, ભાંગે સાદિઅનંત ... ઋષભ.

પ્રીત સગાઈ રે જગમાં સહુ કરે રે, પ્રીતસગાઈ ન કોય,
પ્રીત સગાઈ રે નિરુપાધિક કહી રે, સોપાધિક ધન ખોય ... ઋષભ.

કોઈ કંથકારણ કાષ્ઠભક્ષણ કરે રે, મિલશું કંથને ધાય,
એ મેળો નવિ કહીએ સંભવે રે, મેળો ઠામ ન થાય ... ઋષભ.

કોઈ પતિરંજન અતિઘણું તપ કરે રે, પતિરંજન તન તાપ,
એ પતિરંજન મેં નવિ ચિત્ત ધર્યું રે, રંજન ધાતુમિલાપ ... ઋષભ.

કોઈ કહે લીલા રે અલખ અલખતણી રે, લાખ પૂરે મન આશ,
દોષરહિતને લીલા નવિ ઘટે રે, લીલા દોષવિલાસ ... ઋષભ.

ચિત્તપ્રસન્ને રે પૂજન ફળ કહ્યું રે, પૂજા અખંડિત એહ,
કપટરહિત થઈ આતમ અરપણા રે, 'આનંદઘન' પદ રેહ ...ઋષભ.

ऋषभदेवनुं स्तवन

ऋषभ जिनेश्वर प्रीतम माहरो रे, ओर न चाहुं रे कंत,
रीझ्यो साहेब संग न परिहरे रे, भांगे सादिअनंत ... ऋषभ.

प्रीत सगाई रे जगमां सहु करे रे, प्रीतसगाई न कोय,
प्रीत सगाई रे निरुपाधिक कही रे, सोपाधिक धन खोय ... ऋषभ.

कोई कंथकारण काष्ठभक्षण करे रे, मिलशुं कंथने धाय,
ए मेळो नवि कहीए संभवे रे, मेळो ठाम न थाय ... ऋषभ.

कोई पतिरंजन अतिघणुं तप करे रे, पतिरंजन तन ताप,
ए पतिरंजन में नवि चित्त धर्युं रे, रंजन धातुमिलाप ... ऋषभ.

कोई कहे लीला रे अलख अलखतणी रे, लाख पूरे मन आश,
दोषरहितने लीला नवि घटे रे, लीला दोषविलास ... ऋषभ.

चित्तप्रसन्ने रे पूजन फळ कह्युं रे, पूजा अखंडित एह,
कपटरहित थई आतम अरपणा रे, 'आनंदघन' पद रेह ...ऋषभ.

ṛṣabhadēvanuṃ stavana

ṛṣabha jinēśvara prītama māharō rē, ōra na cāhuṃ rē kanta,
rījhyō sāhēba saṅga na pariharē rē, bhāṅgē sādiananta... ṛṣabha.

prīta sagāī rē jagamāṃ sahu karē rē, prītasagāī na kōya,
prīta sagāī rē nirupādhika kahī rē, sōpādhika dhana khōya... ṛṣabha.

kōī kanthakāraṇa kāṣṭhabhakshaṇa karē rē, milaśuṃ kanthanē dhāya
ē mēḷō navi kahīē sambhavē rē, mēḷō ṭhāma na thāya... ṛṣabha.

kōī patirañjana atighaṇuṃ tapa karē rē, patirañjana tana tāpa,
ē patirañjana mēṃ navi citta dharyuṃ rē, rañjana dhātumilāpa... ṛṣabha.

kōī kahē līlā rē alakha alakhataṇī rē, lākha pūrē mana āśa,
dōṣarahitanē līlā navi ghaṭē rē, līlā dōṣavilāsa... ṛṣabha.

cittaprasannē rē pūjana phaḷa kahyuṃ rē, pūjā akhaṇḍita ēha,
kapaṭarahita thaī ātama arapaṇā rē, 'ānandaghana' pada rēha...ṛṣabha.

મહાવીર પોઢે રે

ત્રિશલામાતા પારણું ઝુલાવે, મહાવીર પોઢે રે,
રેશમદોરે માત હીંચોળે, મહાવીર પોઢે રે...

મધુર મધુર હાલરડાં ગાતી, અંતર કેરા અમીરસ પાતી,
ત્રિશલારાણી ગીત સુણાવે... હળવે હળવે રે...

વીર થાજે મારા બાળ ! જગતમાં, ધીર થાજે મારા બાળ ! જગતમાં,
સ્નેહ થકી તું જીવન ભરજે, આ સંસારે રે...

સંસારમાં સુખ ક્યાં યે નથી રે, વેરઝેરથી દુનિયા ભરી એ
કામ, ક્રોધ, મદ, માયા તજીને, ભવજળ તરજે રે...

દુઃખ ભરેલા જીવન જગમાં, કરુણ વેદના પામે જીવનમાં,
રાજવૈભવનાં સુખ ત્યજીને, આંસુ લો'જે રે...

સંસારના સહુ સંબંધ ત્યાગી, દીક્ષા લઈ થજે સંયમ રાગી,
મોહ-નિદ્રામાં સૂતેલા જગને, દેજે જગાડી રે...

અહિંસા પરમો ધર્મ તું કહેજે, જિનશાસનની જ્યોત તું બનજે
રાગ-દ્વેષથી જીતી જઈને, મુક્તિ વરજે રે...

महावीर पोढे रे

त्रिशलामाता पारणुं झुलावे, महावीर पोढे रे,
रेशमदोरे मात हींचोळे, महावीर पोढे रे...

मधुर मधुर हालरडां गाती, अंतर केरा अमीरस पाती,
त्रिशलाराणी गीत सुणावे...हळवे हळवे रे...

वीर थाजे मारा बाळ ! जगतमां, धीर थाजे मारा बाळ ! जगतमां,
स्नेह थकी तुं जीवन भरजे, आ संसारे रे...

संसारमां सुख क्यां ये नथी रे, वेरझेरथी दुनिया भरी ए
काम, क्रोध, मद, माया तजीने, भवजळ तरजे रे...

दुःख भरेला जीवन जगमां, करुण वेदना पामे जीवनमां,
राजवैभवनां सुख त्यजीने, आंसु लो'जे रे...

संसारना सहु संबंध त्यागी, दीक्षा लई थजे संयम रागी,
मोह-निद्रामां सूतेला जगने, देजे जगाडी रे...

अहिंसा परमो धर्म तुं कहेजे, जिनशासननी ज्योत तुं बनजे
राग-द्वेषथी जीती जईने, मुक्ति वरजे रे...

mahāvīra pōḍhē rē

triśalāmātā pāraṇuṃ jhulāvē, mahāvīra pōḍhē rē,
rēśamadōrē māta hīñcōḷē, mahāvīra pōḍhē rē...

madhura madhura hālaraḍāṃ gātī,
aṃtara kērā amīrasa pātī,
triśalārāṇī gīta suṇāvē... haḷavē haḷavē rē ...

vīra thājē mārā bāḷa jagatamāṃ,
dhīra thājē mārā bāḷa jagatamāṃ,
snēha thakī tuṃ jīvana bharajē, ā saṃsārē rē...

saṃsāramāṃ sukha kyāṃ yē nathī rē,
vēra jhērathī duniyā bharī ē
kāma, krōdha, mada, māyā, tajīnē, bhavajaḷa tarajē rē...

duḥkha bharēlā jīvana jagamāṃ,
karuṇa vēdanā pāmē jīvanamāṃ,
rājavaibhavanā sukha tyajīnē, āṃsu lō'jē rē ...

saṃsāranā sahu sambandha tyāgī,
dīkṣā laī thajē saṃyama rāgī,
mōha-nidrāmāṃ sūtēlā jaganē, dējē jagāḍī rē...

ahiṃsā paramō dharma tuṃ kahējē,
jinaśāsananī jyōta tuṃ banajē
rāga-dvēṣathī jītī jaīnē, mukti varajē rē...

❑

ધર્મ ઉત્કૃષ્ટ મંગળ છે. અહિંસા, સંયમ અને તપ એનાં લક્ષણો છે. જેનું મન ધર્મમાં હંમેશાં રમ્યા કરે છે તેને દેવો પણ નમે છે.

મહાવીરનો પરચો

ખમ્મા રે ખમ્મા મારા વીરજીને ખમ્મા (૨)

ઘણી ઘણી ખમ્મા, મારા વીરજીને ખમ્મા

ત્રિશલાકૂખે વીરજી જનમિયાજી હો ... ખમ્મા રે ખમ્મા...

પહેલો રે પરચો ઇંદ્ર મહારાજાને દીધો

અંગૂઠાથી મેરુ કંપાવિયોજી હો ... ખમ્મા રે ખમ્મા...

દૂજો રે પરચો દેવ મિથ્યાત્વીને દીધો

મુટ્ઠી મારી માન હણાવિયોજી હો ... ખમ્મા રે ખમ્મા...

ત્રીજો રે પરચો ચંદનબાળાજીને દીધો

અડદના બાકુળા વહોરાવિયાજી હો ... ખમ્મા રે ખમ્મા...

ચોથો રે પરચો ઇંદ્રભૂતિજીને દીધો

આતમાનો ભેદ બતાવિયોજી હો ... ખમ્મા રે ખમ્મા...

महावीरनो परचो

खम्मा रे खम्मा मारा वीरजीने खम्मा (२)

घणी घणी खम्मा, मारा वीरजीने खम्मा

त्रिशलाकूखे वीरजी जनमियाजी हो ... खम्मा रे खम्मा...

पहेलो रे परचो इंद्र महाराजाने दीधो

अंगूठथी मेरु कंपावियोजी हो ... खम्मा रे खम्मा...

दूजो रे परचो देव मिथ्यात्वीने दीधो

मुठ्ठी मारी मान हणावियोजी हो ... खम्मा रे खम्मा...

त्रीजो रे परचो चंदनबाळाजीने दीधो

अडदना बाकुळा वहोरावियाजी हो ... खम्मा रे खम्मा...

चोथे रे परचो इंद्रभूतिजीने दीधो

आतमानो भेद बतावियोजी हो ... खम्मा रे खम्मा...

mahāvīranō paracō

khammā rē khammā mārā vīrajīnē khammā (2)

ghaṇī ghaṇī khammā, mārā vīrajīnē khammā

triśalākūkhē vīrajī janamiyājī hō... khammā rē khammā...

pahēlō rē paracō iṃdra maharājānē dīdhō

aṃgūṭhāthī mēru kampāviyō jī hō... khammā rē khammā...

dūjō rē paracō dēva mithyāttvīnē dīdhō

muṭhṭhī mārī māna haṇāviyō jī hō... khammā rē khammā...

trījō rē paracō candanabāḷājīnē dīdhō

aḍadanā bākuḷā vahōrāviyājī hō... khammā rē khammā...

cōthē rē paracō iṃdrabhūtijīnē dīdhō

ātamānō bhēda batāviyōjī hō... khammā rē khammā...

❑

ખીલા ઠોકાણા વીરના કાનમાં

ખીલા ઠોકાણા વીરના કાનમાં, ઓલ્યો ભૂલ્યો ભરવાડ રે અજ્ઞાનમાં.

આંખડી ઢાળી આતમધ્યાને, ઊભા રહ્યા છે પ્રભુ વીર,
બળદ અમારા સાચવજે, અલ્યા જોગીડા ! તું લગીર,
હા કહી ના, ના કહી ના, વીર ઊભા છે નિજ ધ્યાનમાં.

બળદ બિચારા ચરવા લાગ્યા, નીકળ્યા દૂર ને દૂર,
ભાળ્યા નહિ ભરવાડે જ્યારે, ક્રોધે ભરાયો ભરપૂર,
કાન બળ્યા છે કે ખાલી કાણાં, સમજાવું અબ ઘડી સાનમાં...

ખીલા ભારી લાવ્યો રબારી, ઘાલ્યા પ્રભુને કાન,
દુઃખ પડ્યું પણ દ્વેષ ન પ્રગટ્યો, સમતા ધરે ભગવાન,
પ્રાણી માત્રમાં એક જ સરીખો પ્રેમ વસે છે જેના પ્રાણમાં...

ધ્યાન પૂરું થયે મહાવીર સ્વામીએ માંડ્યો ફરીથી વિહાર,
મુખ પર શાંતિ દીસે છતાં પણ તનમાં દુઃખ અપાર,
કોઈક ભાવિકે જોઈ લીધું આ, આવી હકીકત જાણમાં...

વૈદ્ય બોલાવ્યા ખીલા કઢાવ્યા, પીડા થઈ ગઈ દૂર,
ચીસ પડી ગઈ મોટી પ્રભુથી, પડઘા પડ્યા દૂર દૂર,
મહાન ગિરિવર ધ્રૂજી ઊઠ્યા પણ વીર ઊભા છે નિજ ધ્યાનમાં.

खीला ठोकाणा वीरना कानमां

खीला ठोकाणा वीरना कानमां, ओल्यो भूल्यो भरवाड रे अज्ञानमां.

आंखडी ढाळी आतमध्याने, ऊभा रह्या छे प्रभु वीर,
बळद अमारा साचवजे, अल्या जोगीडा ! तुं लगीर,
हा कही ना, ना कही ना, वीर ऊभा छे निज ध्यानमां...

बळद बिचारा चरवा लाग्या, नीकळ्या दूर ने दूर,
भाळ्या नहि भरवाडे ज्यारे, क्रोधे भरायो भरपूर,
कान बळ्या छे के खाली काणां, समजावुं अब घडी सानमां...

खीला भारी लाव्यो रबारी, घाल्या प्रभुने कान,
दुःख पड्युं पण द्वेष न प्रगट्यो, समता धरे भगवान,
प्राणी मात्रमां एक ज सरीखो प्रेम वसे छे जेना प्राणमां...

ध्यान पूरुं थये महावीर स्वामीए मांड्यो फरीथी विहार,
मुख पर शांति दीसे छतां पण तनमां दुःख अपार,
कोईक भाविके जोई लीधुं आ, आवी हकीकत जाणमां...

वैद्य बोलाव्या खीला कढाव्या, पीडा थई गई दूर,
चीस पडी गई मोटी प्रभुथी, पडघा पड्या दूर दूर,
महान गिरिवर ध्रूजी ऊठ्या पण वीर ऊभा छे निज ध्यानमां.

khīlā ṭhōkāṇā vīranā kānamāṃ

khīlā ṭhōkāṇā vīranā kānamāṃ, ōlyō bhūlyō bharavāḍa rē ajñānamāṃ.

āṃkhaḍī ḍhāḷī ātamadhyānē, ūbhā rahyā chē prabhu vīra,
baḷada amārā sācavajē alyā jōgīḍā tuṃ lagīra,
hā kahī nā, nā kahī nā, vīra ūbhā chē nija dhyānamāṃ.

baḷada bicārā caravā lāgyā, nīkaḷyā dūra nē dūra
bhāḷyā nahi bharavāḍē jyārē, krōdhē bharāyō bharapūra
kāna baḷyā chē kē khālī kāṇāṃ, samajāvuṃ aba ghaḍī sānamāṃ...

khīlā bhārī lāvyō rabārī, ghālyā prabhunē kāna,
duḥkha paḍyuṃ paṇa dvēṣa na pragaṭyō, samatā dharē bhagavāna
prāṇī mātramāṃ ēka ja sarīkhō prēma vasē chē jēnā prāṇamāṃ...

dhyāna pūruṃ thayē mahāvīra svāmīē māṇḍyō pharīthī vihāra,
mukha para śānti dīsē chatāṃ paṇa tanamāṃ duḥkha apāra,
kōīka bhāvikē jōī līdhuṃ ā, āvī hakīkata jāṇamāṃ

vaidya bōlāvyā khīlā kaḍhāvyā, pīḍā thaī gaī dūra,
cīsa paḍī gaī mōṭī prabhuthī, paḍaghā paḍyā dūra dūra,
mahāna girivara dhrūjī ūṭhyā paṇa vīra ūbhā chē nija dhyānamāṃ.

❐

બોલો મારા વ્હાલા

(રાગ : યશોમતી મૈયાસે પૂછે નંદલાલા)

માતા ત્રિશલાએ પૂછ્યું, બોલો મારા વ્હાલા...
લાગો છો કેવા રૂડા રૂપાળા - (૨)

આંખો અણિયાળી તારી મુખડાની માયા -(૨)

જોવા કાજે દેવદેવી સ્વર્ગેથી આવ્યા

લાડીલા હો વીરા મોરા...હો હો હો...

લાડીલા હો વીરા મોરા, લાગો નિરાળા...છો લટકાળા.

માતા ત્રિશલાએ...

સુંદર આ કાયા તારી, કેવી રે સુંવાળી !
ગાલોમાં શોભે જાણે સંધ્યાની લાલી !

बोलो मारा व्हाला

(राग : यशोमती मैयासे पूछे नंदलाला)

माता त्रिशलाए पूछ्युं, बोलो मारा व्हाला ...
लागो छो केवा रूडा रूपाळा - (२)

आंखो अणियाळी तारी मुखडानी माया - (२)

जोवा काजे देवदेवी स्वर्गेथी आव्या

लाडीला हो वीरा मोरा ...हो हो हो...

लाडीला हो वीरा मोरा, लागो निराळा ...छो लटकाळा.

माता त्रिशलाए ...

सुंदर आ काया तारी, केवी रे सुंवाळी !
गालोमां शोभे जाणे संध्यानी लाली !

bōlō mārā vhālā

(rāga : yaśōmatī maiyāsē pūchē nandalālā)

mātā triśalāē pūchyuṃ, bōlō mārā vhālā ...
lāgō chō kēvā rūḍāṃ rūpāḷā-(2)

āṃkhō aṇiyāḷī tārī mukhaḍānī māyā-(2)
jōvā kājē dēvadēvī svargēthī āvyāṃ

lāḍīlā hō vīrā mōrā ...hō hō hō ...
lāḍīlā hō vīrā mōrā, lāgō nirāḷā ...chō laṭakāḷā.

mātā triśalāē...

sundara ā kāyā tārī, kēvī rē suṃvāḷī!
gālōmāṃ śōbhē jāṇē sandhyānī lālī!

□

આરતી અને મંગળદીવો

પરમાત્માની આરતી ઉતારવાથી શરીરની અને મનની પીડા દૂર થાય છે અને મનને શાંતિ પ્રાપ્ત થાય છે.

મંગળદીવો ઉતારવાથી આપણું મંગલ થાય છે અને સુખ ઊપજે છે.

ત્રિશલાનંદન જય જયકાર

(રાગ : રઘુપતિ રાઘવ)

ત્રિશલાનંદન જય જયકાર, વંદન કરીએ નિત્ય સવાર (૨)
અહિંસા-સત્ય નિભાવતા, મુક્તિ-માર્ગ ન છોડતા
દયા-ક્ષમા ગુણના ભંડાર, ટાળો જન્મમરણ જંજાળ
... ત્રિશલાનંદન

રાગ-દ્વેષ સળગે સંસાર, કૃપા કરજો નાથ અપાર
ભારતવર્ષના છો શણગાર, શાંતિ કરજો સહુને દ્વાર
... ત્રિશલાનંદન

કરુણાસાગર શ્રી મહાવીર, નમીએ ચરણ નમાવી શીશ
વર્ષ પચ્ચીસસો વીત્યાં આજ, નિર્વાણ ઊજવે જૈન સમાજ
... ત્રિશલાનંદન

'સુયશ' વંદે વારંવાર, શિર ઝુકાવે વાર હજાર
જૈનં જયતિ શાસનમ્, જૈનં જયતિ શાસનમ્ ... ત્રિશલાનંદન
ૐ નમો શ્રી મહાવીર (૨) સહુ બોલો શ્રી મહાવીર (૨)
ૐ નમો અરિહંતાણં (૨) ૐ નમો શ્રી વીરાણં (૨)

त्रिशलानंदन जय जयकार

(राग : रघुपति राघव)

त्रिशलानंदन जय जयकार, वंदन करीए नित्य सवार (२)
अहिंसा-सत्य निभावता, मुक्ति-मार्ग न छोडता
दया-क्षमा गुणना भंडार, टाळो जन्म-मरण जंजाळ
...त्रिशलानंदन

राग–द्वेष सळगे संसार, कृपा करजो नाथ अपार
भारतवर्षना छो शणगार, शांति करजो सहुने द्वार

...त्रिशलानंदन

करुणासागर श्री महावीर, नमीए चरण नमावी शीश
वर्ष पच्चीससो वीत्यां आज, निर्वाण ऊजवे जैन समाज

...त्रिशलानंदन

'सुयश' वंदे वारंवार, शिर झुकावे वार हजार
जैनं जयति शासनम्, जैनं जयति शासनम् ... त्रिशलानंदन
ॐ नमो श्री महावीर (२) सहु बोलो श्री महावीर (२)
ॐ नमो अरिहंताणं (२) ॐ नमो श्री वीराणं (२)

triśalānandana jaya jayakāra

(rāga : raghupati rāghava)

triśalānandana jaya jayakāra, vandana karīē nitya savāra (2)
ahiṃsā-satya nibhāvatā, mukti-mārga na chōḍatā
dayā-kṣamā guṇanā bhaṇḍāra, ṭāḷō janma maraṇa jañjāḷa

... triśalānandana

rāga-dvēṣa saḷagē saṃsāra, kṛpā karajō nātha apāra
bhārata varṣanā chō śaṇagāra, śānti karajō sahunē dvāra

... triśalānandana

karuṇā sāgara śrī mahāvīra, namīē caraṇa namāvī śīśa

varṣa paccīsasō vītyāṃ āja, nirvāṇa ujavē jaina samāja

... triśalānandana

`suyaśa' vandē vāraṃvāra, śira jhukāvē vāra hajāra

jainaṃ jayati śāsanam, jainaṃ jayati śāsanam

... triśalānandana

OM namō śrī mahāvīra (2) sahu bōlō śrī mahāvīra (2)

OM namō arihantāṇaṃ (2) OM namō śrī vīrāṇaṃ (2)

❑

દેરાસરમાં પૂજા કરનારે સાત પ્રકારની પવિત્રતા જાળવવી જોઈએ :

(૧) શરીર પવિત્ર રાખવું (૨) વસ્ત્રો ચોખ્ખાં રાખવાં (૩) મનમાં પ્રભુના ગુણના જ વિચારો રાખવા (૪) દેરાસરની તથા આસપાસની જમીન સાફ રાખવી (૫) પૂજાની વસ્તુઓ સારી અને શુદ્ધ રાખવી (૬) પૂજાની વસ્તુઓ પ્રમાણિકપણાથી મેળવેલ પૈસાથી લાવવી (૭) પ્રભુપૂજા વિધિ પ્રમાણે કરવી.

સોળ સતીઓને વંદના

બ્રાહ્મી, સુંદરી, ચંદનબાળા, રાજેમતી ગુણવંતાંજી,
ચારે સતીઓ બાળકુમારી, સંયમ ગુણ ધરંતાંજી.

કૌશલ્યા, સીતા સતી વંદું, કુંતી, દ્રૌપદી સાથેજી,
ચારે સાસુ-વહુની જોડી, શિયળ મુકુટમણિ માથેજી.

પ્રભાવતી, પદ્માવતી, શિવા, મૃગાવતી સતી મોટાંજી,
ચારે બહેનો જગ જયવંતાં, સતીગુણમાં નહીં છોટાંજી.

સતી સુભદ્રા, સુલસા, ચિલ્લણા, દયિતા નળનાં રાણીજી,
સોળ સતીને વંદું પ્રેમે, સર્વે ગુણનાં ખાણીજી.

જિનવર ચક્રી હરિ બળદેવના, જનની વંદું ભાવેજી,
અવર અનંતા સતીઓ વંદી, 'શામમુનિ' ગુણ ગાવેજી.

सोळ सतीओने वंदना

ब्राह्मी, सुंदरी, चंदनबाळा, राजेमती गुणवंतांजी,
चारे सतीओ बाळकुमारी, संयम गुण धरंताजी.

कौशल्या, सीता सती वंदुं, कुंती, द्रौपदी साथेजी,
चारे सासु-वहुनी जोडी, शियळ मुकुटमणि माथेजी.

प्रभावती, पद्मावती, शिवा, मृगावती सती मोटांजी,
चारे बहेनो जग जयवंतां, सतीगुणमां नहीं छोटांजी.

सती सुभद्रा, ~~सुलसा, चिल्लणा,~~ दयिता नळनां राणीजी,
सोळ सतीने वंदुं प्रेमे, सर्वे गुणनां खाणीजी.

जिनवर चक्री हरि बळदेवना, जननी वंदुं भावेजी,
अवर अनंता सतीओ वंदी, 'शाममुनि' गुण गावेजी.

sōḷa satīōnē vandanā

brāhmī, sundarī, candanabāḷā, rājēmatī guṇavantāṃjī,
cārē satīō bāḷakumārī, saṃyama guṇa dharantāṃjī

kauśalyā, sītā satī vanduṃ, kuntī, draupadī sāthējī,
cārē sāsu-vahunī jōḍī, śiyaḷa mukuṭamaṇi māthējī.

prabhāvatī, padmāvatī, śivā, mṛgāvatī satī mōṭāṃjī,
cārē bahēnō jaga jayavantāṃ, satī guṇamāṃ nahīṃ chōṭāṃjī.

sutī subhadrā, sulasā, cillaṇā, dayitā naḷanāṃ rāṇījī,
sōḷa satīnē vanduṃ prēmē, sarvē guṇanāṃ khāṇījī.

jinavara cakrī hari baḷadēvanā, jananī vanduṃ bhāvējī,
avara anantā satīō vandī, `śāmamuni' guṇa gāvējī.

❒

મેરી ભાવના

(રાગ : મૈત્રી ભાવનું પવિત્ર ઝરણું)

જિસને રાગદ્વેષકામાદિક જીતે, સબ જગ જાન લિયા,
સબ જીવોંકો મોક્ષમાર્ગકા નિસ્પૃહ હો ઉપદેશ દિયા;
બુદ્ધ, વીર જિન, હરિ, હર, બ્રહ્મા, યા ઉસકો સ્વાધીન કહો,
ભક્તિ-ભાવસે પ્રેરિત હો યહ, ચિત્ત ઉસીમેં લીન રહો. ૧

વિષયોંકી આશા નહીં જિનકે, સામ્ય-ભાવ ધન રખતે હૈં;
નિજ-પરકે હિત-સાધનમેં જો નિશદિન તત્પર રહતે હૈં;
સ્વાર્થત્યાગકી કઠિન તપસ્યા, બિના ખેદ જો કરતે હૈં;
ઐસે જ્ઞાની સાધુ જગતકે, દુઃખ સમૂહકો હરતે હૈં. ૨

રહે સદા સત્સંગ ઉન્હીંકા, ધ્યાન ઉન્હીંકા નિત્ય રહે,
ઉન્હી જૈસી ચર્યામેં યહ ચિત્ત સદા અનુરક્ત રહે;
નહીં સતાઉં કિસી જીવકો, જૂઠ કભી નહીં કહા કરું,
પર ધન-વનિતા પર ન લુભાઉં, સંતોષામૃત પિયા કરું. ૩

અહંકારકા ભાવ ન રક્ખૂં, નહીં કિસી પર ક્રોધ કરું,
દેખ દૂસરોંકી બઢતીકો, કભી ન ઈર્ષા-ભાવ ધરું,
રહે ભાવના ઐસી મેરી, સરલ-સત્ય-વ્યવહાર કરું,
બને જહાં તક ઇસ જીવનમેં, ઔરોંકા ઉપકાર કરું. ૪

મૈત્રી ભાવ જગતમેં મેરા, સબ જીવોંસે નિત્ય રહે,
દીન-દુઃખી જીવોં પર મેરે, ઉરસે કરુણાસ્રોત વહે,
દુર્જન-ક્રૂર-કુમાર્ગરતોં પર, ક્ષોભ નહીં મુઝકો આવે,
સામ્યભાવ રક્ખૂં મૈં ઉન પર, ઐસી પરિણતિ હો જાવે. ૫

ગુણીજનોંકો દેખ હૃદયમેં, મેરે પ્રેમ ઉમડ આવે,
બને જહાં તક ઉનકી સેવા, કરકે યહ મન સુખ પાવે,
હોઉં નહીં કૃતઘ્ન કભી મૈં, દ્રોહ ન મેરે ઉર આવે,
ગુણ-ગ્રહણકા ભાવ રહે નિત, દૃષ્ટિ ન દોષોં પર જાવે. ૬

કોઈ બૂરા કહો યા અચ્છા, લક્ષ્મી આવે યા જાવે,
લાખો વર્ષો તક જીઉં યા, મૃત્યુ આજ હી આ જાવે,
અથવા કોઈ કૈસા હી ભય, યા લાલચ દેને આવે,
તો ભી ન્યાય માર્ગસે મેરા, કભી ન પદ ડિગને પાવે. ૭

હોકર સુખમેં મગ્ન ન ફૂલે, દુઃખમેં કભી ન ઘબરાવે,
પર્વત-નદી-સ્મશાન-ભયાનક, અટવીસે નહીં ભય ખાવે,
રહે અડોલ-અકંપ નિરન્તર, યહ મન દૃઢતર બન જાવે,
ઈષ્ટ વિયોગ-અનિષ્ટ યોગમેં, સહનશીલતા દિખલાવે. ૮

સુખી રહેં સબ જીવ જગતકે, કોઈ કભી ન ઘબરાવે,
વૈર-ભાવ-અભિમાન છોડ જગ, નિત્ય નયે મંગલ ગાવે,
ઘર ઘર ચર્ચા રહે ધર્મકી, દુષ્કૃત દુષ્કર હો જાવે,
જ્ઞાન-ચરિત ઉન્નત કર અપના મનુજ જન્મફલ સબ પાવે. ૯

ઈતિ, ભીતિ વ્યાપે નહીં જગમેં, વૃષ્ટિ સમય પર હુઆ કરે;
ધર્મનિષ્ઠ હોકર રાજા ભી, ન્યાય પ્રજાકા કિયા કરે,
રોગ, મરી, દુર્ભિક્ષ ન ફૈલે, પ્રજા શાન્તિસે જીયા કરે,
પરમ અહિંસા ધર્મ જગતમેં, ફૈલ સર્વ હિત કિયા કરે. ૧૦

ફૈલે પ્રેમ પરસ્પર જગમેં, મોહ દૂર પર રહા કરે,
અપ્રિય કટુક કઠોર શબ્દ નહિ, કોઈ મુખસે કહા કરે,
બનકર સબ 'યુગવીર' હૃદયસે, આત્મોન્નતિરત રહ્યા કરે,
વસ્તુ સ્વરૂપ વિચાર ખુશીસે, સબ દુઃખ-સંકટ સહા કરે. ૧૧

मेरी भावना

(राग : मैत्री भावनुं पवित्र झरणुं)

जिसने रागद्वेषकामादिक जीते, सब जग जान लिया,
सब जीवोंको मोक्षमार्गका निस्पृह हो उपदेश दिया;
बुद्ध, वीर जिन, हरि, हर, ब्रह्मा, या उसको स्वाधीन कहो,
भक्ति-भावसे प्रेरित हो यह, चित्त उसीमें लीन रहो। १

विषयोंकी आशा नहीं जिनके, साम्य-भाव धन रखते हैं;
निज-परके हित-साधनमें जो निशदिन तत्पर रहते हैं;
स्वार्थत्यागकी कठिन तपस्या, बिना खेद जो करते हैं;
ऐसे ज्ञानी साधु जगतके, दुःख समूहको हरते हैं। २

रहे सदा सत्संग उन्हींका, ध्यान उन्हींका नित्य रहे,
उन्ही जैसी चर्यामें यह चित्त सदा अनुरक्त रहे;
नहीं सताउं किसी जीवको, जूठ कभी नहीं कहा करुं,
पर धन-वनिता पर न लुभाउं, संतोषामृत पिया करुं। ३

अहंकारका भाव न रक्खूं, नहीं किसी पर क्रोध करुं,
देख दूसरोंकी बढतीको, कभी न ईर्षा-भाव धरुं,
रहे भावना ऐसी मेरी, सरल-सत्य-व्यवहार करुं,
बने जहाँ तक ईस जीवनमें, औरोंका उपकार करुं। ४

मैत्री भाव जगतमें मेरा, सब जीवोंसे नित्य रहे,
दीन-दुःखी जीवों पर मेरे, उरसे करु णास्रोत वहे,
दुर्जन-क्रूर-कुमार्गरतों पर, क्षोभ नहीं मुझको आवे,
साम्यभाव रक्खूं मैं उन पर, ऐसी परिणति हो जावे। ५

गुणीजनोंको देख हृदयमें, मेरे प्रेम उमड आवे,
बने जहाँ तक उनकी सेवा, करके यह मन सुख पावे,
होउं नहीं कृतघ्न कभी मैं, द्रोह न मेरे उर आवे,
गुण-ग्रहणका भाव रहे नित, दृष्टि न दोषों पर जावे। ६

कोई बूरा कहो या अच्छा, लक्ष्मी आवे या जावे,
लाखो वर्षो तक जीउं या, मृत्यु आज ही आ जावे,
अथवा कोई कैसा ही भय, या लालच देने आवे,
तो भी न्याय मार्गसे मेरा, कभी न पद डिगने पावे। ७

होकर सुखमें मग्न न फूले, दुःखमें कभी न घबरावे,
पर्वत-नदी-स्मशान-भयानक, अटवीसे नहीं भय खावे,
रहे अडोल-अकंप निरन्तर, यह मन दृढतर बन जावे,
इष्ट वियोग-अनिष्ट योगमें, सहनशीलता दिखलावे। ८

सुखी रहें सब जीव जगतके, कोई कभी न घबरावे,
वैर-भाव-अभिमान छोड जग, नित्य नये मंगल गावे,
घर घर चर्चा रहे धर्मकी, दुष्कृत दुष्कर हो जावे,
ज्ञान-चरित उन्नत कर अपना मनुज जन्मफल सब पावे। ९

इति, भीति व्यापे नहीं जगमें, वृष्टि समय पर हुआ करे;
धर्मनिष्ठ होकर राजा भी, न्याय प्रजाका किया करे,
रोग, मरी, दुर्भिक्ष न फैले, प्रजा शान्तिसे जीया करे,
परम अहिंसा धर्म जगतमें, फैल सर्व हित किया करे। १०

फैले प्रेम परस्पर जगमें, मोह दूर पर रहा करे,
अप्रिय कटुक कठोर शब्द नहि, कोई मुखसे कहा करे,
बनकर सब 'युगवीर' हृदयसे, आत्मोन्नतिरत रहा करे,
वस्तु स्वरूप विचार खुशीसे, सब दुःख-संकट सहा करे। ११

mērī bhāvanā

(rāga : maitrī bhāvanuṃ pavitra jharaṇuṃ)

jisanē rāgadvēṣakāmādika, jītē saba jaga jāna liyā,
saba jīvōkō mōkṣamārgakā nispṛha hō upadēśa diyā;
buddha, vīra jina, hari, hara, brahmā, yā usakō svādhīna kahō,
bhakti-bhāvasē prērita hō yaha, citta usīmēṃ līna rahō.1

viṣayōṅkī āśā nahīṃ jinakē, sāmya-bhāva dhana rakhatē haiṃ;
nija-parakē hita-sādhanamēṃ jō niśadina tatpara rahatē haiṃ;
svārthatyāgakī kaṭhina tapasyā, vinā khēda jō karatē haiṃ;
aisē jñānī sādhu jagatakē, duḥkha samūhakō haratē haiṃ.2

rahē sadā satsaṅga unhīkā, dhyāna unhīkā nitya rahē,
una hī jaisī caryāmēṃ yaha citta sadā anurakta rahē;
nahīṃ satāuṃ kisī jīvakō, jūṭha kabhī nahīṃ kahā karuṃ
para dhana-vanitā para na lubhāuṃ, santōṣāmṛta piyā karuṃ.3

ahaṅkārakā bhāva na rakkhūṃ, nahīṃ kisī para krōdha karuṃ,
dēkha dūsarōṅkī baḍhatīkō, kabhī na īrṣā-bhāva dharuṃ,
rahē bhāvanā aisī mērī, sarala-satya-vyavahāra karuṃ,
banē jahāntaka īsa jīvanamēṃ, aurōṅkā upakāra karuṃ.4

maitrī bhāva jagatamēṃ mērā, saba jīvōṃsē nitya rahē,
dīna-duḥkhī jīvōṃ para mērē, urasē karuṇāsrōta vahē,
durjana-krūra-kumārgōṃ para, kṣōbha nahīṃ mujhakō āvē,
sāmyabhāva rakkhūṃ mai unapara, aisī pariṇati hō jāva.5

guṇījanōṅkō dēkha hṛdayamēṃ, mērē prēma umaḍa āvē,
banē jahāṃ taka unakī sēvā, karakē yaha mana sukha pāvē,
hōuṃ nahīṃ kṛtaghna kabhī maiṃ, drōha na mērē ura āvē,
guṇa-grahaṇakā bhāva rahē nita, dṛṣṭi na dōṣō para jāvē.6

kōī būrā kahō yā acchā, lakṣmī āvē yā jāvē,
lākhō varṣō taka jīuṃ yā, mṛtyu āja hī ā jāvē,
athavā kōī kaisā hī bhaya, yā lālaca dēnē āvē,
tō bhī nyāya mārgasē mērā, kabhī na pada ḍiganē pāvē.7

hōkara sukhamēṃ magna na phūlē, duḥkhamēṃ kabhī na ghabarāvē,
parvata-nadī-smaśāna-bhayānaka, aṭavīsē nahīṃ bhaya khāvē,
rahē aḍōla-akampa nirantara, yaha mana dṛḍhatara bana jāvē,
iṣṭa viyōga-aniṣṭa yōgamēṃ, sahanaśīlatā dikhalāvē.8

sukhī rahēṃ saba jīva jagatakē, kōī kabhī na ghabarāvē,
vaira-bhāva-abhimāna chōḍa jaga, nitya nayē maṅgala gāvē,
ghara ghara carcā rahē dharmakī duṣkṛta duṣkara hō jāvē,
jñāna-carita unnata kara apanā manuja janmaphala saba pāvē.9

iti, bhīti vyāpē nahīṃ jagamēṃ, vṛṣṭi samaya para huā karē;
dharmaniṣṭha hōkara rājā bhī, nyāya prajākā kiyā karē,
rōga, marī, durbhikṣa na phēlē, prajā śāntisē jīyā karē,
parama ahiṃsā dharma jagatamēṃ, phaila sarva hita kiyā karē.10

phailē prēma paraspara jagamēṃ, mōha dūra para rahā karē,
apriya kaṭuka kaṭhōra śabda nahi, kōī mukhasē kahā karē,
banakara saba 'yugavīra' hṛdayasē, ātmōnnatirata rahyā karē,
vastu svarūpa vicāra khuśīsē, saba duḥkha-saṅkaṭa sahā karē.11

❒

મહાવીર સ્વામી માહરા

(રાગ : જળ ભરવા જાવું છે)

મહાવીર સ્વામી માહરા, મારે જાવું સાગરપાર. (૨)
મુજને મારગડો દેખાડ, મુજને મારગડો દેખાડ.
આડા કંટક, કાંકરા ને કેમ કરીને જવાય ? (૨)
મુજને મારગડો દેખાડ, મુજને મારગડો દેખાડ.
ભવસાગરમાં ભમતાં ભમતાં હજી ન આવ્યો પાર (૨)
રાગદ્વેષનાં અનેક બંધન (૨), ખૂટે ના ભવપાર... મુજને...
નાવડી મારી મધદરિયે છે, બેઠી ઝોલાં ખાય, (૨)
સુકાની થઈને મહાવીર આવે (૨), અમને ઉતારો પાર .. મુજને...
નાવડી મારી ડૂબી રહી છે, સહાય કરો ભગવાન, (૨)
અષ્ટકર્મનો ક્ષય કરીને (૨), અમને ઉતારો પાર... મુજને...
મહાવીર સ્વામી માહરા ...

महावीर स्वामी माहरा

(राग : जळ भरवा जावुं छे)

महावीर स्वामी माहरा, मारे जावुं सागरपार. (२)
मुजने मारगडो देखाड, मुजने मारगडो देखाड.
आडा कंटक, कांकरा ने केम करीने जवाय ? (२)
मुजने मारगडो देखाड, मुजने मारगडो देखाड.
भवसागरमां भमतां भमतां हजी न आव्यो पार (२)
रागद्वेषनां अनेक बंधन (२), खूटे ना भवपार... मुजने...

नावडी मारी मधदरिये छे, बेठी झोलां खाय, (२)
सुकानी थईने महावीर आवे (२), अमने उतारो पार... मुजने ...
नावडी मारी डूबी रही छे, सहाय करो भगवान, (२)
अष्टकर्मनो क्षय करीने (२), अमने उतारो पार... मुजने...
महावीर स्वामी माहरा...

mahāvīra svāmī māharā

(rāga : jaḷa bharavā jāvuṃ chē)

mahāvīra swāmī māharā, mārē jāvuṃ sāgarapāra. (2)
mujanē māragaḍō dēkhāḍa, mujanē māragaḍō dēkhāḍa.
āḍā kaṇṭaka, kāṅkarā nē kēma karīnē javāya ? (2)
mujanē māragaḍō dēkhāḍa, mujanē māragaḍō dēkhāḍa.
bhavasāgaramāṃ bhamatāṃ bhamatāṃ hajī na āvyō pāra (2)
rāgadvēṣanāṃ anēka bandhana (2) khūṭē nā bhavapāra...mujanē...
nāvaḍī mārī madhadariyē chē, bēṭhī jhōlāṃ khāya, (2)
sukānī thaīnē mahāvīra āvē (2), amanē utārō pāra... mujanē...
nāvaḍī mārī ḍūbī rahī chē, sahāya karō bhagavāna, (2)
aṣṭakarmanō kṣaya karīnē (2), amanē utārō pāra mujanē...
mahāvīr swāmī māhārā...

❐

અબ સૌંપ દિયા ઈસ જીવનકો

અબ સૌંપ દિયા ઈસ જીવનકો, ભગવાન તુમ્હારે ચરણોં મેં,
મૈં હૂં શરણાગત પ્રભુ ! તેરા, રહો ધ્યાન તુમ્હારે ચરણોં મેં,
અબ સૌંપ દિયા...

મેરા નિશ્ચય બસ એક યહી, મૈં તુમ ચરણોંકા પૂજારી બનૂં,
અર્પણ કર દૂં દુનિયા ભરકા, સબ પ્યાર તુમ્હારે ચરણોં મેં,
અબ સૌંપ દિયા...

જો જગમેં રહૂં તો ઐસે રહૂં, જ્યૂં જલમેં કમલકા ફૂલ રહે,
હૈ મન-વચ-કાય હૃદય અર્પણ, ભગવાન તુમ્હારે ચરણોં મેં,
અબ સૌંપ દિયા...

જબતક સંસાર મેં ભ્રમણ કરું, તુજ ચરણોં મેં જીવનકો ધરું,
તુમ સ્વામી, મૈં સેવક તેરા, ધરું ધ્યાન તુમ્હારે ચરણોં મેં,
અબ સૌંપ દિયા...

મૈં નિર્ભય હૂં તુજ ચરણોં મેં, આનંદ મંગલ હૈ જીવનમેં,
રિદ્ધિ, સિદ્ધિ ઔર સંપત્તિ સબ, મિલ ગઈ હૈ પ્રભુ ! તુજ ચરણોં મેં,
અબ સૌંપ દિયા...

મેરી ઇચ્છા અબ એક પ્રભુ, એક બાર તુજે મિલ જાઉં મૈં,
યહ સેવકકી એક રગ રગકા, હો તાર તુમ્હારે ચરણોં મેં,
અબ સૌંપ દિયા...
મૈં હૂં શરણાગત...

अब सौंप दिया इस जीवनको

अब सौंप दिया इस जीवनको, भगवान तुम्हारे चरणों में,
मैं हूं शरणागत प्रभु ! तेरा, रहो ध्यान तुम्हारे चरणों में,
अब सौंप दिया...

मेरा निश्चय बस एक यही, मैं तुम चरणोंका पूजारी बनूं,
अर्पण कर दूं दुनिया भरका, सब प्यार तुम्हारे चरणोंमें,
अब सौंप दिया...

जो जगमें रहूं तो ऐसे रहूं, ज्यूं जलमें कमलका फूल रहे,
है मन-वच-काय हृदय अर्पण, भगवान तुम्हारे चरणों में,
अब सौंप दिया...

जबतक संसार में भ्रमण करुं, तुज चरणो में जीवनको धरुं,
तुम स्वामी, मैं सेवक तेरा, धरुं ध्यान तुम्हारे चरणों में,
अब सौंप दिया...

मैं निर्भय हूं तुज चरणों में, आनंद मंगल है जीवनमें,
रिद्धि, सिद्धि और संपत्ति सब, मिल गई है प्रभु ! तुज चरणों में,
अब सौंप दिया...

मेरी इच्छा अब एक प्रभु, एक बार तुजे मिल जाउं मैं,
यह सेवककी एक रगका, हो तार तुम्हारे चरणों में,
अब सौंप दिया...
मैं हूं शरणागत...

aba saumpa diyā īsa jīvanakō

aba saumpa diyā īsa jīvanakō, bhagavāna tumhārē caraṇōṃ mēṃ,
maiṃ hūṃ śaraṇāgata prabhu ! tērā, rahō dhyāna tumhārē caraṇōṃ mēṃ,
aba saumpa diyā...

mērā niścaya basa ēka yahī, maiṃ tuma caraṇōṅkā pūjārī banūṃ,
arpaṇa kara dūṃ duniyā bharakā, saba pyāra tumhārē caraṇōmmēṃ,
aba saumpa diyā...

jō jagamēṃ rahūṃ tō aisē rahūṃ, jyūṃ jalamēṃ kamalakā phūla rahē,
hai mana-vaca-kāya hṛdaya arpaṇa, bhagavāna tumhārē caraṇōṃ mēṃ,
aba saumpa diyā...

jabataka saṃsāra mēṃ bhramaṇa karuṃ, tuja caraṇō mēṃ jīvanakō dharuṃ,
tuma svāmī, maiṃ sēvaka tērā, dharuṃ dhyāna tumhārē caraṇōṃ mēṃ,
aba saumpa diyā...

maiṃ nirbhaya hūṃ tuja caraṇōṃ mēṃ, ānanda maṅgala hai jīvanamēṃ,
riddhi, siddhi aura sampatti saba, mila gaī hai prabhu ! tuja caraṇōṃ mēṃ,
aba saumpa diyā...

mērī icchā aba ēka prabhu, ēka bāra tujē mila jāuṃ maiṃ,
yaha sēvakakī ēka ragakā, hō tāra tumhārē caraṇōṃ mēṃ,
aba saumpa diyā...

maiṃ hūṃ śaraṇāgat...

ચેત, ચેત, નર ચેત

પરલોકે સુખ પામવા, કર સારો સંકેત.
હજી બાજી છે હાથમાં, ચેત, ચેત, નર ચેત. ...૧

જોર કરીને જીતવું, ખરેખરું રણખેત,
દુશ્મન છે તુજ દેહમાં, ચેત, ચેત, નર ચેત. ...૨

ગાફિલ થઈશ ગમાર તું, ફોગટ થઈશ ફજેત,
હવે જરૂર હોશિયાર થઈ, ચેત, ચેત, નર ચેત. ...૩

તન, ધન તે તારાં નથી, નથી પ્રિયા પરણેત,
પાછળ સહુ રહેશે પડ્યાં, ચેત, ચેત, નર ચેત. ...૪

પ્રાણ જશે જ્યાં પિંડથી, પિંડ ગણાશે પ્રેત,
માટીમાં માટી થશે, ચેત, ચેત, નર ચેત. ...૫

રહ્યા ન રાણા રાજીયા, સુર નર મુનિ સમેત,
તું તો તરણા તુલ્ય છે, ચેત, ચેત, નર ચેત. ...૬

રજકણ તારા રખડશે, જેમ રખડતી રેત,
પછી નર તન પામીશ ક્યાં ? ચેત, ચેત, નર ચેત. ...૭

કાળા કેશ મટી ગયા, સર્વે થઈ ગયા શ્વેત,
જોબન જોર જતું રહ્યું, ચેત, ચેત, નર ચેત. ...૮

માટે મનમાં સમજીને, વિચારીને કર વેત,
ક્યાંથી આવ્યો, ક્યાં જવું ? ચેત, ચેત, નર ચેત. ...૯

શુભ શિખામણ સમજીને, પ્રભુ સાથે કર હેત,
અંતે અવિચળ એ જ છે, ચેત, ચેત, નર ચેત. ...૧૦

चेत, चेत, नर चेत

परलोके सुख पामवा, कर सारो संकेत.
हजी बाजी छे हाथमां, चेत, चेत, नर चेत. ...१

जोर करीने जीतवुं, खरेखरुं रणखेत,
दुश्मन छे तुज देहमां, चेत, चेत, नर चेत. ...२

गाफिल थईश गमार तुं, फोगट थईश फजेत,
हवे जरूर होशियार थई, चेत, चेत, नर चेत. ...३

तन, धन ते तारां नथी, नथी प्रिया परणेत,
पाछळ सहु रहेशे पड्यां, चेत, चेत, नर चेत. ...४

प्राण जशे ज्यां पिंडथी, पिंड गणाशे प्रेत,
माटीमां माटी थशे, चेत, चेत, नर चेत. ...५

रह्या न राणा राजीया, सुर नर मुनि समेत,
तुं तो तरणा तुल्य छे, चेत, चेत, नर चेत. ...६

रजकण तारा रखडशे, जेम रखडती रेत,
पछी नर तन पामीश क्यां ? चेत, चेत, नर चेत. ...७

काळा केश मटी गया, सर्वे थई गया श्वेत,
जोबन जोर जतुं रह्युं, चेत, चेत, नर चेत. ...८

माटे मनमां समजीने, विचारीने कर वेत,
क्यांथी आव्यो, क्यां जवुं ? चेत, चेत, नर चेत ...९

शुभ शिखामण समजीने, प्रभु साथे कर हेत,
अंते अविचळ ए ज छे, चेत, चेत, नर चेत ...१०

cēta, cēta, nara cēta

paralōkē sukha pāmavā, kara sārō saṅkēta.
hajī bājī chē hāthamāṃ, cēta, cēta, nara cēta. ...1

jōra karīnē jītavuṃ, kharēkharuṃ raṇakhēta,
duśmana chē tuja dēhamāṃ, cēta, cēta, nara cēta. ...2

gāphila thaīśa gamāra tuṃ, phōgaṭa thaīśa phajēta,
havē jarūra hōmśiyāra thaī, cēta, cēta, nara cēta. ...3

tana, dhana tē tārāṃ nathī, nathī priyā paraṇēta,
pāchaḷa sahu rahēśē paḍyāṃ, cēta, cēta, nara cēta. ...4

prāṇa jaśē jyāṃ piṇḍathī, piṇḍa gaṇāśē prēta,
māṭīmāṃ māṭī thaśē, cēta, cēta, nara cēta. ...5

rahyā na rāṇā rājīyā, sura nara muni samēta,
tuṃ tō taraṇā tulya chē, cēta, cēta, nara cēta. ...6

rajakaṇa tārā rakhaḍaśē, jēma rakhaḍatī rēta,
pachī nara tana pāmīśa kyāṃ? cēta, cēta, nara cēta. ...7

kāḷā kēśa maṭī gayā, sarvē thaī gayā śvēta,
jōbana jōra jatuṃ rahyuṃ, cēta, cēta, nara cēta. ...8

māṭē manamāṃ samajīnē, vicārīnē kara vēnta,
kyānthī āvyō, kyāṃ javuṃ? cēta, cēta, nara cēta. ...9

śubha śikhāmaṇa samajīnē, prabhu sāthē kara hēta,
aṃtē avicaḷa ē ja chē, cēta, cēta, nara cēta. ...10

❒

મંગલ મંદિર ખોલો

(રાગ : ભૈરવી)

મંગલ મંદિર ખોલો, દયામય! મંગલ મંદિર ખોલો.
જીવન-વન અતિ વેગે વટાવ્યું, દ્વાર ઊભો શિશુ ભોળો... દયામય...
તિમિર ગયું ને જ્યોતિ પ્રકાશ્યો, શિશુને ઉરમાં લ્યો લ્યો... દયામય...
નામ મધુર તમ રટ્યો નિરંતર, શિશુ સહ પ્રેમે બોલો ... દયામય...
દિવ્ય તૃષાતુર આવ્યો બાળક, પ્રેમ અમીરસ ઢોળો ... દયામય...

मंगल मंदिर खोलो

(राग : भैरवी)

मंगल मंदिर खोलो, दयामय ! मंगल मंदिर खोलो.
जीवन-वन अति वेगे वटाव्युं, द्वार ऊभो शिशु भोळो... दयामय...
तिमिर गयुं ने ज्योति प्रकाश्यो, शिशुने उरमां ल्यो ल्यो... दयामय...
नाम मधुर तम रट्यो निरंतर, शिशु सह प्रेमे बोलो... दयामय...
दिव्य तृषातुर आव्यो बाळक, प्रेम अमीरस ढोळो... दयामय...

maṅgala mandira khōlō

(rāga : bhairavī)

maṅgala mandira khōlō, dayāmaya! maṅgala mandira khōlō.
jīvana-vana ati vēgē vaṭāvyuṃ, dvāra ūbhō śiśu bhōḷō... dayāmaya...
timira gayuṃ nē jyōti prakāśyō, śiśunē uramāṃ lyō lyō... dayāmaya...
nāma madhura tama raṭyō nirantara, śiśu saha prēmē bōlō... dayāmaya...
divya tṛṣātura āvyō bāḷaka, prēma amīrasa ḍhōḷō...dayāmaya...

❐

ચાર દિવસના ચાંદરણા પર

(રાગ : ચાંદસી મહેબૂબા હો)

ચાર દિવસનાં ચાંદરણાં પર, જૂઠી મમતા શા માટે ?
જે ના આવે સંગાથે, એની માયા શા માટે ?

આ વૈભવ સાથે ના આવે, પ્યારા સ્નેહી પણ ના આવે,
તું ખૂબ મથે જેને જાળવવા, એ જોબન સાથે ના આવે. (૨)

અહીંનું છે અહીંયાં રહેવાનું, એની દોસ્તી શા માટે ?
જે ના આવે સંગાથે...

મેં બાંધેલી મહેલાતો ને દોલતનું કાલે શું થાશે ?
જાવું પડશે જો અણધાર્યું, પરિવારનું કાલે શું થાશે ? (૨)
સહુનું ભાવિ સહુની સાથે, એની ચિંતા શા માટે ?
જે ના આવે સંગાથે...

સુંવાળી દોરીનાં બંધન, આજે સહુ પ્રેમ થકી બાંધે,
પણ તૂટે તંતુ આયુષ્યનો, ત્યારે કોઈ એને ના સાંધે. (૨)

ભીડ પડે ત્યાં તડતડ તૂટે, એવાં બંધન શા માટે ?
જે ના આવે સંગાથે...

चार दिवसना चांदरणा पर

(राग : चांदसी महेबूबा हो)

चार दिवसनां चांदरणां पर, जूठी ममता शा माटे ?
जे ना आवे संगाथे, एनी माया शा माटे ?

आ वैभव साथे ना आवे, प्यारा स्नेही पण ना आवे,
तुं खूब मथे जेने जाळववा, ए जोबन साथे ना आवे. (२)
अहींनुं छे अहींयां रहेवानुं, एनी दोस्ती शा माटे ?
जे ना आवे संगाथे...

में बांधेली महेलातो ने दोलतनुं काले शुं थाशे ?
जावुं पडशे जो अणधार्युं, परिवारनुं काले शुं थाशे ? (२)
सहुनुं भावि सहुनी साथे, एनी चिंता शा माटे ?
जे ना आवे संगाथे...

सुंवाळी दोरीनां बंधन, आजे सहु प्रेम थकी बांधे,
पण तूटे तंतु आयुष्यनो, त्यारे कोई एने ना सांधे. (२)
भीड पडे त्यां तडतड तूटे, एवां बंधन शा माटे ?
जे ना आवे संगाथे...

cāra divasanā cāndaraṇā para

(rāga : cāndasī mahēbūbā hō)

cāra divasanā cāndaraṇā para, jūṭhī mamatā śā māṭē?
jē nā āvē saṅgāthē, ēnī māyā śā māṭē?

ā vaibhava sāthē nā āvē, pyārā snēhī paṇa nā āvē,
tuṃ khūba mathē jēnē jāḷavavā, ē jōbana sāthē nā āvē (2)
ahīnnuṃ chē ahīṃyāṃ rahēvānuṃ, ēnī dōstī śā māṭē?
jē nā āvē saṅgāthē...

mēṃ bāndhēlī mahēlātō nē dōlatanuṃ kālē śuṃ thāśē?
jāvuṃ paḍaśē jō aṇadhāryuṃ, parivāranuṃ kālē śuṃ thāśē? (2)
sahunuṃ bhāvi sahunī sāthē, ēnī cintā śā māṭē?
jē nā āvē saṅgāthē...

suṃvāḷī dōrīnāṃ bandhana, ājē sahu prēma thakī bāndhē,
paṇa tūṭē tantu āyuṣyanō, tyārē kōī ēnē nā sāndhē (2)
bhīḍa paḍē tyāṃ taḍātaḍa tūṭē, ēvāṃ bandhana śā māṭē?
jē nā āvē saṅgāthē...

❑

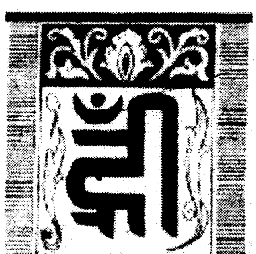

હે પ્રભુ ! તારા ચરણકમળમાં

હે પ્રભુ ! તારા ચરણકમળમાં, આ જીવન કુરબાન છે. (૨)
જ્યાં લઈ જા ત્યાં જાવું મારે, તું મારું સુકાન છે,
મારે, ડુબાડે કે તું તારે, પરવશ મારા પ્રાણ છે ... હે પ્રભુ...

લોક કહે ના આગળ વધશો, સાગરમાં તોફાન છે,
તું મુજને ઉગારનારો, જગનો તારણહાર છે... હે પ્રભુ...

આંધી આવે, તૂફાન આવે, મારું તુજમાં ધ્યાન છે,
મારા મનનો એક જ નિશ્ચય, તારા ભજનમાં ધ્યાન છે.. હે પ્રભુ...

તારી મંઝિલ દૂર છે કેટલી, તેનું ના મુજને ભાન છે,
સંસાર સાગર પાર કરી દે, દિલમાં એ અરમાન છે... હે પ્રભુ...

हे प्रभु ! तारा चरणकमळमां

हे प्रभु ! तारा चरणकमळमां, आ जीवन कुरबान छे. (२)
ज्यां लई जा त्यां जावुं मारे, तुं मारुं सुकान छे,
मारे, डुबाडे के तुं तारे, परवश मारा प्राण छे... हे प्रभु...

लोक कहे ना आगळ वधशो, सागरमां तोफान छे,
तुं मुजने उगारनारो, जगनो तारणहार छे... हे प्रभु...

आंधी आवे, तूफान आवे, मारुं तुजमां ध्यान छे,
मारा मननो एक ज निश्चय, तारा भजनमां ध्यान छे ... हे प्रभु...

तारी मंझिल दूर छे केटली, तेनुं ना मुजने भान छे,
संसार सागर पार करी दे, दिलमां ए अरमान छे... हे प्रभु...

hē prabhu ! tārā caraṇakamaḷamāṃ

hē prabhu ! tārā caraṇakamaḷamāṃ, ā jīvana kurabāna chē, (2)
jyāṃ laī jā tyāṃ jāvuṃ mārē, tuṃ māruṃ sukāna chē,
mārē, ḍubāḍē kē tuṃ tārē, paravaśa mārā prāṇa chē... hē prabhu...

lōka kahē nā āgaḷa vadhaśō, sāgaramāṃ tōphāna chē,
tuṃ mujanē ugāranārō, jaganō tāraṇahāra chē... hē prabhu...

āṃdhī āvē, tūphāna āvē, māruṃ tujamaṃ dhyāna chē,
mārā mananō ēka ja niścaya, tārā bhajanamāṃ dhyāna chē...
hē prabhu...

tārī mañjhila dūra chē kēṭalī, tēnuṃ nā mujanē bhāna chē,
saṃsāra sāgara pāra karī dē, dilamāṃ ē aramāna chē... hē prabhu...

❑

सात क्षेत्र

ક્ષેત્ર એટલે જ્યાં ધન, ધાન્ય, વસ્ત્ર, પાત્ર વગેરે આપવાથી ઘણો લાભ મળે છે તેવાં ઉત્તમ સ્થાનો. આવાં સાત ક્ષેત્રો છે :(૧) જિનમંદિર (૨)જિન-પ્રતિમા (૩) જિનાગમ (૪) સાધુ (૫) સાધ્વી (૬) શ્રાવક (૭) શ્રાવિકા.

માનવનો જન્મ મળ્યો

(રાગ : મિશ્ર ભીમપલાસી)

સાખી : દુર્લભ માનવજન્મ છે, દુર્લભ ધર્મનું સાધન,
દુર્લભ દેવગુરુ અને, દુર્લભ વીરનું શાસન.

માનવનો જન્મ મળ્યો, મહાવીરનો ધર્મ મળ્યો,
આવો સંયોગ નહીં આવે ફરીવાર, નહીં આવે ફરીવાર.

સંતોનો સંગ મળ્યો, ભક્તિનો રંગ મળ્યો,
આવો સંયોગ નહીં આવે ફરીવાર, નહીં આવે ફરીવાર.

માનવનો જન્મ છે મુક્તિનું બારણું,
મહાવીરનો ધર્મ છે મુક્તિનું પારણું,

સુંદર આ દેહ મળ્યો, ગુરુવરનો સ્નેહ મળ્યો,
આવો સંયોગ નહીં આવે ફરીવાર, નહીં આવે ફરીવાર.

માનવના જન્મને દેવતાઓ ઝંખતા,
સ્વર્ગના વિલાસો એને ઘણીવાર ડંખતા,
પ્રેમનો પ્રકાશ મળ્યો, ઉરનો ઉજાસ મળ્યો,
આવો સંયોગ નહીં આવે ફરીવાર, નહીં આવે ફરીવાર.

જન્મને ઉજાળવો રે માનવીના હાથમાં,
ધર્મનો પ્રકાશ છે માનવીના સાથમાં,
રૂડો અવતાર મળ્યો, જિનવર આધાર મળ્યો,
આવો સંયોગ નહીં આવે ફરીવાર, નહીં આવે ફરીવાર.

मानवनो जन्म मळ्यो

(राग : मिश्र भीमपलासी)

साखी : दुर्लभ मानवजन्म छे, दुर्लभ धर्मनुं साधन,
दुर्लभ देवगुरु अने, दुर्लभ वीरनुं शासन.

मानवनो जन्म मळ्यो, महावीरनो धर्म मळ्यो,
आवो संयोग नहीं आवे फरीवार, नहीं आवे फरीवार.

संतोनो संग मळ्यो, भक्तिनो रंग मळ्यो,
आवो संयोग नहीं आवे फरीवार, नहीं आवे फरीवार.

मानवनो जन्म छे मुक्तिनुं बारणुं,
महावीरनो धर्म छे मुक्तिनुं पारणुं,
सुंदर आ देह मळ्यो, गुरुवरनो स्नेह मळ्यो,
आवो संयोग नहीं आवे फरीवार, नहीं आवे फरीवार.

मानवना जन्मने देवताओ झंखता,
स्वर्गना विलासो एने घणीवार डंखता,
प्रेमनो प्रकाश मळ्यो, उरनो उजास मळ्यो,
आवो संयोग नहीं आवे फरीवार, नहीं आवे फरीवार.

जन्मने उजाळवो रे मानवीना हाथमां,
धर्मनो प्रकाश छे मानवीना साथमां,
रूडो अवतार मळ्यो, जिनवर आधार मळ्यो,
आवो संयोग नहीं आवे फरीवार, नहीं आवे फरीवार.

mānavanō janma maḷyō

(rāga : miśra bhīmapalāsī)

sākhī : durlabha mānava janma chē, durlabha dharmanuṃ sādhana,
durlabha dēvaguru anē, durlabha vīranuṃ śāsana.

mānavanō janma maḷyō, mahāvīranō dharma maḷyō,
āvō saṃyōga nahīṃ āvē pharīvāra, nahīṃ āvē pharīvāra.

santōnō saṅga maḷyō, bhaktinō raṅga maḷyō,
āvō saṃyōga nahīṃ āvē pharīvāra, nahīṃ āvē pharīvāra.

mānavanō janma chē muktinuṃ bāraṇuṃ,
mahāvīranō dharma chē muktinuṃ pāraṇuṃ,
sundara ā dēha maḷyō, guruvaranō snēha maḷyō,
āvō saṃyōga nahīṃ āvē pharīvāra, nahīṃ āvē pharīvāra.

mānavanā janmanē dēvatāō jhaṅkhatā,
svarganā vilāsō ēnē ghaṇīvāra ḍaṅkhatā,
prēmanō prakāśa maḷyō, uranō ujāsa maḷyō,
āvō saṃyōga nahīṃ āvē pharīvāra, nahīṃ āvē pharīvāra.

janmanē ujāḷavō rē mānavīnā hāthamāṃ,
dharmanō prakāśa chē mānavīnā sāthamāṃ,
rūḍō avatāra maḷyō, jinavara ādhāra maḷyō,
āvō saṃyōga nahīṃ āvē pharīvāra, nahīṃ āvē pharīvāra.

❑

"કેટલું કમાણા"

જિંદગીમાં કેટલું કમાણા રે, જરા સરવાળો માંડજો,
સમજુ, સજ્જન ને શાણા રે, જરા સરવાળો માંડજો...

મોટર વસાવી તમે બંગલા બંધાવ્યા,
ખૂબ કીધાં એકઠાં નાણાં રે ...જરા સરવાળો.

દેશ ફર્યા તમે વિદેશ વિચર્યા,
ટેબલ ઉપર ખૂબ લીધાં ખાણાં રે ...જરા સરવાળો.

ઊગ્યાથી આથમતા ધંધાની ઝંખના,
ઉથલાવ્યાં આમતેમ પાનાં રે ...જરા સરવાળો.

ખાધું-પીધું ને તમે મોજ બહુ માણી,
તૃષ્ણાના પૂરમાં તણાના રે ...જરા સરવાળો.

ડાહ્યા થઈને તમે પુછાણા પંચમાં,
મોટા થઈને ગણાણા રે ...જરા સરવાળો.

લાવ્યા'તા કેટલું ને લઈ જવાના કેટલું,
આખરે તો લાકડાં ને છાણાં રે ...જરા સરવાળો.

જૈન ધર્મને જેણે નહિ જાણ્યો,
સરવાળે મીંડાં મુકાણાં રે ...જરા સરવાળો.

"केटलुं कमाणा"

जिंदगीमां केटलुं कमाणा रे, जरा सरवाळो मांडजो,
समजु, सज्जन ने शाणा रे, जरा सरवाळो मांडजो...

मोटर वसावी तमे बंगला बंधाव्या,
खूब कीधां एकठां नाणां रे ...जरा सरवाळो.

देश फर्या तमे विदेश विचर्या,
टेबल उपर खूब लीधां खाणां रे ...जरा सरवाळो.

ऊग्याथी आथमता धंधानी झंखना,
उथलाव्यां आमतेम पानां रे ...जरा सरवाळो.

खाधुं पीधुं ने तमे मोज बहु माणी,
तृष्णाना पूरमां तणाणा रे ... जरा सरवाळो.

डाह्या थईने तमे पुछाणा पंचमां,
मोटा थईने गणाणा रे ...जरा सरवाळो.

लाव्या'ता केटलुं ने लई जवाना केटलुं,
आखरे तो लाकडां ने छाणां रे ...जरा सरवाळो.

जैन धर्मने जेणे नहि जाण्यो,
सरवाळे मींडां मुकाणां रे. ...जरा सरवाळो.

"kēṭaluṃ kamāṇā"

jindagīmāṃ kēṭaluṃ kamāṇa rē, jarā saravāḷō māṇḍajō,

samaju, sajjana nē śāṇā rē, jarā saravāḷō māṇḍajō ...

mōṭara vasāvī tamē baṅgalā bandhāvyā,

khūba kīdhāṃ ēkaṭhāṃ nāṇāṃ rē ...jarā saravāḷō.

dēśa pharyā tamē vidēśa vicaryā,

ṭēbala upara khūba līdhāṃ khāṇāṃ rē ...jarā saravāḷō.

ūgyāthī āthamatā dhandhānī jhaṅkhanā,

uthalāvyāṃ āmatēma pānāṃ rē ...jarā saravāḷō.

khādhuṃ pīdhuṃ nē tamē moja bahu maṇī

truśṇā pūramāṃ taṇāṇa rē ...jarā saravāḷō.

dāhya thaīnē tamē pūchāṇā pañcamāṃ,

mōṭā thaīnē gaṇāṇāṇ rē ...jarā saravāḷō.

lāvyā'tā kēṭaluṃ nē laī javānā kēṭaluṃ,

ākharē tō lākaḍāṃ nē chāṇāṃ rē ...jarā saravāḷō.

jaina dharmanē jēṇē nahi jāṇyō,

saravāḷē mīṇḍāṃ mukāṇāṃ rē ...jarā saravāḷō.

❑

શ્રી મહાવીર સ્વામીનું સ્તવન

ગિરુઆ રે ગુણ તુમ તણા, શ્રી વર્ધમાન જિનરાયા રે;
સુણતાં શ્રવણે અમી ઝરે, મ્હારી નિર્મલ થાયે કાયા રે. ..ગિ. ૧

તુમ ગુણગણ ગંગાજળે, હું ઝીલી ને નિર્મલ થાઉં રે;
અવર ન ધંધો આદરું, નિશદિન તોરા ગુણ ગાઉં રે. ..ગિ. ૨

ઝીલ્યા જે ગંગાજળે, તે છિલ્લર જલ નવિ પેસે રે;
જે માલતી ફૂલે મોહિયા, તે બાવળ જઈ નવિ બેસ રે. ..ગિ. ૩

એમ અમે તુમ ગુણ ગોઠશું, રંગે રાચ્યા ને વળી માચ્યા રે;
તે કેમ પર સુર આદરું જે પરનારી વશ રાચ્યા રે. ..ગિ. ૪

તું ગતિ તું મતિ આશરો, તું આલંબન મુજ પ્યારો રે;
વાચક 'યશ' કહે માહરે, તું જીવ-જીવન આધારો રે. ..ગિ. ૫

श्री महावीर स्वामीनुं स्तवन

गिरुआ रे गुण तुम तणा, श्री वर्धमान जिनराया रे;
सुणतां श्रवणे अमी झरे, म्हारी निर्मल थाये काया रे. ..गि.१

तुम गुणगण गंगाजळे, हुं झीली ने निर्मल थाउं रे;
अवर न धंधो आदरुं, निशदिन तोरा गुण गाउं रे. ..गि.२

झील्या जे गंगाजळे, ते छिल्लर जल नवि पेसे रे;
जे मालती फूले मोहिया, ते बावळ जई नवि बेस रे. ..गि.३

एम अमे तुम गुण गोठशुं, रंगे राच्या ने वळी माच्या रे;
ते केम पर सुर आदरुं जे परनारी वश राच्या रे. ..गि.४

तुं गति तुं मति आशरो, तुं आलंबन मुज प्यारो रे;
वाचक 'यश' कहे माहरे, तुं जीव-जीवन आधारो रे. ...गि.५

śrī mahāvīra svāmīnuṃ stavana

giruā rē guṇa tuma taṇā, śrī vardhamāna jinarāyā rē;
suṇatāṃ śravaṇē amī jharē, mhārī nirmala thāyē kāyā rē...gi. 1

tuma guṇagṇa gaṅgājaḷē, huṃ jhīlī nē nirmala thāuṃ rē;
avara na dhandhō ādaruṃ, niśadina tōrā guṇa gāuṃ rē ...gi. 2

jhīlyā jē gaṅgājalē, tē chillara jala navi pēsē rē;
jē mālatī phūlē mōhiyā, tē bāvaḷa jaī navi bēsa rē ...gi. 3

ēma amē tuma guṇa gōṭhaśuṃ, raṅgē rācyā nē vaḷī mācyā rē;
tē kēma para sura ādaruṃ jē paranārī vaśa rācyā rē ...gio 4

tuṃ gati tuṃ mati āśarō, tuṃ ālambana muja pyārō rē;
vācaka `yaśa' kahē māharē, tuṃ jīva-jīvana ādhārō rē ...gio 5

❑

પંખીડા ! તું ઊડી જાજે

પંખીડા ! તું ઊડી જાજે પાલીતાણા રે...
મારા વહાલાને કહેજે તારા ભક્તો આવે રે,
તારી પૂજાને માટે શું શું લાવે રે ?
કેસર લાવે, ચંદન લાવે, ફૂલ લાવે રે,
મારા વહાલાજીની પૂજા માટે ધૂપ લાવે રે ... પંખીડા ! તું.

પંખીડા ! તું ઊડી જાજે પાવાપુરી રે,
મારા મહાવીરને કહેજે તારા ભક્તો આવે રે,
તારી આંગીના માટે શું શું લાવે રે ?
વરખ લાવે, બાદલું લાવે, ટીકા લાવે રે,
મારા વહાલાજીની આંગી માટે ટીલડી લાવે રે ...પંખીડા ! તું.

પંખીડા ! તું જલ્દી જાજે શંખેશ્વર રે,
ત્યાંથી તું આવી જાજે શિવપુર રે,
તારી ભક્તિ કરવાને કાજે કોણ આવે રે ?
શ્રાવક આવે, શ્રાવિકા આવે, સાધુ આવે રે,
મારા વહાલાજીની ભક્તિ કરવા સંઘ આવે રે...પંખીડા ! તું.

પંખીડા ! તું ઊડી જાજે તારંગાજી રે,
મારા અજિતનાથને કહેજે તારા ભક્તો આવે રે,
હે... તારી ભાવનાને માટે શું શું લાવે રે ?
ઢોલક લાવે, પેટી લાવે, મંજીરાં લાવે રે,
મારા વહાલાજીની ભાવના માટે ખંજરી લાવે રે...પંખીડા ! તું.

पंखीडा ! तुं ऊडी जाजे

पंखीडा ! तुं ऊडी जाजे पालीताणा रे...
मारा वहालाने कहेजे तारा भक्तो आवे रे,
तारी पूजाने माटे शुं शुं लावे रे ?
केसर लावे, चंदन लावे, फूल लावे रे,
मारा वहालाजीनी पूजा माटे धूप लावे रे ... पंखीडा ! तुं.

पंखीडा ! तुं ऊडी जाजे पावापुरी रे,
मारा महावीरने कहेजे तारा भक्तो आवे रे,
तारी आंगीना माटे शुं शुं लावे रे ?
वरख लावे, बादलुं लावे, टीका लावे रे,
मारा वहालाजीनी आंगी माटे टीलडी लावे रे...पंखीडा ! तुं.

पंखीडा ! तुं जल्दी जाजे शंखेश्वर रे,
त्यांथी तुं आवी जाजे शिवपुर रे,
तारी भक्ति करवाने काजे कोण आवे रे ?
श्रावक आवे, श्राविका आवे, साधु आवे रे,
मारा वहालाजीनी भक्ति करवा संघ आवे रे...पंखीडा ! तुं.

पंखीडा ! तुं ऊडी जाजे तारंगाजी रे,
मारा अजितनाथने कहेजे तारा भक्तो आवे रे,
हे... तारी भावनाने माटे शुं शुं लावे रे ?
ढोलक लावे, पेटी लावे, मंजीरा लावे रे,
मारा वहालाजीनी भावना माटे खंजरी लावे रे...पंखीडा ! तुं.

paṅkhīḍā ! tuṃ ūḍī jājē

paṅkhīḍā ! tuṃ ūḍī jājē pālītāṇā rē...

mārā vahālānē kahējē tārā bhaktō āvē rē,

tārī pūjānē māṭē śuṃ śuṃ lāvē rē ?

kēsara lāvē, candana lāvē, phūla lāvē rē,

mārā vhālājīnī pūjā māṭē dhūpa lāvē rē...paṅkhīḍā ! tuṃ.

paṅkhīḍā ! tuṃ ūḍī jājē pāvāpurī rē,

mārā mahāvīranē kahējē tārā bhaktō āvē rē,

tārī āṃgīnā māṭē śuṃ śuṃ lāvē rē ?

varakha lāvē, bādaluṃ lāvē, ṭīkā lāvē rē,

mārā vahālājīnī āṃgī māṭē ṭīlaḍī lāvē rē...paṅkhīḍā ! tuṃ.

paṅkhīḍā ! tuṃ jaldī jājē śaṅkhēśvara rē,

tyānthī tuṃ āvī jājē śivapura rē ?

tārī bhakti karavānē kājē kōṇa āvē rē,

śrāvaka āvē, śrāvikā āvē, sādhu āvē rē,

mārā vahālājīnī bhakti karavā saṅgha āvē rē...paṅkhīḍā ! tuṃ.

paṅkhīḍā ! tuṃ ūḍī jājē tāraṅgājī rē,

mārā ajitanāthanē kahējē tārā bhaktō āvē rē,

hē tārī bhāvanānē māṭē śuṃ śuṃ lāvē rē ?

ḍhōlaka lāvē, pēṭī lāvē, mañjīrā lāvē rē,

mārā vahālājīnī bhāvanā māṭē khañjarī lāvē rē..paṅkhīḍā ! tuṃ.

સેવો ભવિયાં વિમલ જિણેસર

સેવો ભવિયાં વિમલ જિણેસર, દુલ્લહા સજ્જન સંગાજી,
એહવા પ્રભુનું દરિસન લેવું, તે આલસ માંહે ગંગાજી ... સેવો. ૧

અવસર પામી આલસ કરશે, તે મૂરખમાં પહેલોજી;
ભૂખ્યાને જેમ ઘેબર દેતાં, હાથ ન માંડે ઘેલોજી ...સેવો. ૨

ભવ અનંતમાં દર્શન દીઠું, પ્રભુ એહવા દેખાડોજી;
વિકટ ગ્રંથિ જે પોળ પોળિયો, કર્મ વિવર ઉઘાડોજી ... સેવો. ૩

તત્ત્વ પ્રીતિકર પાણી પાએ, વિમલ આલોકે આંજીજી;
લોયણ ગુરુ પરમાનંદિએ તવ,ભ્રમ નાંખે સવિ ભાંજીજી... સેવો. ૪

ભ્રમ ભાંગ્યો તવ પ્રભુશું પ્રેમે, વાત કરું મન ખોલીજી;
સરલ તણે જે હઈડે આવે, તેહ જણાવે બોલીજી ... સેવો. ૫

શ્રી નયવિજય વિબુધ પથ સેવક, વાચક યશ કહે સાચુંજી,
કોડિ કપટ જો કોઈ દિખાવે, તોહી પ્રભુ વિણ નવિ રાચુંજી...સેવો. ૬

सेवो भवियां विमल जिणेसर

सेवो भवियां विमल जिणेसर, दुल्लहा सज्जन संगाजी,
एहवा प्रभुनुं दरिसन लेवुं, ते आलस मांहे गंगाजी ... सेवो.१

अवसर पामी आलस करशे, ते मूरखमां पहेलोजी;
भूख्याने जेम घेबर देतां, हाथ न मांडे घेलोजी ...सेवो.२

भव अनंतमां दर्शन दीठुं, प्रभु एहवा देखाडोजी;
विकट ग्रंथि जे पोळ पोळियो, कर्म विवर उघाडो जी ... सेवो.३

तत्त्व प्रीतिकर पाणी पाए, विमल आलोके आंजीजी;
लोयण गुरु परमानंदिए तव, भ्रम नांखे सवि भांजीजी ... सेवो.४

भ्रम भांग्यो तव प्रभुशुं प्रेमे, वात करुं मन खोलीजी;
सरल तणे जे हईडे आवे, तेह जणावे बोलीजी ... सेवो.५

श्री नयविजय विबुध पथ सेवक, वाचक यश कहे साचुंजी,
कोडि कपट जो कोई दिखावे, तोही प्रभु विण नवि राचुंजी..सेवो.६

sēvō bhaviyāṃ vimala jinēsara

sēvō bhaviyāṃ vimala jinēsara, dullahā sajjana saṅgājī,
ēhavā prabhunuṃ darisana lēvuṃ, tē ālasa māṃhē gaṅgājī ... sēvō .1

avasara pāmī ālasa karaśē, tē mūrakhamāṃ pahēlōjī;
bhūkhyānē jēma ghēbara dētāṃ, hātha na māṇḍē ghēlōjī ...sēvō .2

bhava anantamāṃ darśana dīṭhuṃ, prabhu ēhavā dēkhāḍōjī
vikaṭa granthi jē pōḷa pōḷiyō, karma vivara ughāḍē jī ... sēvō .3

tattva prītikara pāṇī pāē, vimalā lōkē āṃjījī;
lōyaṇa guru paramānadiē tava, bhrama nāṅkhē savi bhāñjijī... sēvō. 4

bhrama bhāṅgyō tava prabhuśuṃ prēmē, vāta karūṃ mana khōlījī;
sarala taṇē jē haiḍē āvē, tēha jaṇāvē bōlījī ... sēvō .5

śrī nayavijaya vibudha patha sēvaka, vācaka yaśa kahē sācuñjī,
kōḍi kapaṭa jō kōī dikhāvē, tōhī prabhu viṇa navi rācuñjī ...sēvō .6

❑

પથ્થરને પારસ કરનારા

પથ્થરને પારસ કરનારા, કથીરને કાંચન કરનારા
પ્યારા પારસનાથ ... હો પ્યારા પારસનાથ.

જીવનની જ્યોતિ ધરનારા, અંતરનું તિમિર હરનારા
પ્યારા પારસનાથ ... હો પ્યારા પારસનાથ.

પથ્થર જેવો પામર પ્રાણી, નહિ ઘડતર કે ઘાટ. (૨)
અંધારે અંધારે ભટકું, ના મળતી કોઈ વાટ. (૨)

ઘટ ઘટના જીવતર ઘડનારા, આંતર શત્રુને હરનારા
પ્યારા પારસનાથ ... હો પ્યારા પારસનાથ.

ભડભડતી ઓલ્યા જોગીની આગમાં નાગને બળતો દીઠો. (૨)
મૂંગા રે જીવને મૃત્યુ ટાણે મંત્ર સુણાવી દીધો. (૨)

ઝેર હલાહલ જીરવનારા, નયનોથી અમૃત વરસાવનારા
પ્યારા પારસનાથ ... હો પ્યારા પારસનાથ.

હું છું અનાથ, મારે થાવું સનાથ,
મને દેજો રે સાથ હો ત્રિભુવનના નાથ,
ભવ અટવીમાં ભૂલો પડ્યો છું, ઝાલજો મારો હાથ. (૨)

ભૂલ્યાને મારગ દેખાડનારા, ડૂબેલાને ઉગારનારા
પ્યારા પારસનાથ ... પ્રભુ ! પ્યારા પારસનાથ.

पथ्थरने पारस करनारा

पथ्थरने पारस करनारा, कथीरने कांचन करनारा

प्यारा पारसनाथ ... हो प्यारा पारसनाथ.

जीवननी ज्योति धरनारा, अंतरनुं तिमिर हरनारा

प्यारा पारसनाथ ... हो प्यारा पारसनाथ.

पथ्थर जेवो पामर प्राणी, नहि घडतर के घाट. (२)

अंधारे अंधारे भटकुं, ना मळती कोई वाट. (२)

घट घटना जीवतर घडनारा, आंतर शत्रुने हरनारा

प्यारा पारसनाथ ... हो प्यारा पारसनाथ.

भडभडती ओल्या जोगीनी आगमां नागने बळतो दीठो. (२)

मूंगा रे जीवने मृत्यु टाणे मंत्र सुणावी दीधो. (२)

झेर हलाहल जीरवनारा, नयनोथी अमृत वरसावनारा प्यारा

पारसनाथ ... हो प्यारा पारसनाथ.

हुं छुं अनाथ, मारे थावुं सनाथ,

मने देजो रे साथ हो त्रिभुवनना नाथ ,

भव अटवीमां भूलो पड्यो छुं, झालजो मारो हाथ. (२)

भूल्याने मारग देखाडनारा, डूबेलानें उगारनारा

प्यारा पारसनाथ ... प्रभु ! प्यारा पारसनाथ.

paththaranē pārasa karanārā

paththaranē pārasa karanārā, kathīranē kāñcana karanārā

pyārā pārasanātha ... hō pyārā pārasanātha.

jīvananī jyōti dharanārā ,aṃtaranuṃ timira haranārā

pyārā pārasanātha ... hō pyārā pārasanātha.

paththara jēvō pāmara prāṇī, nahi ghaḍatara kē ghāṭa. (2)

aṃdhārē aṃdhārē bhaṭakuṃ, nā maḷatī kōī vāṭa. (2)

ghaṭa ghaṭanā jīvatara ghaḍanārā, āṃtara śatrunē haranārā

pyārā pārasanātha ... hō pyārā pārasanātha.

bhaḍabhaḍatī ōlyā jōgīnī āgamāṃ nāganē baḷatō dīṭhō. (2)

mūṅgā rē jīvanē mṛtyu ṭāṇē mantra suṇāvī dīdhō. (2)

jhēra halāhala jīravanārā, nayanōthī amṛta varasāvanārā

pyārā pārasanātha ... hō pyārā pārasanātha.

huṃ chuṃ anātha, mārē thāvuṃ sanātha,

manē dējō rē sātha hō tribhuvananā nātha ,

bhava aṭavimāṃ bhūlō paḍyō chuṃ, jhālajō mārō hātha. (2)

bhūlyānē māraga dēkhāḍanārā, ḍūbēlānē ugāranārā

pyārā pārasanātha ... prabhu !pyārā pārasanātha.

❑

હે શંખેશ્વરના વાસી

(રાગ : મિશ્ર શિવરંજની)

હે શંખેશ્વરના વાસી, તારી ભક્તિ સાચી જાણી,
પથ્થરને પણ કરતી પાણી, એવી તારી વાણી;
તારી ભક્તિ સાચી જાણી ... હે શંખેશ્વરના વાસી...

આ સંસારે સૌને ગમતું, એક જ નામ છે તારું,
તુજ ભક્તોને લાગે એ તો, પ્રાણ થકી પણ પ્યારું,
તુજ ભક્તિનાં ગીતો ગાતાં, કરતાં ભક્તિ લ્હાણી;
તારી ભક્તિ સાચી જાણી ...હે શંખેશ્વરના વાસી...

પાપી તારા ચરણે આવી, ને પાવન થઈ જાવે,
કરુણાસિંધુ, પાર્શ્વપ્રભુજી, દુનિયા તુજ ગુણ ગાવે,
હે જિનવર, આ કાયા તારી, ભક્તિમાં રંગાણી...
તારી ભક્તિ સાચી જાણી ... હે શંખેશ્વરના વાસી...

તુજ ભક્તિની મસ્તીમાં હું, મસ્ત બનીને ગાઉં,
તુજ ચરણોમાં શિર ઝુકાવી, ભક્તિ જ્યોત જલાવું,
આ પામરને પ્રભુ ! તારાથી, પ્રીતિ તો બંધાણી,
તારી ભક્તિ સાચી જાણી ...હે શંખેશ્વરના વાસી...

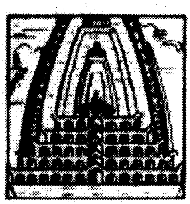

हे शंखेश्वरना वासी

(राग : मिश्र शिवरंजनी)

हे शंखेश्वरना वासी, तारी भक्ति साची जाणी,
पथ्थरने पण करती पाणी, एवी तारी वाणी;
तारी भक्ति साची जाणी ... हे शंखेश्वरना वासी...

आ संसारे सौने गमतुं, एक ज नाम छे तारुं,
तुज भक्तोने लागे ए तो, प्राण थकी पण प्यारुं,
तुज भक्तिनां गीतो गातां, करतां भक्ति ल्हाणी
तारी भक्ति साची जाणी ...हे शंखेश्वरना वासी...

पापी तारा चरणे आवी, ने पावन थई जावे,
करुणासिंधु, पार्श्वप्रभुजी, दुनिया तुज गुण गावे,
हे जिनवर, आ काया तारी, भक्तिमां रंगाणी ...
तारी भक्ति साची जाणी ...हे शंखेश्वरना वासी...

तुज भक्तिनी मस्तीमां हुं, मस्त बनीने गाउं,
तुज चरणोमां शिर झुकावी, भक्ति ज्योत जलावुं,
आ पामरने प्रभु ! ताराथी, प्रीति तो बंधाणी,
तारी भक्ति साची जाणी ... हे शंखेश्वरना वासी...

hē śaṅkhēśvaranā vāsī

(rāga : miśra śivarañjanī)

hē śaṅkhēśvaranā vāsī, tārī bhakti sācī jāṇī,
paththaranē paṇa karatī pāṇī, ēvī tārī vāṇī;
tārī bhakti sācī jāṇī ... hē śaṅkhēśvaranā vāsī...

ā saṃsārē saunē gamatuṃ, ēka ja nāma chē tāruṃ,
tuja bhaktōnē lāgē ē tō, prāṇa thakī pṇa pyāruṃ,
tuja bhaktināṃ gītō gātāṃ, karatāṃ bhakti lhāṇī
tārī bhakti sācī jāṇī ... hē śaṅkhēśvaranā vāsī...

pāpī tārā caraṇē āvī, nē pāvana thaī jāvē,
karuṇāsindhu, pārśvaprabhujī, duniyā tuja guṇa gāvē,
hē jinavara, ā kāyā tārī, bhaktimāṃ raṅgāṇī...
tārī bhakti sācī jāṇī ...hē śaṅkhēśvaranā vāsī...

tuja bhaktinī mastīmāṃ huṃ, masta banīnē gāuṃ,
tuja caraṇōmāṃ śira jhukāvī, bhakti jyōta jalāvuṃ,
ā pāmaranē prabhu ! tārāthī, prīti tō bandhāṇī,
tārī bhakti sācī jāṇī ... hē śaṅkhēśvaranā vāsī....

❑

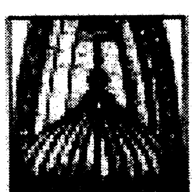

પાર્શ્વપ્રભુનું સ્તવન

એક હતી અજવાળી પૂનમ ને, બીજી રાતડી કાળી;
પારસનાથને એવા મળ્યા, ધરણેન્દ્ર અને મેઘમાળી.
ઉપકારી ઉપકાર ભૂલે ના, વેરી ભૂલે ન વેર;
એક ધરે અમૃતની પ્યાલી, બીજો હળાહળ ઝેર...
એક ભાવથી ભક્તિ કરે ને, (૨) બીજો રહે જીવ બાળી.
...પારસનાથને...

એક દિવસ વટવૃક્ષની નીચે પાર્શ્વપ્રભુ ધરે ધ્યાન;
ભાન ભૂલી મેઘમાળી લાવે આંધી ને તોફાન...
પરભવનો ઉપકાર વિચારી, (૨) નાગ રહ્યો ફેણ ઢાળી.
...પારસનાથને...

સમતા સાગર પાર્શ્વપ્રભુને, નહીં માન-અપમાન;
હોય મિત્ર કે શત્રુ ભલેને, એને સર્વ સમાન;
સમદષ્ટિથી બેઉ જણાને, (૨) રહેતા નાથ નિહાળી.
... પારસનાથને...

पार्श्वप्रभुनुं स्तवन

एक हती अजवाळी पूनम ने, बीजी रातडी काळी;
पारसनाथने एवा मळया, धरणेन्द्र अने मेघमाळी.
उपकारी उपकार भूले ना, वेरी भूले न वेर;
एक धरे अमृतनी प्याली, बीजो हळाहळ झेर ...
एक भावथी भक्ति करे ने (२) बीजो रहे जीव बाळी.
...पारसनाथने...

एक दिवस वटवृक्षनी नीचे पार्श्वप्रभु धरे ध्यान;
भान भूली मेघमाळी लावे आंधी ने तोफान...
परभवनो उपकार विचारी (२) नाग रह्यो फेण ढाळी.
...पारसनाथने...

समता सागर पार्श्वप्रभुने, नहीं मान-अपमान;
होय मित्र के शत्रु भलेने, एने सर्व समान...
समदृष्टिथी बेउ जणाने (२) रहेता नाथ निहाळी.
...पारसनाथने...

pārśvaprabhunuṃ stavana

ēka hatī ajavāḷī pūnama nē, bījī rātaḍī kāḷī;
pārasanāthanē ēvā maḷyā, dharaṇēndra anē mēghamāḷī.
upakārī upakāra bhūlē nā, vērī bhūlē na vēra;
ēka dharē amṛtanī pyālī, bījō haḷāhaḷa jhēra...
ēka bhāvathī bhakti karē nē (2)
bījō rahē jīva bāḷī. ...pārasanāthanē

ēka divasa vaṭavṛkṣanī nīcē pārśvaprabhu dharē dhyāna
bhāna bhūlī mēghamāḷī lāvē āṃdhī nē tōphāna...
parabhavanō upakāra vicārī (2)
nāga rahyō phēṇa ḍhāḷī ...pārasanāthanē.

samatā sāgara pārśvaprabhunē, nahīṃ māna apamāna
hōya mitra kē śatru bhalēnē, ēnē sarva samāna

samadrṣṭithī bēu jaṇānē (2)

rahētā nātha nihāḷī ... pārasanāthanē.

શ્રાવકના એકવીસ ગુણો

૧. ગંભીર	:	ઉદાર અને વિશાળ હૈયું
૨. રૂપ	:	સ્વસ્થ, સ્ફૂર્તિલું અને નિરોગી સ્વસ્થ શરીર
૩. સૌમ્ય	:	શાંત અને પ્રસન્ન સ્વભાવ
૪. લોકપ્રિય	:	સમાજમાં આદરણીય અને શ્રદ્ધેય સ્થાન
૫. અક્રૂર	:	દયાળુ
૬. ભીરુ	:	પાપથી ડરનાર
૭. અશક	:	સાલસ અને નિખાલસ
૮. સુદાક્ષિણ્ય	:	પરગજુ
૯. લજ્જાળુ	:	મર્યાદાશીલ
૧૦. દયાળુ	:	દયા અને અનુકંપા રાખનાર
૧૧. મધ્યસ્થ	:	તટસ્થ
૧૨. ગુણાનુરાગી	:	બીજાના સદ્‌ગુણોનો પ્રશંસક
૧૩. સત્કથક	:	સત્ય, પ્રિય, હિત અને પરિમિત બોલનાર
૧૪. સુદીર્ઘદષ્ટિ	:	ભવિષ્યનો વિચાર કરીને પગલું ભરનાર
૧૫. સુપક્ષયુક્ત	:	હંમેશાં સત્યના પક્ષે રહેનાર
૧૬. વિશેષજ્ઞ	:	વસ્તુ અને પ્રસંગને અનેક દષ્ટિકોણથી સમજનાર અને મૂલવનાર
૧૭. વૃદ્ધાનુગ	:	સંત-સાધુઓ અને જ્ઞાનીજનોએ ચીંધેલા માર્ગે ચાલનાર
૧૮. વિનીત	:	વિનયી અને વિનમ્ર
૧૯. કૃતજ્ઞ	:	ઉપકારીના ઉપકારને યાદ રાખનાર
૨૦. પરહિતરત	:	સેવાપરાયણ, બીજાઓનું હિત કરનાર
૨૧. લબ્ધલક્ષ્ય	:	નક્કી કરેલા ધ્યેયને સિદ્ધ કરવા નિષ્ઠાવાન અને પ્રયત્નશીલ

અમી ભરેલી નજર્યું રાખો

અમી ભરેલી નજર્યું રાખો, મહાવીર શ્રી ભગવાન રે...(૨)
દર્શન આપો, દુઃખડાં કાપો, મહાવીર શ્રી ભગવાન રે.

ચરણકમળમાં શીશ નમાવું, વંદન કરું મહાવીર રે;
દયા કરીને ભક્તિ લેજો, મહાવીર શ્રી ભગવાન રે.
...અમી ભરેલી...

હું દુઃખિયારો તારે દ્વારે, આવી ઊભો મહાવીર રે;
આશિષ દેજો, ઉરમાં લેજો, મહાવીર શ્રી ભગવાન રે.
...અમી ભરેલી...

તારા ભરોસે જીવનનૈયા, હાંકી રહ્યો મહાવીર રે;
બની સુકાની પાર ઉતારો, મહાવીર શ્રી ભગવાન રે.
...અમી ભરેલી...

ભક્તો તમારા કરે વિનંતિ, સાંભળજો મહાવીર રે;
મુજ આંગણમાં વાસ તમારો, મહાવીર શ્રી ભગવાન રે.
...અમી ભરેલી...

अमी भरेली नजर्युं राखो

अमी भरेली नजर्युं राखो, महावीर श्री भगवान रे...(२)
दर्शन आपो, दुःखडां कापो, महावीर श्री भगवान रे.

चरणकमळमां शीश नमावुं, वंदन करुं महावीर रे;
दया करीने भक्ति लेजो, महावीर श्री भगवान रे.

...अमी भरेली...

हुं दुःखियारो तारे द्वारे, आवी ऊभो महावीर रे;
आशिष देजो, उरमां लेजो, महावीर श्री भगवान रे.

...अमी भरेली...

तारा भरोसे जीवननैया, हांकी रह्यो महावीर रे;
बनी सुकानी पार उतारो, महावीर श्री भगवान रे.

...अमी भरेली...

भक्तो तमारा करे विनंति, सांभळजो महावीर रे;
मुज आंगणमां वास तमारो, महावीर श्री भगवान रे.

...अमी भरेली...

amī bharēlī najaryuṃ rākhō

amī bharēlī najaryuṃ rākhō, mahāvīra śrī bhagavāna rē ... (2)
darśana āpō, duḥkhaḍāṃ kāpō, mahāvīra śrī bhagavāna rē.

caraṇakamaḷamāṃ śīśa namāvuṃ, vandana karuṃ mahāvīra rē;
dayā karīnē bhakti lējō, mahāvīra śrī bhagavāna rē.

...amī bharēlī...

huṃ duḥkhiyārō tārē dvārē, āvī ūbhō mahāvīra rē;

āśiṣa dējō, uramāṃ lējō, mahāvīra śrī bhagavāna rē.

...amī bharēlī...

tārā bharōsē jīvana naiyā, hāṅkī rahyō mahāvīra rē;

banī sukānī pāra utārō, mahāvīra śrī bhagavāna rē.

...amī bharēlī...

bhaktō tamārā karē vinanti, sāmbhaḷajō mahāvīra rē;

muja āṃgaṇamāṃ vāsa tamārō, mahāvīra śrī bhagavāna rē.

...amī bharēlī...

❑

શ્રી મહાવીર-વાણી

માણસને આ ચાર ઉત્તમ અંગો મળવાં ઘણાં મુશ્કેલ છે. એક તો મનુષ્યનો અવતાર, એમાં સારાં વચનોનું શ્રવણ, એમાં એ વચનો પર શ્રદ્ધા ને એ શ્રદ્ધાને એ શ્રદ્ધા મુજબ સંયમમાં પ્રવૃત્તિ કરવી.

- શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર

જેને જાતિનું અભિમાન નથી, રૂપનું અભિમાન નથી, લાભનું અભિમાન નથી, પંડિતાઈનું અભિમાન નથી; આમ સર્વ ગર્વ છોડીને જે ધર્મધ્યાનમાં રત રહે છે એ સાધુ છે.

- દશવૈકાલિક સૂત્ર

ઊંચા ઊંચા રે, દાદા ! તારા ડુંગરા

ઊંચા ઊંચા રે, દાદા ! તારા ડુંગરા રે લોલ,
ડુંગર ઉપર બોલે ઝીણા મોર, પૂજનમાં વહેલા આવજો રે લોલ.

પહેલો કાગળ રે, પાલીતાણા મોકલ્યો રે લોલ,
દેજો મારા આદિનાથને હાથ, પૂજનમાં વહેલા આવજો રે લોલ.

બીજો કાગળ રે, શંખેશ્વર મોકલ્યો રે લોલ,
દેજો મારા પારસનાથને હાથ, પૂજનમાં વહેલા આવજો રે લોલ.

ત્રીજો કાગળ રે, ગિરનાર મોકલ્યો રે લોલ,
દેજો મારા નેમજીને હાથ, પૂજનમાં વહેલા આવજો રે લોલ.

ચોથો કાગળ રે, પાવાપુરી મોકલ્યો રે લોલ,
દેજો મારા વીરજીને હાથ, પૂજનમાં વહેલા આવજો રે લોલ.

ऊंचा ऊंचा रे, दादा ! तारा डुंगरा

ऊंचा ऊंचा रे, दादा ! तारा डुंगरा रे लोल,
डुंगर उपर बोले झीणा मोर, पूजनमां वहेला आवजो रे लोल.

पहेलो कागळ रे, पालीताणा मोकल्यो रे लोल,
देजो मारा आदिनाथने हाथ, पूजनमां वहेला आवजो रे लोल.

बीजो कागळ रे, शंखेश्वर मोकल्यो रे लोल,
देजो मारा पारसनाथने हाथ, पूजनमां वहेला आवजो रे लोल.

त्रीजो कागळ रे, गिरनार मोकल्यो रे लोल,

देजो मारा नेमजीने हाथ, पूजनमां वहेला आवजो रे लोल.

चोथो कागळ रे, पावापुरी मोकल्यो रे लोल,

देजो मारा वीरजीने हाथ, पूजनमां वहेला आवजो रे लोल.

ūṃcā ūṃcā rē, dādā ! tārā ḍuṅgarā

ūṃcā ūṃcarē, dādā tārā ḍuṅgarā rē lōla,

ḍuṅgara upara bōlē jhīṇā mōra, pūjanamāṃ vahēlā āvajō rē lōla.

pahēlō kāgaḷa rē, pālītāṇā mōkalyō rē lōla,

dējō mārā ādināthanē hātha, pūjanamāṃ vahēlā āvajō rē lōla.

bījō kāgaḷa rē, śaṅkhēśvara mōkalyō rē lōla,

dējō mārā pārasanāthanē hātha, pūjanamāṃ vahēlā āvajō rē lōla.

trījō kāgaḷa rē, giranāra mōkalyō rē lōla,

dējō mārā nēmajīnē hātha, pūjanamāṃ vahēlā āvajō rē lōla.

cōthō kāgaḷa rē, pāvāpurī mōkalyō rē lōla,

dējō mārā vīrajīnē hātha, pūjanamāṃ vahēlā āvajō rē lōla.

❐

ચંદનબાળા-વિનંતિ

પુણ્યમયી સતીઓ થકી, ઉજ્જ્વલ છે ઇતિહાસ,
ચંદનબાળા સાધવી, ચંદન સમ સુવાસ...
રાજકુમારી એ હતી, વૈભવનો નહીં પાર,
તો'યે આ સંસારનો, મોહ ન એને લગાર...

કર્મબળે બહુ દુઃખ સહ્યાં, પલટી ગઈ ઘટમાળ,
રઝળી રાજકુમારિકા, ક્રૂર થયો રે કાળ...
બાકુળા વહોરાવવા, બેઠી ઉંબર માંહ્ય,
વિનવે કોઈ અતિથિને, આવો આંગણ માંહ્ય...

આવો આવો દેવ ! મારાં સૂનાં સૂનાં દ્વાર, મારાં આંગણાં સૂનાં,
રોતી રોતી ચંદનબાળા વિનવે છે આજ, મારાં આંગણાં સૂનાં.

માથે મૂંડી, પગમાં બેડી, આંખે અશ્રુધાર,
ઉપવાસી ત્રણ ત્રણ દિનની, મુખથી ગણતી નવકાર ...મારા...

બાકુળાનાં ભોજન મળિયાં, પણ નહીં મનડું માને,
કોઈ અતિથિને ભોજન દઈને, પછી જ ખાવું મારે ...મારા...

કૌશાંબી નગરીની માહીં, યોગી એક વિચરતા,
પાંચ માસ ને પચીસ દિનથી, ભિક્ષા કાજે ફરતા ...મારા...

દ્વાર દ્વારથી એ ભિક્ષા વિણ, શીદને પાછા ફરતા ?
કોણ હશે એ મહાતપસ્વી, કેવો નિશ્ચય કરતા ? ...મારા...

બાળા ભોજન દે છે, ત્યાં તો યોગી પાછા ફરિયા
અહો પ્રભુ ! શું ઓછું આવ્યું ! દડદડ આંસુ પડિયાં ... મારા...

અભિગ્રહ પૂરણ જાણી પ્રભુજી, નિજ કર-પાત્ર ધરાવે,
ચંદનબાળા ભાવ ધરીને, બાકુળા વહોરાવે ...મારા...

આંસુડાં દીઠાં કે તુરત જ બાકુળા વહોર્યા,
તે જ ક્ષણે ચમકાર થયો, ને તૂટી પગની બેડી;
માથે સુંદર વાળ થયા ને વરસી સુખની હેલી ... મારા...
આવો આવો વીર ! હું છું ક્યારની અધીર ... મારાં આંગણાં સૂનાં.

चंदनबाळा-विनंति

पुण्यमयी सतीओ थकी, उज्ज्वल छे इतिहास,
चंदनबाळा साधवी, चंदन सम सुवास...
राजकुमारी ए हतीं, वैभवनो नहीं पार,
तो'ये आ संसारनो, मोह न एने लगार ...

कर्मबळे बहु दुःख सह्यां, पलटी गई घटमाळ,
रझळी राजकुमारिका, क्रूर थयो रे काळ...
बाकुळा वहोराववा, बेठी उंबर मांह्य,
विनवे कोई अतिथिने, आवो आंगण मांह्य ...

आवो आवो देव ! मारां सूनां सूनां द्वार, मारां आंगणां सूनां,
रोती रोती चंदनबाळा, विनवे छे आज, मारां आंगणां सूनां.

माथे मूंडी, पगमां बेडी, आंखे अश्रुधार,
उपवासी त्रण त्रण दिननी, मुखथी गणती नवकार ...मारा ...

बाकुळानां भोजन मळियां, पण नहीं मनडुं माने,
कोई अतिथिने भोजन दइने, पछी ज खावुं मारे ...मारा ...

कौशांबी नगरीनी माहीं, योगी एक विचरता,
पांच मास ने पचीस दिनथी, भिक्षा काजे फरता ... मारा ...

द्वार द्वारथी ए भिक्षा विण, शीदने पाछा फरता ?
कोण हशे ए महातपस्वी, केवो निश्चय करता ? ...मारा ...

बाळा भोजन दे छे, त्यां तो योगी पाछा फरिया
अहो प्रभु ! शुं ओछुं आव्युं ! दडदड आंसु पडियां ... मारा ...

अभिग्रह पूरण जाणी प्रभुजी, निज कर-पात्र धरावे,
चंदनबाळा भाव धरीने, बाकुळा वहोरावे ...मारा ...

आंसुडां दीठां के तुरत ज बाकुळा वहोर्या,
ते ज क्षणे चमकार थयो, ने तूटी पगनी बेडी;
माथे सुंदर वाळ थया ने वरसी सुखनी हेली ... मारा ...

आवो आवो वीर ! हुं छुं क्यारनी अधीर ... मारां आंगणां सूनां.

candanabāḷā-vinanti

puṇyamayī satīō thakī, ujjvala chē itihāsa,

candanabāḷā sādhavī, candana sama suvāsa...

rājakumārī ē hatī, vaibhavanō nahīṃ pāra,

tō'yē ā saṃsāranō, mōha na ēnē lagāra...

karmabaḷē bahu duḥkha sahyāṃ, palaṭī gaī ghaṭamāḷa,

rajhaḷī rājakumārikā, krūra thayō rē kāḷa...

bākuḷā vahōrāvavā, bēṭhī uṃbara māṃhya,

vinavē kōī atithinē, āvō āṃgaṇa māṃhya...

āvō āvō dēva ! mārāṃ sūnāṃ sūnāṃ dvāra, mārāṃ āṃgaṇāṃsūnāṃ,

rōtī rōtī candanabāḷā vinavē chē āja, mārāṃ āṃgaṇāṃ sūnāṃ.

māthē mūṇḍī, pagamāṃ bēḍī, āṃkhē aśrudhāra,

upavāsī traṇa traṇa dinanī, mukhathī gaṇatī navakāra ...mārā...

bākuḷānāṃ bhōjana maḷiyāṃ, paṇa nahīṃ manaḍuṃ mānē,

kōī atithinē bhōjana daīnē, pachī ja khāvuṃ mārē ...mārā...

kauśāmbī nagarīnī māhīṃ, yōgī ēka vicaratā,

pāñca māsa nē pacīsa dinathī, bhikṣā kājē pharatā ... mārā...

dvāra dvārathī ē bhikṣā viṇa, śīdanē pāchā pharatā,

kōṇa haśē ē mahātapasvī, kēvō niścaya karatā? ...mārā...

bāḷā bhōjana dē chē, tyāṃ tō yōgī pāchā phariyā

ahō prabhu ! śuṃ ōchuṃ āvyuṃ! daḍadaḍa āṃsu paḍiyā ... mārā...

abhigraha pūraṇa jāṇī prabhujī, nija kara-pātra dharāvē,
candanabāḷā bhāva dharīnē, bākuḷā vahōrāvē ...mārā...

āṃsuḍāṃ dīṭhāṃ kē turata ja bākuḷā vahōryā,
tē ja kṣaṇē camakāra thayō, nē tūṭī paganī bēḍī;
māthē sundara vāḷa thayā nē varasī sukhanī hēlī ... mārā...

āvō āvō vīra ! huṃ chuṃ kyāranī adhīra... mārāṃ āṃgaṇāṃ sūnāṃ.

❑

Teachings of Mahavir

If knowingly of unknowingly an irreligious act is committed. One should immediately withdraw one's self from it and should ensure that such an act is not committed again

★

Religion is supremely quspicious. Non viloence, self-control and penance are its essentials. Even the gods bow down to him whose mind is always engaged in practising religion.

★

Anger destroys love; ego destroys modesty, deceit destroys friendship and greed destroys everything

ટીલડી રે...

ટીલડી રે મારા પ્રભુજીને શોભતી,
કેવી મેં તો ટીલડી ઘડાવી ...ઓ પ્રભુજી ! મારા...

ટીલડી ઘડાવવા હું તો સોની ઘેર ગ્યો'તો,
સોનીડાએ ઘાટ રૂડા ઘડિયા ...ઓ પ્રભુજી ! મારા...

ટીલડી ઘડાવવા હું તો ઝવેરી ઘેર ગ્યો'તો,
ઝવેરીએ હીરા-મોતી જડિયાં ...ઓ પ્રભુજી ! મારા...

એવી રે ટીલડી હું તો શંખેશ્વર લાવ્યો,
શંખેશ્વરા પાર્શ્વને ચઢાવી ...ઓ પ્રભુજી ! મારા...

દાદા ! તારી ટીલડીએ સૌનાં મન મોહ્યાં,
ભક્ત તણાં અંતરિયાં ખોલ્યાં ... ઓ પ્રભુજી ! મારા...

टीलडी रे...

टीलडी रे मारा प्रभुजीने शोभती,
केवी में तो टीलडी घडावी ...ओ प्रभुजी ! मारा ...

टीलडी घडाववा हुं तो सोनी घेर ग्यो'तो,
सोनीडाए घाट रू डा घडिया ...ओ प्रभुजी ! मारा ...

टीलडी घडाववा हुं तो झवेरी घेर ग्यो'तो,
झवेरीए हीरा-मोती जडियां ...ओ प्रभुजी ! मारा ...

एवी रे टीलडी हुं तो शंखेश्वर लाव्यो,

शंखेश्वरा पार्श्वने चढावी ...ओ प्रभुजी ! मारा ...

दादा ! तारी टीलडीए सौनां मन मोह्यां,

भक्त तणा अंतरिया खोल्यां ...ओ प्रभुजी ! मारा ...

ṭīlaḍī rē...

ṭīlaḍī rē mārā prabhujīnē śōbhatī,

kēvī mēṃ tō ṭīlaḍī ghaḍāvī ...ō prabhujī ! mārā...

ṭīlaḍī ghaḍāvavā huṃ tō sōnī ghēra gyō'tō,

sōnīḍāē ghāṭa rūḍā ghaḍiyā ...ō prabhujī ! mārā...

ṭīlaḍī ghaḍāvavā huṃ tō jhavērī ghēra gyō'tō,

jhavērīē hīrā-mōtī jaḍiyāṃ ...ō prabhujī ! mārā...

ēvī rē ṭīlaḍī huṃ tō śaṅkhēśvara lāvyō,

śaṅkhēśvarā pārśvanē caḍhāvī ...ō prabhujī ! mārā...

dādā ! tārī ṭīlaḍīē saunāṃ mana mōhyāṃ,

bhakta taṇāṃ aṃtariyā khōlyāṃ ... ō prabhujī ! mārā...

❑

ભક્તિમાં ભીંજાણાં રે...

એ... ગાન તમારાં ગાતાં ગાતાં, અમે સમયનું ભાન ભૂલ્યાં,
એ...ખાવું ભૂલ્યાં, પીવું ભૂલ્યાં, ઊંઘ અને આરામ ભૂલ્યાં;
એ... રાગ ભૂલ્યાં, ને દ્વેષ ભૂલ્યાં, વળી પાપ તણો વ્યાપાર ભૂલ્યાં.

એવા એકાકાર બન્યા કે સળગેલો સંસાર ભૂલ્યાં,
ભક્તિમાં ભીંજાણાં રે, પ્રભુજી ! અમે ભક્તિમાં ભીંજાણાં.

આધિ ને વ્યાધિ બધી ટળી ગઈ ઉપાધિ,
એ... જ્યારે કીર્તનના રંગમાં રંગાયાં રે. .. પ્રભુજી !

બેસૂરાં કામ બધાં મેલ્યાં રે વેગળાં;
એ... જ્યારે તંબૂરાના સૂર સંભળાણા રે. ... પ્રભુજી !

મનના માંકડા આવ્યા અંકુશમાં
એ... જ્યારે મંજીરાંના નાદ સંભળાણા રે. ... પ્રભુજી !

ચિંતાના ઘોડલા ભાગ્યા ભડકતા,
એ... જ્યારે તબલાના બોલ સંભળાણા રે. .. પ્રભુજી !

શાંતિના સાગરે દીધી રે ડૂબકી,
એ... જ્યારે મીઠાં ભજન સંભળાણા રે. .. પ્રભુજી !

હૈયાનાં હોડલાં માંડ્યાં હિલોળવાં;
એ... જ્યારે ભાવોનાં નીર ઊભરાણાં રે. ... પ્રભુજી !

કર્મોના પોપડા માંડ્યા ઊખડવા,
એ... જ્યારે મસ્તીનાં પૂર છલકાણાં રે. ... પ્રભુજી !

भक्तिमां भींजाणां रे...

ए... गान तमारां गातां गातां, अमे समयनुं भान भूल्यां,
ए...खावुं भूल्यां, पीवुं भूल्यां, ऊंघ अने आराम भूल्यां;
ए... राग भूल्यां, ने द्वेष भूल्यां, वळी पाप तणो व्यापार भूल्यां.

एवा एकाकार बन्या के सळगेलो संसार भूल्यां,
भक्तिमां भींजाणां रे, प्रभुजी ! अमे भक्तिमां भींजाणां.

आधि ने व्याधि बधी टळी गई उपाधि,
ए... ज्यारे कीर्तनना रंगमां रंगाया रे. ...प्रभुजी !

बेसूरां काम बधां मेल्यां रे वेगळां;
ए... ज्यारे तंबूराना सूर संभळाणा रे. ... प्रभुजी !

मनना मांकडा आव्या अंकुशमां;
ए... ज्यारे मंजीरांना नाद संभळाणा रे. ... प्रभुजी !

चिंताना घोडला भाग्या भडकता,
ए... ज्यारे तबलाना बोल संभळाणा रे. ... प्रभुजी !

शांतिना सागरे दीधी रे डूबकी,
ए... ज्यारे मीठां भजन संभळाणां रे. ...प्रभुजी !

हैयानां होडलां मांड्यां हिलोळवां
ए... ज्यारे भावोनां नीर ऊभराणां रे. ... प्रभुजी !

कर्मोना पोपडा मांड्या ऊखडवा,
ए... ज्यारे मस्तीनां पूर छलकाणां रे. ... प्रभुजी !

bhaktimāṃ bhīñjāṇāṃ rē...

ē... gāna tamārāṃ gātāṃ gātāṃ, amē samayanuṃ bhāna bhūlyāṃ,

ē...khāvuṃ bhūlyāṃ, pīvuṃ bhūlyāṃ, ūṃgha anē ārāma bhūlyāṃ;

ē... rāga bhūlyāṃ, nē dvēṣa bhūlyāṃ, vaḷī pāpa taṇō vyāpāra bhūlyāṃ

ēvā ēkākāra banyā kē saḷagēlō saṃsāra bhūlyāṃ,

bhaktimāṃ bhīñjāṇāṃ rē, prabhujī ! amē bhaktimāṃ bhīñjāṇāṃ.

ādhi nē vyādhi badhī taḷī gaī upādhi,

ē... jyārē kīrtananā raṅgamāṃ raṅgāyāṃ rē ... prabhujī !

bēsūrāṃ kāma badhāṃ mēlyāṃ rē vēgaḷāṃ;

ē... jyārē tambūrānā sūra sambhaḷāṇā rē ... prabhujī !

mananā māṅkaḍā āvyā aṃkuśamāṃ

ē... jyārē mañjīrānā nāda sambhaḷāṇā rē ... prabhujī !

cintānā ghōḍalā bhāgyā bhaḍakatā,

ē... jyārē tabalānā bōla sambhaḷāṇā rē ... prabhujī !

śāntinā sāgarē dīdhī rē ḍūbakī,

ē... jyārē mīṭhāṃ bhajana sambhaḷāṇāṃ rē ... prabhujī !

haiyānāṃ hōḍalāṃ māṇḍyāṃ hilōlavāṃ;

ē... jyārē bhāvōnāṃ nīra ūbharāṇāṃ rē ... prabhujī !

karmōnā pōpaḍā māṇḍyā ūkhaḍavā,

ē... jyārē mastīnā pūra chalakāṇāṃ rē ... prabhujī !

❐

ધૂન

(રાગ : જ્યોતસે જ્યોત બઢાતે ચલો)

જયવીર જયવીર ગાતે ચલો,
વીરકી ધૂન મચાતે ચલો... (૨)

કામ, ક્રોધ, મદ, મોહ જલાયા,
રાગ, દ્વેષ, અરિ દૂર પલાયા;
જિનવર ધ્યાન લગાતે ચલો ... વીરકી ધૂન...

જંગલ મંગલ કરકે દિખાયા,
ચંડકૌશિક ભવભ્રમણ મિટાયા;
સમતા સરિતા બહાતે ચલો ... વીરકી ધૂન...

સમ્યગ્ દર્શન જ્ઞાન બતાયા,
તપ ચારિત્ર્યસે મોક્ષ બસાયા;
જ્ઞાન-સુધા બરસાતે ચલો ...વીરકી ધૂન...

તપ,જપ, ધ્યાનકા યોગ લગાયા,
પાપ, પુણ્ય કર્મોંકો ખપાયા;
કેવલ જ્યોત જલાતે ચલો ...વીરકી ધૂન...

આપ અનંત ઉપકારી હમારે,
ભવોભવ હોવે દાસ તુમ્હારે;
ભક્તિકી ધૂન મચાતે ચલો ...વીરકી ધૂન...

धून

(राग : ज्योतसे ज्योत बढाते चलो)

जयवीर जयवीर गाते चलो,
वीरकी धून मचाते चलो... (२)

काम, क्रोध, मद, मोह जलाया,
राग, द्वेष, अरि दूर पलाया
जिनवर ध्यान लगाते चलो ...वीरकी धून...

जंगल मंगल करके दिखाया,
चंडकौशिक भवभ्रमण मिटाया;
समता सरिता बहाते चलो ... वीरकी धून...

सम्यग् दर्शन ज्ञान बताया,
तप चारित्र्य से मोक्ष बसाया;
ज्ञान-सुधा बरसाते चलो ...वीरकी धून...

तप, जप, ध्यानका योग लगाया,
पाप, पुण्य कर्मोंको खपाया;
केवल ज्योत जळाते चलो ...वीरकी धून...

आप अनंत उपकारी हमारे,
भवोभव होवे दास तुम्हारे;
भक्तिकी धून मचाते चलो ...वीरकी धून...

dhūna

(rāga : jyōtasē jyōta baḍhātē calō)

jayavīra jayavīra gātē calō,

vīrakī dhūna macātē calō ... (2)

kāma, krōdha, mada, mōha jalāyā;

rāga, dvēṣa, ari dūra palāyā;

jīnavara dhyāna lagātē calō ... vīrakī dhūna...

jaṅgala maṅgala karakē dikhāyā,

caṇḍa kauśika bhavabhramaṇa miṭāyā;

samatā saritā bahātē calō ... vīrakī dhūna...

samyag darśana jñāna batāayā

tapa cāritryasē mokśa basāyā;

jñān-sudhā barasātē calō ...vīrakī dhūna...

tapa, japa, dhyānkā yōga lagāyā,

pāpa, puñya karmōṃkō khapāyā;

kevala jyota jalātē calō ...vīrakī dhūna...

āpa anaṃta upakārī hamārē,

bhavōbhava hōvē dāsa tumhārē;

bhaktikī dhūn macāte calo ...vīrakī dhūna...

❐

અવધૂ ક્યા માંગૂં ગુનહીના

અવધૂ ! ક્યા માંગૂં ગુનહીના, વે ગુનગનન પ્રવીના ...અવધૂ !

ગાય ન જાનું બજાય ન જાનું, ન જાનું સુરભેવા;
રીઝ ન જાનું, રિઝાય ન જાનું, ન જાનું પદસેવા ...અવધૂ ! (૧)

વેદ ન જાનું કિતાબ ન જાનું, જાનું ન લક્ષણ છંદા;
તરકવાદ વિવાદ ન જાનું, ન જાનું કવિ ફંદા ...અવધૂ ! (૨)

જાપ ન જાનું જુવાબ ન જાનું, ન જાનું કથવાતા;
ભાવ ન જાનું ભગતિ ન જાનું, જાનું ન સીરા તાતા ...અવધૂ ! (૩)

જ્ઞાન ન જાનું વિગ્યાન ન જાનું, ન જાનું ભજનામા (પદનામા);
આનંદઘન પ્રભુકે ઘર દ્વારે, રટન કરું ગુણધામા ...અવધૂ ! (૪)

अवधू ! क्या मांगूं गुनहीना

अवधू ! क्या मांगूं गुनहीना, वे गुनगनन प्रवीना ... अवधू !

गाय न जानुं बजाय न जानुं, न जानुं सुरभेवा;
रीझ न जानुं, रिझाय न जानुं, न जानुं पदसेवा ... अवधू ! (१)

वेद न जानुं किताब न जानुं, जानुं न लक्षण छंदा;
तरकवाद विवाद न जानुं, न जानुं कवि फंदा ... अवधू ! (२)

जाप न जानुं जुवाब न जानुं, न जानुं कथवाता;
भाव न जानुं भगती न जानुं, जानुं न सीरा ताता ... अवधू ! (३)

ग्यान न जानुं विग्यान न जानुं, न जानुं भजनामा (पदनामा);
आनंदघन प्रभुके घरद्वारे, रटन करुं गुणधामा ... अवधू ! (४)

avadhū ! kyā māṃgūṃ gunahīnā

avadhū ! kyā māṃgūṃ gunahīnā, vē gunaganana pravīnā ... avadhū !

gāya na jānuṃ bajāya na jānuṃ, na jānuṃ surabhēvā;
rījha na jānuṃ, rijhāya na jānuṃ, na jānuṃ padasēvā ... avadhū ! (1)

vēda na jānuṃ kitāba na jānuṃ, jānuṃ na lakṣaṇa chandā;
tarakavāda vivāda na jānuṃ, na jānuṃ kavi phandā ... avadhū ! (2)

jāpa na jānuṃ juvāba na jānuṃ, na januṃ kathavātā;
bhāva na jānuṃ bhagatī na jāṇuṃ, jānuṃ na sīrā tātā ... avadhū ! (3)

gyāna na jānuṃ vigyāna na jānuṃ, na jānuṃ bhajanāmā (padanāmā);
ānandaghana prabhukē ghara dvārē, raṭana karuṃ guṇadhāmā
... avadhū ! (4)

❐

અબ હમ અમર ભયે, ન મરેંગે

અબ હમ અમર ભયે, ન મરેંગે; ...અબ૦
યા કારન મિથ્યાત દીયો તજ, ક્યું કર દેહ ધરેંગે? ...અબ૦ ૧

રાગ દોષ જગબંધ કરત હૈ, ઈનકો નાશ કરેંગે;
મર્યો અનંત કાલતેં પ્રાની, સો હમ કાલ હરેંગે ... અબ૦ ૨

દેહ નિવાસી હું અવિનાશી, અપની ગતિ પકરેંગે;
નાસી જાસી હમ થિર વાસી, ચોખે વ્હૈ નિખરેંગે ...અબ૦ ૩

મર્યો અનંતવાર બિનસમજ્યો, અબ સુખ દુઃખ વિસરેંગે;
આનંદઘન નિપટ નિકટ અક્ષર દો, નહીં સમરે સો મરેંગે...અબ૦૪

अब हम अमर भये, न मरेंगे

अब हम अमर भये, न मरेंगे; ... अब०
या कारन मिथ्यात दीयो तज, क्यूं कर देह धरेंगे ? ... अब० १

राग दोष जगबंध करत है, इनको नाश करेंगे;
मर्यो अनंत कालतें प्रानी, सो हम काल हरेंगे ... अब० २

देह निवासी हुं अविनाशी, अपनी गति पकरेंगे;
नासी जासी हम थिर वासी, चोखे व्है निखरेंगे ... अब० ३

मर्यो अनंतवार बिनसमज्यो, अब सुख दुःख विसरेंगे;
आनंदघन निपट निकट अधिर दो, नहीं समरे सो मरेंगे ...अब० ४

aba hama amara bhayē, na marēṅgē

aba hama amara bhayē, na marēṅgē; ... aba.

yā kārana mithyāta dīyō taja, kyūṃ kara dēha dharēṅgē?... aba.1

rāga dōṣa jagabandha karata hai, inakō nāśa karēṅgē;

maryō ananta kālatēṃ prānī, sō hama kāla harēṅgē ... aba.2

dēha nivāsī huṃ avināśī, apanī gati pakarēṅgē;

nāsī jāsī hama thira vāsī, cōkhē vhai nikharēṅgē ... aba. 3

maryō anantavāra binasamajyō, aba sukha duḥkha visarēṅgē;

ānandaghana nipaṭa nikaṭa akṣara dō, nahīṃ samarē sō marēṅgē

... aba. 4

❒

માથું મુંડાવવા માત્રથી કોઈ શ્રમણ બની શકતો નથી. ૐ નો જાપ કરવાથી કોઈ બ્રાહ્મણ બની શકતો નથી. અરણ્ય(જંગલ)માં રહેવાથી કોઈ મુનિ બની જતો નથી તેમ જ દર્ભ(ઘાસ)નાં વસ્ત્ર પહેરવાથી તપસ્વી થઈ જતો નથી, પરંતુ એ સમતાથી શ્રમણ, બ્રહ્મચર્યથી બ્રાહ્મણ, જ્ઞાનથી મુનિ અને તપથી તપસ્વી બની શકે છે.

-મહાવીર વાણી

શ્રી કુંથુનાથ ભગવાનનું સ્તવન

કુંથુજિન ! મનડું કિમહી ન બાજે હો, કુંથુજિન !
જિમ જિમ જતન કરીને રાખું, તિમ તિમ અલગું ભાજે હો
...કુંથુ... ૧

રજની વાસર વસતી ઉજ્જડ, ગયણ પાયાલે જાય;
સાપ ખાય ને મુખડું થોથું, એહ ઉખાણો ન્યાય હો
... કુંથુ... ૨

મૃગતિતણા અભિલાષી તપિયા, જ્ઞાન ને ધ્યાન અભ્યાસે;
વયરીડું કાંઈ એહવું ચિંતે, નાખે અવળે પાસે હો
... કુંથુ... ૩

આગમ આગમધરને હાથે, ના'વે કિણવિધ આંકું;
કિહા કણે જો હઠ કરી હટકું તો, વ્યાલતણી પરે વાંકું હો
... કુંથુ... ૪

જો ઠગ કહું તો ઠગતું ન દેખું, શાહુકાર પણ નાહીં;
સર્વમાંહે ને સહુથી અલગું, એ અચરિજ મનમાહીં હો
... કુંથુ... ૫

જે જે કહું તે કાન ન ધારે, આપમતે રહે કાલો;
સુર નર પંડિતજન સમજાવે, સમજે ન માહરો સાલો હો
... કુંથુ... ૬

મેં જાણ્યું એ લિંગ નપુંસક, સકલ મરદને ઠેલે;
બીજી વાતે સમરથ છે નર, એહને કોઇ ન જેલે હો
... કુંથુ... ૭

મન સાધ્યું તેણે સઘળું સાધ્યું, એહ વાત નહીં ખોટી;
એમ કહે સાધ્યું તે નવિ માનું, એક હી વાત છે મોટી હો
... કુંથુ...૮

મનડું દુરાધ્ય તેં વશ આણ્યું, તે આગમથી મતિ આણું;
આનંદઘન પ્રભુ ! માહરું આણો, તો સાચું કરી જાણું હો
... કુંથુ...૯

श्री कुंथुनाथ भगवाननुं स्तवन

कुंथुजिन ! मनडुं किमही न बाजे हो, कुंथुजिन !
जिम जिम जतन करीने राखुं, तिम तिम अलगुं भाजे हो
... कुंथु... १

रजनी वासर वसती उज्जड, गयण पायाले जाय;
साप खाय ने मुखडुं थोथुं, एह उखाणो न्याय हो
... कुंथु... २

मृगतितणा अभिलाषी तपिया, ज्ञान ने ध्यान अभ्यासे;
वयरीडुं कांई एहवुं चिंते, नाखे अवळे पासे हो
... कुंथु...३

आगम आगमधरने हाथे, ना'वे किणविध आंकुं;
किहा कणे जो हठ करी हटकुं तो, व्यालतणी परे वांकुं हो
... कुंथु...४

जो ठग कहुं तो ठगतुं न देखुं, शाहुकार पण नाहीं;
सर्वमांहे ने सहुथी अलगुं, ए अचरिज मनमाहीं हो
... कुंथु...५

जे जे कहुं ते कान न धारे, आपमते रहे कालो;
सुर नर पंडितजन समजावे, समजे न माहरो सालो हो
... कुंथु...६

में जाण्युं ए लिंग नपुंसक, सकल मरदने ठेले;
बीजी वाते समरथ छे नर, एहने कोइ न जेले हो
... कुंथु...७

मन साध्युं तेणे सघळुं साध्युं, एह वात नहीं खोटी;
एम कहे साध्युं ते नवि मानुं, एक ही वात छे मोटी हो
... कुंथु...८

मनडुं दुराध्य तें वश आण्युं, ते आगमथी मति आणुं;
आनंदघन प्रभु ! माहरुं आणो, तो साचुं करी जाणुं हो
... कुंथु ९

śrī kunthunātha bhagavānanuṃ stavana

kunthujina ! manaḍuṃ kimahī na bājē hō, kunthujina !
jima jima jatana karīṇē rākhuṃ, tima tima alaguṃ bhājē hō
... kunthu... 1

rajanī vāsara vasatī ujjaḍa, gayaṇa pāyālē jāya;
sāpa khāya nē mukhaḍuṃ thōthuṃ, ēha ukhāṇō nyāya hō
... kunthu... 2

mṛgatitaṇā abhilāṣī tapiyā, jñāna nē dhyāna abhyāsē;
vayarīḍuṃ kāṃī ēhavuṃ cintē, nākhē avaḷē pāsē hō
... kunthu... 3

āgama āgamadharanē hāthē, nā'vē kiṇavidha āṃkuṃ;
kihā kaṇē jō haṭha karī haṭakuṃ tō, vyālataṇī parē vāṅkuṃ hō
... kunthu... 4

jō thaga kahuṃ tō ṭhagatuṃ na dēkhuṃ, śāhukāra paṇa nāṃhī;
sarvamāṃhē nē sahuthī alaguṃ, ē acarija manamāṃhī hō
... kunthu... 5

jē jē kahuṃ tē kāna na dhārē, āpamatē rahē kālō;
sura nara paṇḍitajana samajāvē, samajē na māharō sālō hō
... kunthu... 6

mēṃ jāṇyuṃ ē liṅga napuṃsaka, sakala maradanē ṭhēlē;
bījī vātē samaratha chē nara, ēhanē kōī na jēlē hō
... kunthu... 7

mana sādhyuṃ tēṇē saghaḷuṃ sādhyuṃ, ēha vāta nahīṃ khōṭī;
ēma kahē sādhyuṃ tē navi mānuṃ, ēka hī vāta chē mōṭī hō
... kunthu... 8

manaḍuṃ durādhya tēṃ vaśa āṇyuṃ, tē āgamathī mati āṇuṃ;
ānandaghana prabhu māharūṃ āṇō, tō sācuṃ karī jāṇuṃ hō
... kunthu... 9

❑

આત્માનું અકલ્યાણ થાય એવા મલિન વિચારો, કટુ વાણી અને દુર્વર્તન છોડી દેવું તેને ગુપ્તિ કહેવાય છે. આ ગુપ્તિ પાળવાના ત્રણ ગુણો કહ્યા છે.

૧. મનગુપ્તિ	:	મનને ખરાબ વિચારોથી રોકવું (સારા વિચારોમાં જોડવું)
૨. વચનગુપ્તિ	:	વચનને ખરાબ ભાષાથી રોકવું (સારી ભાષા બોલવી)
૩. કાયગુપ્તિ	:	કાયાને કુચેષ્ટાથી રોકવી (સારી ચેષ્ટામાં પ્રવર્તાવવી)

ભાવ-ભીની વન્દના

ભાવ-ભીની વન્દના ભગવાન ચરણોં મેં ચઢાએં
શુદ્ધ જ્યોતિર્મય નિરામય રૂપ અપને આપ પાએં
જ્ઞાન સે નિજ કો નિહારે, દૃષ્ટિ સે નિજ કો નિખારે
આચરણ કી ઉર્વશ મેં લક્ષ્ય તરુવર લહલહાએ ॥૧॥

સત્ય મેં આસ્થા અચલ હો, ચિત્ત સંશય સે ન ચલ હો
સિદ્ધ કર આત્માનુશાસન વિજય કા સંગાન ગાયે ॥૨॥

બિન્દુ ભી હમ સિન્ધુ ભી હૈ, ભક્ત ભી ભગવાન ભી હૈ
છિન્ન કર સબ ગ્રન્થિયોં કો, સુપ્ત માનસ કો જગાયે ॥૩॥

ધર્મ હૈ સમતા હમારા, કર્મ સમતામય હમારા
સામ્ય યોગી બન હૃદયમેં સ્રોત સમતા કા બહાયે ॥૪॥

भाव-भीनी वन्दना

भाव-भीनी वन्दना भगवान चरणों में चढाएं
शुद्ध ज्योतिर्मय निरामय रूप अपने आप पाएं
ज्ञान से निज को निहारे, दृष्टि से निज को निखारे
आचरण की उर्वश में लक्ष्य तरुवर लहलहाए ॥१॥

सत्य में आस्था अचल हो, चित्त संशय से न चल हो
सिद्ध कर आत्मानुशासन विजय का संगान गाये ॥२॥

बिन्दु भी हम सिन्धु भी है, भक्त भी भगवान भी है
छिन्न कर सब ग्रन्थियों को, सुप्त मानस को जगाये ॥३॥

धर्म है समता हमारा, कर्म समतामय हमारा
साम्य योगी बन हृदयमें स्रोत समता का बहाये ॥४॥

bhāva-bhīnī vandanā

bhāva-bhīnī vandan bhagavāna caraṇōṃ mēṃ caḍhāeṃ
śuddha jyōtirmaya nirāmaya rūpa apanē āpa pāeṃ
jñāna sē nijakō nihārē, dṛuṣṭi sē nija kō nikhārē
ācaraṇa kī urvaśa mēṃ lakṣya taruvara lahalahāē..1..

satya mēṃ āsthā acala hō, citta saṃśaya sē na cala hō
siddha kara ātmānuśāsana vijaya kā saṅgāna gāyē..2..

bindu bhī hama sindhu bhī hai, bhakta bhī bhagavāna bhī hai
chinna kara saba granthiyōṃ kō, supta mānasa kō jagāyē..3..

dharma hai samatā hamārā, karma samatāmaya hamārā
sāmya yōgī bana hṛdayamēṃ srōta samatā kā bahāyē..4..

❑

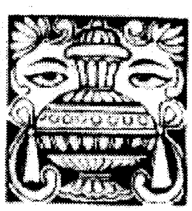

શ્રી આદિજિન આરતી

જય જય આરતી આદિ જિણંદા, નાભિરાયા મરુદેવીકો નંદા. જય. ૧

પહેલી આરતી પૂજા કીજે, નરભવ પામીને લ્હાવો લીજે. જય. ૨

દૂસરી આરતી દિન દયાળા, ધુલેવા નગરમાં જગ અજવાળા. જય. ૩

તીસરી આરતી ત્રિભુવન દેવા, સુરનર ઇંદ્ર કરે તોરી સેવા. જય. ૪

ચોથી આરતી ચઉગતિ ચૂરે, મનવાંછિત ફળ શિવસુખ પૂરે. જય. ૫

પંચમી આરતી પુણ્ય ઉપાયો, મૂળચંદે ઋષભ ગુણ ગાયો. જય. ૬

श्री आदिजिन आरती

जय जय आरती आदि जिणंदा, नाभिराया मरुदेवीको नंदा. जय.१

पहेली आरती पूजा कीजे, नरभव पामीने ल्हावो लीजे. जय.२

दूसरी आरती दिन दयाळा, धुलेवा नगरमां जग अजवाळा. जय.३

तीसरी आरती त्रिभुवन देवा, सुरनर इंद्र करे तोरी सेवा. जय.४

चोथी आरती चउगति चूरे, मनवांछित फळ शिवसुख पूरे. जय.५

पंचमी आरती पुण्य उपायो, मूळचंदे ऋषभ गुण गायो. जय.६

śrī ādijina āratī

jaya jaya āratī ādi jiṇandā, nābhirāyā marudēvīkō nandā. jaya.1

pahēlī āratī pūjā kījē, narabhava pāmīnē lāhō lījē. jaya.2

dūsarī āratī dina dayāḷā, dhūḷēvā nagaramāṃ jaga ajavāḷā. jaya.3

tīsarī āratī tribhuvana dēvā, sura nara iṃdra karē tōrī sēvā. jaya.4

cōthī āratī cau gati cūrē, manavāñchita phaḷa śivasukha pūrē. jaya.5

pañcamī āratī punya, upāyō, mūḷacandē ṛṣabha guṇa gāyō. jaya.6

□

શ્રી મંગળ દીવો

દીવો રે દીવો, પ્રભુ ! મંગલિક દીવો, આરતી ઉતારણ બહુ ચિરંજીવો. ૧
સોહામણું ઘેર પર્વ દીવાળી, અંબર ખેલે અમરા વાળી. દીવો. ૨
દીપાળ ભણે એણે કુળ અજુવાળી, ભાવે ભગતે વિઘન નિવારી. દીવો. ૩
દીપાળ ભણે એણે એ કળિકાળે, આરતી ઉતારી રાજા કુમારપાળે. દીવો.૪
અમ ઘેર મંગલિક, તુમ ઘેર મંગલિક, મંગલિક ચતુર્વિધ સંઘને હોજો.
દીવો રે દીવો, પ્રભુ ! ૫

श्री मंगळ दीवो

दीवो रे दीवो, प्रभु ! मंगलिक दीवो, आरती उतारण बहु चिरंजीवो. १
सोहामणुं घेर पर्व दीवाळी, अंबर खेले अमरा वाळी. दीवो. २
दीपाळ भणे एणे कुळ अजुवाळी, भावे भगते विघन निवारी. दीवो. ३
दीपाळ भणे एणे ए कळिकाळे, आरती उतारी राजा कुमारपाळे. दीवो. ४
अम घेर मंगलिक, तुम घेर मंगलिक, मंगलिक चतुर्विध संघने. होजो.
दीवो रे दीवो, प्रभु ! ५

śrī maṅgaḷa dīvō

dīvō rē dīvō prabhu! maṅgalika dīvō, ārati utāraṇa bahu ciraṃ jīvō.1
sōhāmaṇuṃ ghēra parva dīvāḷī, aṃbara khēlē amarā vāḷī dīvō.2
dīpāḷa bhaṇē ēṇē kula ajuvālī, bhāvē bhagatē vighana nivārī dīvō.3
dīpāḷa bhaṇē ēṇē ē kaḷī kāḷē, ārati utārī rājā kumārapāḷē dīvō.4
ama ghēra maṅgalika, tuma ghēra maṅgalika,
maṅgalika caturvidha saṅghanē hōjō. dīvō rē dīvō, prabhu ! 5

❑

દેરાસરમાં પ્રવેશની વિધિ

ચાલતાં ચાલતાં જેવું મંદિરનું શિખર અને શિખર પર લહેરાતી ધજા નજરે પડે કે તરત જ બે હાથ જોડીને માથું નમાવીને... 'નમો જિણાણં' કહીને પ્રણામ કરવા જોઈએ.

દેરાસરના દરવાજે પહોંચીને પગમાંથી જૂતા કાઢી નાખવા એની સાથે સાથે બધા જ સાંસારિક વિચારોને ખંખેરી દેવા. પગ જો ગંદા થયા હોય તો પાણીથી ધોઈને સ્વચ્છ કર્યા પછી જ દેરાસરમાં દાખલ થવું.

દેરાસરમાં પ્રવેશ કરતાંની સાથે જ ત્રણવાર નિસીહી... નિસીહી... નિસીહી... બોલો. (નિસીહી બોલીને આપણે દેરાસરમાં કોઈ પણ જાતના સાંસારિક વિચાર... વાતો કે કાર્ય નહીં કરવાનો કોલ આપીએ છીએ.)

સહુ પ્રથમ કેસર-ચંદન રાખવાના રૂમમાં જઈને લલાટ પર બરાબર બે ભ્રમર વચ્ચે આજ્ઞાચક્રના કેંદ્ર પર બદામના આકારનું દીવાની જ્યોત જેવું તિલક કરવું જોઈએ. તિલક કરીને આપણે પરમાત્માની આજ્ઞાને માથે ચઢાવીએ છીએ. અને પરમાત્માના દર્શનથી આપણું જ્ઞાનકેન્દ્ર (આજ્ઞાચક્રનું પૉઈન્ટ) ઊઘડે એવી કામના કરીએ છીએ.

બહેનોએ તિલકના બદલે ગોળ ચાંદલો કરવો.

ત્યારબાદ જો સામે જ પરમાત્માની પ્રતિમા દેખાય તો હાથ જોડી, મસ્તક નમાવી, અંજલિબદ્ધ પ્રણામ કરતાં 'નમો જિણાણં' કહેવું.

નમન કરીને સીધા જ પ્રદક્ષિણા (ભમતીમાં) દેવા માટે ભગવાનની જમણી બાજુથી પ્રારંભ કરવો. પ્રદક્ષિણા ત્રણ વાર આપવામાં આવે છે. કારણ કે આપણને પ્રભુ પાસેથી ત્રણ વાતો જોઈએ છે : સમ્યક્ દર્શન, સમ્યક્ જ્ઞાન અને સમ્યક્ ચારિત્ર. શ્રદ્ધા ... જ્ઞાન... અને સંયમ ! જેની ચારે તરફ આપણે ચક્કર લગાવીએ તો એક દિવસ આપણે પણ એના જેવા બની જઈએ. એવા બનવાની ઇચ્છા જાગે છે.

પ્રદક્ષિણા આપતી વખતે વાતો કરવી જોઈએ નહીં પણ સુંદર, સરસ પ્રાર્થનાઓ ગાઈ શકાય. મધુર સ્વરમાં 'રત્નાકર પચ્ચીસી'ની ગાથાઓ અથવા 'ભક્તામરસ્તોત્ર' જેવાના શ્લોકો પણ ગાઈ શકાય. આનાથી હૈયું ભાવવિભોર બની ઊઠે છે.

પ્રદક્ષિણા દેતાં જ્યાં જ્યાં પરમાત્માની પ્રતિમા દેખાય ત્યાં મસ્તક ઝુકાવીને પ્રણામ કરવા જોઈએ.

देरासरमां प्रवेशनी विधि

चालतां चालतां जेवुं मंदिरनुं शिखर अने शिखर पर लहेराती धजा नजरे पडे के तरत ज बे हाथ जोडीने माथुं नमावीने... 'नमो जिणाणं' कहीने प्रणाम करवा जोईए.

देरासरना दरवाजे पहोंचीने पगमांथी जूता काढी नाखवा, एनी साथे साथे बधा ज सांसारिक विचारोने खंखेरी देवा. पग जो गंदा थया होय तो पाणीथी धोईने स्वच्छ कर्या पछी ज देरासरमां दाखल थवुं.

देरासरमां प्रवेश करतांनी साथे ज त्रणवार निसीही ... निसीही ... निसीही ... बोलो. (निसीही बोलीने आपणे देरासरमां कोई पण जातना सांसारिक विचार ... वातो के कार्य नहीं करवानो कोल आपीए छीए.)

सहु प्रथम केसर-चंदन राखवाना रू ममां जईने ललाट पर बराबर बे भ्रमर वच्चे आज्ञाचक्रना केंद्र पर बदामना आकारनुं दीवानी ज्योत जेवुं तिलक करवुं जोईए. तिलक करीने आपणे परमात्मानी आज्ञाने माथे चढावीए छीए अने परमात्माना दर्शनथी आपणुं ज्ञानकेन्द्र (आज्ञाचक्रनुं पोइन्ट) ऊघडे एवी कामना करीए छीए.

बहेनोए तिलकना बदले गोळ चांदलो करवो.

त्यारबाद जो सामे ज परमात्मानी प्रतिमा देखाय तो हाथ जोडी मस्तक नमावी, अंजलिबद्ध प्रणाम करतां 'नमो जिणाणं' कहेवुं.

नमन करीने सीधा ज प्रदक्षिणा (भमतीमां) देवा माटे भगवाननी जमणी बाजुथी प्रारंभ करवो. प्रदक्षिणा त्रण वार आपवामां आवे छे. कारण के आपणने प्रभु पासेथी त्रण वातो जोईए छे. सम्यक् दर्शन, सम्यक् ज्ञान अने सम्यक् चारित्र. श्रद्धा ... ज्ञान ... अने संयम ! जेनी चारे तरफ आपणे चक्कर लगावीए तो एक दिवस आपणे पण एना जेवा बनी जईए.

एवा बनवानी इच्छा जागे छे.

प्रदक्षिणा आपती वखते वातो करवी जोईए नहीं पण सुंदर, सरस प्रार्थनाओ गाई शकाय. मधुर स्वरमां 'रत्नाकर पच्चीसी'नी गाथाओ अथवा 'भक्तामर स्तोत्र' जेवाना श्लोको पण गाई शकाय. आनाथी हैयुं भावविभोर बनी ऊठे छे.

प्रदक्षिणा देतां ज्यां ज्यां परमात्मानी प्रतिमा देखाय त्यां मस्तक झुकावीने प्रणाम करवा जोईए.

dērāsaramāṃ pravēśanī vidhi

cālatāṃ cālatāṃ jēvuṃ mandiranuṃ śikhara anē śikhara para lahērātī dhajā najarē paḍē kē tarata ja bē hātha jōḍīnē māthuṃ namāvīnē ... `namō jiṇāṇaṃ' kahīnē praṇāma karavā jōīē.

dērāsaranā daravājē pahōñcīnē pagamānthī jūtā kāḍhī nākhavā. ēnī sāthē sāthē badhā ja sāṃsārika vicārōnē khaṅkhērī dēvā. paga jō gandā thayā hōya tō pāṇīthī dhōīnē svccha karyā pachī ja dērāsaramāṃ dākhala thavuṃ.

dērāsaramāṃ pravēśa karatānnī sāthē ja traṇavāra nisīhī ... nisīhī ... nisīhī ... bōlō. (nisīhī bōlīnē āpaṇē dērāsaramāṃ kōīpaṇa jātanā sāṃsārika vicāra ... vātō kē kārya nahīṃ karavānō kōla āpīē chīē.)

sahu prathama kēsara-candana rākhavānā rūmamāṃ jaīnē lalāṭa para barābara bē bhramara vaccē-

ājñācakranā kēndra para badāmanā ākāranuṃ dīvānī jyōta jēvuṃ tilaka karavuṃ jōīē. tilaka karīnē āpaṇē paramātmānī ājñānē māthē caḍhāvīē chīē. anē paramātmānā darśanathī āpaṇuṃ jñānakēndra (ājñācakranuṃ pōinaṭa) ughaḍē ēvī kāmanā karīē chīē.

bahēnōē tilakanā badalē gōḷa cāndalō karavō.

tyārabāda jō sāmē ja paramātmānī pratimā dēkhāya tō hātha jōḍī-mastaka namāvī, aṃjalibaddha praṇāma karatā `namō jiṇāṇaṃ' kahēvuṃ.

namana karīnē sīdhā ja pradakṣiṇā (bhamatīmāṃ) dēvā māṭē bhagavānanī jamaṇī bājuthī prārambha karavō. pradakṣiṇā traṇa vāra āpavāmāṃ āvē chē. kāraṇa kē āpaṇanē prabhu pāsēthī traṇa vātō jōīē chē. samyak darśana, samyak jñāna anē samyak cāritra. śraddhā ... jñāna ... anē saṃyama! jēnī cārē tarapha āpaṇē cakkara lagāvīē tō ēka divasa āpaṇē paṇa ēnā jēvā banī jaīē. ēvā banavānī icchā jāgē chē.

pradakṣiṇā āpatī vakhatē vātō karavī jōīē nahīṃ paṇa sundara, sarasa prārthanāō gaī śakāya. madhura svaramāṃ 'ratnākara paccīśī'nī gāthāō athavā 'bhaktāmara stōtra' jēvānā ślōkō paṇa gāī śakāya. ānāthī haiyuṃ bhāvavibhōra banī uṭhē chē.

pradakṣiṇā dētā jyāṃ jyāṃ paramātmānī pratimā dēkhāya tyāṃ mastaka jhukāvīnē praṇāma karavā jōīē.

ઉચ્ચારણ

Pronounciation Exemplified By English Words.

ગુજરાતી	અ	આ	ઇ	ઈ	ઉ	ઊ	એ	ઐ
हिन्दी	**अ**	**आ**	**इ**	**ई**	**उ**	**ऊ**	**ए**	**ऐ**
English	a	ā	i	ī	u	ū	e	ai

ગુજરાતી	ઓ	ઔ	ક	ખ	ગ	ઘ	ચ	છ
हिन्दी	**ओ**	**औ**	**क**	**ख**	**ग**	**घ**	**च**	**छ**
English	o	au	k	kh	g	gh	c	ch

chh

ગુજરાતી	જ	ઝ	ટ	ઠ	ડ	ઢ	ણ	ત
हिन्दी	**ज**	**झ**	**ट**	**ठ**	**ड**	**ढ**	**ण**	**त**
English	j	jh	t	th	d	dh	n	t

ગુજરાતી	થ	દ	ધ	ન	પ	ફ	બ	ભ
हिन्दी	**थ**	**द**	**ध**	**न**	**प**	**फ**	**ब**	**भ**
English	th	d	dh	n	p	ph	b	bh

ગુજરાતી	મ	ય	ર	લ	વ	શ	ષ	સ
हिन्दी	**म**	**य**	**र**	**ल**	**व**	**श**	**ष**	**स**
English	m	y	r	l	v	s	sh	s

ગુજરાતી	હ
हिन्दी	**ह**
English	h

❑

जिनभक्ति JINBHAKTI जिनभक्ति